

A / 679

ԳԻՐ ՔՏՕՄԼԻՐայ
 Հայոց և հռոմայեցւոց
 ընդ որս և պարզատամար
 և լուսնացոյց • և այլ բանք
 յոյժ պիտանիք • ընդ
 որս և կաղանդացոյց •
 Եւ հարցմունք սրբոյն
 Գրիգորի մերոյ Լուսա
 շորչին • Եւ տեսիլ սբ
 Լ. Տաճնայ զոր եւս
 լեառն ձիթենեաց • Եւ
 հարցմունք սբոյն Բար
 սեղի կեսարացւոյ:
 Իթուէին հայոց ուճճէ:

ԳԻՐ ՔՏՕՄԼԻՐայ
 Հայոց և հռոմայեցւոց
 ընդ որս և պարզատամար
 և լուսնացոյց • և այլ բանք
 յոյժ պիտանիք • ընդ
 որս և կաղանդացոյց •
 Եւ հարցմունք սրբոյն
 Գրիգորի մերոյ Լուսա
 շորչին • Եւ տեսիլ սբ
 Լ. Տաճնայ զոր եւս
 լեառն ձիթենեաց • Եւ
 հարցմունք սբոյն Բար
 սեղի կեսարացւոյ:
 Իթուէին հայոց ուճճէ:

679

738

ԳԻՐ ՔՏՕՄԼԻՐայ
 Հայոց և հռոմայեցւոց
 ընդ որս և պարզատամար
 և լուսնացոյց • և այլ բանք
 յոյժ պիտանիք • ընդ
 որս և կաղանդացոյց •
 Եւ հարցմունք սրբոյն
 Գրիգորի մերոյ Լուսա
 շորչին • Եւ տեսիլ սբ
 Լ. Տաճնայ զոր եւս
 լեառն ձիթենեաց • Եւ
 հարցմունք սբոյն Բար
 սեղի կեսարացւոյ:
 Իթուէին հայոց ուճճէ:

Լ. ժու	Գրչուի	Գրչուի	Եօթնեդեցակ						
Տայոց			Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է
Ստեփ	Ճ	Ճ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Մ
Նախ	Բ	,	Դ	Ե	Զ	Է	Մ	Բ	Դ
Ստեփ	Դ	Մ	Զ	Է	Մ	Բ	Դ	Դ	Ե
Տրե	Զ	Մ, Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Է
Քաղց	Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Մ	Բ
Լ. քոց	Դ	Բ, Ե	Զ	Է	Մ	Բ	Դ	Դ	
Ստեփ	Ե	Դ	Է	Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ
Լ. ԵԷԷ	Ճ	Դ, Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Մ	
Լ. ՏԷԷ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Մ	Բ	Դ
Ստեփ	Դ	Դ, Զ	Է	Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Ե
Ստեփ	Զ	Ե	Մ	Բ	Դ	Դ	Ե	Զ	Է
Նքոց	Մ	Ե, Դ	Դ	Ե	Զ	Է	Մ	Բ	
Ք. ԷԷԷ	Դ	Զ	Ե	Զ	Է	Մ	Բ	Դ	Դ

✠ Տօժար Հայոց:

ԿՐԿՆԿԸՄ

այ սյուրէս աղաւ:

Կալ ըզնաշատար

դի ամիրնեւ ե

կար Է. Է. որ

մայ կրկնանի է հօսի ամսոյ:

Կալ զհոռի ամիսն և զիւր կըրկ
նակն . և երթ է . է . որ մնայ
կրկնակ է սահմի : Մոյնպէս . և
զայլսն արասցես :

Օ կիսակ ամսոց այնպս արա :
Կալ զնաւասարդի ամիսն . և
երթ . իթ և կէս . որ մնայ . կի
սակ է հոռի ամսոց : Կալ զհո
ռի ամիսն և զիւր կիսակն և
երթ . իթ . և կէս . որ մնայ կի
սակ է սահմի : Մոյնպս և զայլ
սն արասցես :

Թ՛նւան այսպէս արա , կալ
Թիւ մի յարաց ամսոյն . և Թը
ւեա միեղև ց յայնմ Թիւն . զո
րեք սլակեա և այն է : Եւստե
Թէ յառաջին ամի իցես . Կ .
Թիւ 'ի ըսց երթ : Յերկրայ

դին . ք . Յերրորդին . ւ .
Երրորդին մի ինչ երթար . զի
Նահանջ է : Կալ զթճականն .
և բաժանեա ' ի չորս մի մասն Նա
հանջ է : Եթէ կամիցիս զի
տեղ թէ յորում ամի իցես :
Կալ զթճականն . և երթ . դ .
դ . թէ . ւ . մնայ առաջին ամ
է : Թէ . ք . երկրորդ : Թէ . դ .
երրորդ : Թէ . դ . չորրորդ ամ
է . որ է Նահանջ :

Ինն և տասն երեակ այսոյ արա :
Կալ զթճականն . և երթ . ԺԺ .
ԺԺ . որքան ԺԺ է : այնքան
ինն և տասն երեակ է : և որքան
' ի Ժ . և ընեն ' ի խոնարհ մընայ .
յայնքան ամի իցես ինն և տասն
երեկին : Արադ իր այսպէս ու

5976
1281
7257

5198
305

բա: կալ զԹռնականն, և անտ
 Թէ քանի նահանջ կայ ինձա
 կամ քանի իննեթ. երեկ: ապա
 զԹռնականն բարձրապատիկ ա
 ռա. զվինն . Ժւ. արա: ըստ
 նահանջիցն պահանջոց . ըստ
 ինն և . Ժ . երեկոյն յաւել . Ը .
 Թիւ հանապազ իբաց երթ: և
 զայն երթ . Լ . Լ . որ մնայ վե
 ռագ իր է: Արարող վերա
 դիր այսպէս արա: կալ զան
 ջեալ ամի վերադիրն Ժւ ին
 ամ վերադիր է առաջիկայ ա
 մին: ինահանջին . Ժ . ամ:
 Յինն և աստն երեկին . Ժբ . ամ:
 Եւ Թէ նահանջն . և ինն և . Ժ .
 երեանն իսկում ամի հանդի
 պին . Ժւ . ամ և այն է:

Եօթներեակ այսպէս արա:
Կալ զԹճականն . Գ . ԽԼԹ ամ .
Կամ չորս 'իբաց երթ . և զայն
երթ . Է . Է . որ մնայ եօթն է
րեակ է : Եւք աճելեաց պատ
կեր աճուրն եօթներեակ է ա
ռաջիկայ ամին և քանիք լուս
նին վերադիր է սարույն .
բայց 'ինասանջի ամին զԹԼԷ
մի պակաս կալ զաճուրս լուս
նին, և այն է :

Չամս 'իսկզբանէ արարածոց
այսպէս արա . կալ . Թ . Զ . Կ . Գ .
զԹճականն ԽԼԹ բեր . և այն է :
Յելանելոյն ադամայ 'իդրակս
տնն մինչ 'իքսի են ամք . Թ . Ը .
դը : 'իքսի մինչև 'ի օրն դրոի
գոր . Գ . Ը . Ե . ամ է :

Չառնա ճննող համնն քնի այսպէս
արաս. հալ . եճ . ծղ . զթոճա
համնն ինչք բեր կայն է: Չառն
որ լաւամտարչին այսպէս արաս
հալ . սխը . զթոճակամնն ինչք
բեր կայն է: Գիւտ գրոյ այս
պէս արաս. հալ . ճծ է . զթճա
համնն ինչք բեր կայն է:

Տանուակք տարայ այսպէս
արաս. հալ զթոճակամնն . ը . ինչք
սծ . համ . դ . իրայ երթ . և
զայլ ն երթ . ժբ . ժբ: որ մնայ
զակիզքն իխոյնն արաս. և տար
իկենդանակ երպանն մի մի թիւ .
որ գայարի այն է տանուակք
տարայն: Գարձեալ հալ ըզ
թոճակամնն և երթ ժբ . ժբ . որ
մնայ զակիզքն յայնդնամարին

արա. ուր թիւն սպասի. այն
է տանուտեր: Քանզի թուա
կանն յաղեղնաւորն եղաւ:

Եւ տանուտարք են այսոքիկ:
Խոյն: Յուլե: Եկաւորն:
Խեցդեարինն: Լ. աիւծն:
Կոյսն: Կշիւն: Կարիճն:
Լ. ղեղնաւորն: Լ. յծեղջիւրն:
Զրհուն: Զուկն:

Ծնունդ լուսնի այսպէս արա:
կալ հանապազ. լ. կամ. կ. զվե
րադիրն և զկիսակն՝ իբաց երթ.
որ մնայ ծնունդ և լուսնի:

Էրու մն լուսնի այսպէս արա:
կալ հանապազ. իսե. բզվերա
դիրն և զկիսակն՝ իբաց երթ. որ
մնայ Էրու մն և լուսնի:

Զաւուրս լուսնի այսպէս արա:

կալ զաւերս ամսոյն. և ըզկէ
սակ նորին ամսոյն. և զզերս
գիր արւոյն: և երթ .լ.լ. որք
մնան աւերք են լուսնի:

Բայէիւ լուսին այսպէս արա:
կալ 'ի նաւասարգի ամսամսէն
մինչև ուր ես. զկէս վերադրին
ի վերայ բեր. և երթ .կ. կ. որ
մնայ ըսպէ է:

Գարձևալ կալ զըսպէն և զթիւ
վաթմնիցն. և զմնացեալն 'ի վե
րայրէն ի վեր բեր. և երթ .լ.լ.
որք մնան աւերք են լուսնի:
Գարձևալ կալ զըսպէն, և կրկ
նեա և տես թէ 'ի .կ. ելանէ
զ.կ. 'ի գիշերն սուր. և զմնա
ցեալն .ե. ե. թիւ ժամ արա.
և սուրն ջեան սուր և դասնես

զմեռեալքն թէ յորում ժամու
է: Իսկ իլրման, զվաթսունն
ունջեան տաք և զմասցեալն ի
դիշերն և գտանես զյրումն թէ
յորում ժամու է:

Եւ այսոյ պարտ է առնել ըստ
իսխման աւուրչն տալ զժամսն
՚ի յաւելումն և ՚ի պակասիլն տը
շնջեանն և ՚ի դիշերոյն. ոսկ թէ
երկուտասան ժամ լինի. տիւն և
դիշերն. 4. 4. պարտ է տալ. 02
պա թէ. 1. 4. նա. 4. 6. թէ. 1. 7.
նա. 5. թէ. 1. 6. նա. 5. 6. որքան
յաւելու և որքան՝ ակասի. քան
զերկուտասան ժամն ՚ի տիւն և դի
շեր. այսպէս և դու յաւելցուս
ցես և պակասեցուցես ըղ. 6.
6. ժամսն ՚ի տիւն և դիշերն:

Եւ յաճի փռնիւնն են այսոքիտ :
Լ՛յգն : Ծաղն : Ջայրացեալն :
Նառադայթեալն : Ըառաճի
ղեալն : Երկրատեսն : Ըանթա
կողն : Նրակաթն : Նուր փայ
լեալն : Թաղաթեալն : Լ՛առ
ջօան : Լ՛րփողն :
Ք յաճի Գիշերոյ :
Կաւարակն : Լ՛ղջամուղջն :
Սթացեալն : Ըողաւջօան :
Կամաւջօան : Բաւակամն :
Խօթափեալն : Գիզակն :
Լուսամեկն : Լ՛աւջօան :
Լուսափայլն : Փայլածուն :
Եթէ կամայիս գիտել ըզճը
նունդ լուսնի եղլլուսն լուսնի
Թէ տիւ իցէ Թէ գիշեր : կալ
զաւուրս անսոյն յոր եւ իցես .

բղձասարակածն հայոցն ի վե
բեր թէ 'իծնունդն թէ 'իլրու
մքն. և երթ .լ.լ. որ 'իխոնարհ
մնայ երթ և ասա. տիչ գիշեր.
ուր թիչն սպասի անդ է:

Բայց 'իծննդեան զտիչն գեր
յառաջ. և 'իլրման զգիշերն:
Ըմսամուտ այսպէս արաւ կալ
թիչ մի. և զկրկնակ նորին ամ
սոյն և զեօթներեակ տարւոյն.
և երթ .է.է. թէ .ւ. մնայ կի
րակի է. թէ ք. քչի. և այն
կարդաւ: ( ) րադիւտ այսպէս
արաւ կալ զաւուրս ամսոյն, և
զկրկնակ նորին ամսոյն. և զեօթն
երեակ տարւոյն. և երթ է. է.
թէ .ւ. մնայ կիրակի է. թէ .ք
քչի. թէ .գ. գչի և այն կարդաւ:

Ըստ Չաւարաց ըստ յեկեմոյ սն
արարեաւ արար: Կայ հասարակաց
• 19 • զվերայ իրն իբրաց երթի:
Եւսեա թէ քան զյայտեա թիւ
աւելի է: ին ին աւելեալն է:
առք յայտեա թիւ է: Եթէ պա
կաս է յառաջիկայ առքն սն
քո արարիւս արար: Ե իկերա
կի առք Ե թէ իկերակի հան
դիպի, իմա կերակին առք
առաջաւոր է: Իստաշեալ կայ
զառաջաւորն: Եւսեա թէ թէ
առք կամ ին կամ • 19 • քան ըզ
յայտեա թիւն աւելի է: յառա
ջիկայ առքն սնքո: արարիւս
արար Ե իկերակի առք: Եթէ ի
կերակի հանդիպի իմա կերա
կին առք առաջաւոր է:

Դարձեալ կալ զյայտնու թի-
դ . Թիչ ի ի՛ն ամ . և զգիր տար
ւոյն ի ի՛ն բեր առաջ աւորաց բա-
րեկենդանի է : Դարձեալ կալ
զառաջ աւորն զտան թիչ ի ի՛ն
ամ զատիկ է : Լրուի զտակի
այսպէս արար կալ հանապաղ
խղ զվերագիրն 'իբաց երթ և
տես թէ քան ըզհասարակածն
աւելի է 'իննն ամսեան է . ուր
հասարակածն է եթէ պակաս է
յառաջ իկաց ամիսն անցաւ որա
դիւտ արա . և 'իկիրակի տար .
և թէ 'իկիրակի հանդիպի 'ի
միւս կիրակին տար զատիկ է :
Դարձել կալ զհասարակածն ,
թիչ մի ի ի՛ն ամ . և զգիր տար
ւոյն ի ի՛ն բեր զատիկ է անողայ :

Բայց 'ի նահանջին թիւ մի պա-
կաս կալ կայն է:

Գիւտ գրոյ այսպէս արա: Դ իտ
զառ ջաշոյն. և տես զմիջոցն
թէ քանի որ է և . Ե . 'ի բաց
առ: որ մնայ յայքէն յառաջ
տաւր ուր դադարի այն է գիր
տարւոյ: Եւ զաւետիսն ուղ-
ղեա գրովքն այսպէս: Թէ
Լ . յքն լինի գիր տարւոյն յետ
աշխարհամատեան կիրակէին,
դշի . աւետիք լինի: Թէ Բեւն
բշի: Թէ Գիմն կիրակէի: և
այսպէս կարգաւ: 'ի Գայէն 'ի
Ժէն 'ի նոր կիրակէն գայ:
Սնայն 'ի ձայն 'ի զատկի կիրա-
կին գայ: 'ի Լատէն 'ի յոն, 'ի
ճաղկազարդի կիրակէն գայ:

'ի Տայեն 'իսիւնն, 'իսուաւոր
 ջի կիրակեն դայ: 'ի՛հեն 'ի
 փերն, 'իսուաւորջի դճիւն
 դայ: Լ՛՛ ջեիւն օր ջիայ:

Լ՛ ճամնասանջ աշտպես արա :
 կալ ըզնասանջն և երթ .Լ.Լ.
 օր Մնայ ամսանասանջ է :

Ր	Եզ	դ	ժգ	Թ	զ	զ	ժ
ժԹ	ժ	զ	Իե	զ	ժե	Իե	դ

Ութն տծ իւր ամսանասանջին
 արաց տուր դարնանամուտ է :
 Տիւն ունի ժամս .ժբ. գի
 ջերն .ժբ: Եղովե յիւքեան
 աւուրս .դբ: ժամս .զ: ճա
 սունս .իւն: կենդանակերպս .

Գ: Խոյն. Յուրն. Եկաւորն
 Իգ. ամ արաց տուր աւետիգ
 է: Դ. ամ 'իսն հեկի տուր ան
 կաստղ է: Թ. ամ յա հեկի տուր
 Լ. մանամուտ է: Տիւն ունի
 Ժամս ԺԵ. Գիշերն. Թ. Ժ
 ղովէ յինքեան աւուրս. ղիւ
 Ժամս Գ: մասունս. Խն: Կեն
 դանակերացս. Դ: Խեցդեանն.
 Լ. աիւծն. Կոյն: Գ. ամ 'ի
 մարգարց տուր Լ. Տածին է: Գ.
 ամ 'ի հրուից տուր Նբ Խաջ
 է: Ժ. ամ 'ի հրուից տուր
 Լ. շնամամուտ է: Տիւն ունի
 Ժամս. ԺԶ: Գիշերն. ԺԷ: Ժ
 ղովէ յինքեան աւուրս. ղիւ
 Ժամս Գ: մասունս: Խն. Կեն
 դանակերացս. Դ: 18 Կշե

Կշիռն: Կարիճն: Լ՛ղեղնա
 Լորն: ԺԹ. ամ 'եհրուսից տուր
 պատանձուսն է զարարիայի:
 բ. ամ յաւելեաց տուր յղու
 Թի է եղիսարիԹի: զ. ամ 'ե
 հուսի տուր յիմնակամուս է:
 Իէ. ամ 'եհուսի տուր սր յաղօ
 բայ բարեկենդան է:
 զ. ամ 'ե սահմի տուր Չմեռ
 նամուս է. Տիւն ունի Ժամն.
 Թ. Գիշերն . Ժէ: Ժողովէ
 յինքեան աւուրս . դի: Ժամն
 զ: Տասունս . Իսէ: Կենդանա
 կերոցս . զ: Լ՛յծեղջիւրն
 Զսհուն: Յուկն:
 Եւ ընդեր ձմաւն եղանակն.
 դի է. վս զի զ. զ. Ժամն ի իզ.
 եղանակացն Ժ. իսն. երկեր

ՀԱՄԱԳ ԳԳ
 ՀԱՄԱԳ ԿԱՄԱԳ ԵՆԻՍ
 ՀԱՄԱԳ ԿԱՄԱԳ ԵՆԻՍ

օր մի • իդ • ժամ ընդ տիւն և
ընդ գիշեր:

Եւ մատուցեն ժողովին 'ի • դ •
ամս • և լինի օր մի • իդ • ժամ
ընդ տիւն և ընդ գիշեր:

Եւ օրն այն 'ի ներս անկանե
լով թիւ մի 'ի հայոց վերադր
րոյն պսկասեղուցանէ • և զհօլթն
երեսկ պլազդեացն կրկին ա
ճեցուցանէ: և զփետրվար ամի
սրն • ի • Թ • օր ամսն: Եւ այն
է ամ նասանջին • յորում այս
լինի: Ժ • ամ 'ի սահմի տար
յայտնու թն բարեկենդան է
իւն • ամ 'ի սահմի տար յայտ
նուի է: դ • ամ 'ի բաղոյ տար
Տն ընդ ամսլ է:

Չամսմնին Չոր խաչին 20

Չ յիմասկանսին: Չսբ յսկո
բայ: օրադիւան 'իդ շքէն յետ
բեր. և 'իկերակի տուր: Եւ 'ի
եշքէն յառաջ տար. և 'իկերա
կի տուր: Թ. ամ խն զամկին
բ. ամիսն տուր համբարձումն
է: Ը. ամ 'ի.դ. ամիսն տուր
վարդավառ է:

Եւ զվարդավառի միջոցն ուղ
ղեա գրովքն այսպէս:

Յայբէն 'իգիմն . Է. շաբաթ է:

'իԴայէն 'իԺէն . Գ. շաբաթ է:

Յինոյն 'իձայն . Ե. շաբաթ է:

'իԼամէն յոն . Դ. շաբաթ է:

'իՉայէն 'իՏիւնն . Դ. շաբաթ է:

'իԲէն 'իԲիւրն . Բ. շաբաթ է:

Չայնայիւտ այսպէս արա .

կալ 'իգրասկէն մինչև ուր ետ. 22

Երթ . Խ . Խ . որ խոնարհ վր
նայ երթ . Բ . Բ . Երամենա :

ՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎՎ

* Թ . Թ . Թ . Թ . Թ . Թ . Թ . Թ . Թ . Թ .
Երթ երթն հայտնե :

Թ . Թ . Կամիս զվերադիրն և զ
երեանն հայոց խնամալ : Կայ
զթռնականն և իւր դեմն գրել
կայ զվերադիրն և զ . երեանն
Թեպէտ խորատով գրեալ են
հայոց վերադիրն և զ երեանն
այս ոչ են պարզեալ վս այն
բիկ խնդրողն ոչ կարեն գտա
նել վս այնորիկ պարզ արարաք
զե խնդրողն հեշտ գտանեն
Եւ Թե ասեն զինչ է պիտոյ
հայոց վերադիրն կամ Թե . Թ .

երեւակն վս էր ջէ պիտոյ զի ըս
տոյք լուսնի ծնունդն և զլրու
մքն զրոպէիչ լուսինն ցուցանէ
Իձեռին վոյրաւն: Բայց զի
տացիր որ նահանջի ամին խի
վերադրին . Ժ . ամեմք և այլ
տրին Ժ ս ամեմք դու լմանովն
Ծնունդ լուսնի և լրումն լուսնի
արա և պահատովն տաւջաւոր և
լրում զամիկ արա: Գարձել Թ
և Ժ երեւակին Ժ քամեմք և այնէ
Բայց դիտացիր որ նհնջի ա
մին հառմայեցւոց է երեւին Թիւ
մի աւելնա . և հայոց վերադիրն
Թիւ մի պիկասի: Եւ Թի նհնջի
տարին իմանալ կամիս Իմէջ խո
րանին ս քեշտովն նհնջ է և ք
քեշան Թ և Ժ երեւակ եմ: (23)

Թարգման հան հայոց:	Կոթիկ գրեմ	Վերադ գրեմ	Չարեմ գրեմ	Տարեմ գրեմ	Տարեմ գրեմ
աճձէ	է	ե	Լ	Կոյսն	
աճձը	ւ	ժ զ	Բ	Կշեռն	
աճձթ	բ	ի զ	Ճ	Կարիճն	
աճղ	դ	է	Ը	Լ. ղեղնաւոր	
աճղա	գ	ժ Ը	Ա	Լաճեղ Ջի	
աճղբ	ե	ի թ	Խ	Զբհասն	
աճղգ	զ	թ	Կգ	Չուկն	
աճղդ	է	ի	Ո	Խոյն	
աճղե	ւ	ւ	Թ	Յուլն	
աճղզ	բ	ժ Ը	Ս	Եկաւորն	
աճղե	գ	ի Ը	յԺ	Խեցց ետին	
աճղը	գ	գ	ե	Լ. ախճն	
աճղթ	ե	ժ Ե	Ջ	Կոյսն	
աճ	դ	ի գ	Ճ	Կշեռն 24	

Ինքն
հան
հայր

Կոթի
դու

Ստոր

Ստոր

Տանուտք

աճա
աճբ
աճգ
աճդ
աճե
աճզ
աճխ
աճտ
աճթ
աճժ
աճճ
աճՄ
աճԲ
աճԳ
աճԴ

ե'
ա
բ
գ
դ
ե
զ
է
թ
ժ
ճ
Մ
Բ
Գ
Դ

զ
ժ
ե
ե
ժ
Լ
ժ
բ
բ
ժ
Ի
ե
ժ
Ի

Թ
յ
խ
ց
չ
Թ
ո
յ
զ
չ
ձ
բ
ն
խ

Կարիճն
Լղեղնաւոր
Լյծեղ Ջե
Զոհան
Չուկն
Խոյն
Յուլն
Եկաւորն
Խեցդեան
Լուսն
Կոյսն
Կշեան
Կարիճն
Լղեղնա 25

Թարգման
հան
հայրոց:

Բովանակ

Վերջապահ

Գրքի անունը

✠
Տառնու աներ

անժե
անժգ
անժե
անժը
անժթ
անի
անիա
անիբ
անիդ
անիդ
անիե
անիգ
անիե
անիբ

ե
ա
բ
դ
դ
ե
գ
ե
ա
բ
գ
դ
ե
ե

ե
թ
եթ
թ
իա
բ
թբ
իդ
դ
թե
իե
գ
թե
իբ

ց
զ
թթ
ս
ծ
զ
սլ
թ
զ
ն
ծի
սլ
դ
թ

Լ. յ ծեղ ըն
Զ ր հասն
Զ ու կն
ի սոյն
Զ ու ըն
Ե կաւորն
Խեցդեմի
Լ. աիւծն
Կոյսն
Կ շիւնն
Կարիւնն
Լ. զեղնաւ
Լ. յ ծեղ ըն
Զ ր հաս 26

ՈՒՆԿԸՆ ԼՅՍ

պէս արա. կալ զհայ
ոյ մեծ Թռչականն

• Ե • Դ • Խ ինք բեր. մեծ Թռչականն
է հառմոց: Եւ շրջանն. Զ. ԻԲ.
Զ. ԻԲ. 'իբայ երթ' որմնայ փոքր
Թռչականն է հառմոց. որ քրն
Նիկոն կոչի:

Աերադիր այսպէս արա: կալ
զփոքր Թռչականն, և երթ. Ժ Թ.
Ժ Թ. որ 'իխոնարհ մնայ զմինն.
Ժ ա. արա, Թ. Թ իւ հանապազ
'իբայ երթ. և զայն երթ. Լ.
Լ. որ մնայ վերադիր է:

Աերադրով վերադիր այսպէս

արար: հայ զանցեալ ամի վերա
 դիրն . Ժ . ան . խնր ամ վերադիր
 է: Եւ յորժամ վերադիրն . Թ .
 վննիցի 'իսկուս ամին . Ժ ք . ամ
 վերադիր է:

ժ	ա	իր	գ	ծ	ր	ի	հ	գ	ժ	է	իր	Ը	է	ա
ը	ժ	գ	իր	է	ժ	գ	ի	է	ը	ժ	թ	լ		

Եւ թներեակ այսպէս արար
 իսկ զփոքր Թ ճակունն . և երթ
 . եր . եր . որ 'իսոնարհ մնայ .
 'ի . դ . դ . Թ ճնցն ան . ան . յա
 ճեղ . և երթ . Է . Է . որ մընայ
 եւ թներեակ է :

Եւ ք: Դեկանմըրի պատկեր
 որն . եւ թներեակ է առաջի
 հայ ամին :

Եւ քանիք յաւանոյն վերադիտ
տարւոյն : Բայց 'ինասանջի
յորժամ 'իմարտի ամիսն մտա
նիցես Թաւով մի աւելի կալ
զեօթնեղեակն :

Եւ մուտ ապրիլին ևս եօթնե
ղեակ է :

Յորժամ մուտ ապրիլե 'ի շո
քամ . և 'իկիրակի հանդիպի .
մէջ ամսմնին և սք խաչին . Ե .
չաքամ . լինի . և յայլան . Կ :

Եւ Թէ եջի . և ուրբամ Կանդի
պի յետ սայն գեորդեայ . Ը . շա
քամ . ուտիք լինի . և յայլան . Է :

Եւ Թէ եջի հանդիպի մէջ սք
յակօքայ և յայտնուեն . Ժ Բ . օր
լինի : և Թէ ուրբամ . Ժ Գ . և
այլն կարդաւ : 31

Չկրկնակին: Չկիսակին: Չծր
 նունդն լուսնի: Չլրուն լուս
 նի: Չաշտրո լուսնի: Չբո
 պի: Չանսամուտն: և Չօրա
 դիւան: Ի՞նչ զհայտն արաւ
 Զործամ զծնունդ լուսնի առ
 նես կամ աշտրո • կամ լրուն •
 'ի տեղի կիսակին զանսամիւն
 կալ որ ուղիղ քայ: Եւ այսպէս
 արաւ անսամիւն: Զունիւարոյ
 մինչև ուրես յամէն անսոյ թիւ
 մի կալ • իսկ այն ամիսն • որ 'ի
 ներսն ես անտի մի առցես:

Եւ աշտրոյ բարեկենդան արա
 պէս արաւ: Կալ հանապազ լի •
 և 'ինսահանջին • լի • զվերադիրն
 'իբարոյ երթ • ևսես թիւ ըսն զ •

Ժ • Իսկեր է • Ի յունւար է • և
Թէ պակաս է ' Իսիեարւար ան
յո • օրագիւտ արա և ' Իկիրա
էէ տաբ և Թէ ' Իկիրակէ հան
դ-իպէ ' Իսկա կիրակէն տաբ •
առաջաւորաց բարեկեանք ան է :
Դարձեալ կալ զ յայնու Թին
• դ • Թիւ Իսկ ամ • և զդ իր տա
բույն Իսկ բեր առաջաւոր է :
Կալ զառաջաւորն • Ժ ան • Թիւ
Իսկ ամ • զամիկ է : Յայրեն
մինչ ' Ի ին • առաջաւորն ' Ի յուն
վար է : ' Ինուէն մինչ ' Ի քէն •
' Իսիեարւար է : Լրուն զամիկ
արալէս արա : Կալ հանապազ
• Ի զ • զվերաց իրն ' Ի քաց երթ •
և անս Թէ քան զհասարակածն

աշեղի է 'իմին ամսեանս է • Եւր
հասարակածն է : Եթէ պակաս
է • յառաջիկայ ամիսն անցո :

Օրագիւտ արա • Ե' իկիրակէ
տալ : Եթէ ' իկիրակէ հստղի
պի • ' իմիւս կիրակէն տալ զա
տիկ է :

Դարձեալ կալ զհասարակածն
Թիւ մի իմն ամ • Եզդիտ տալ
ւոյն իմն բեր զատիկէ անաղալ :
Էւ ' ինասանջին Թիւ մի պս
կաս կալ Եւոյն է : Յայբէն մինջ
' իմէն զատիկն ' իմարան է :

Յինոյն ' իմիւրն յապրիլ է :

Կիւտ գրոյ այսպէս արա :

Կիտ զառաջաւորն • Եւտս զմի
Ղոյն • Թէ քանի օր է : Ե • Ե •

Թիչ 'իբաց առ • որ մնաց • յայ
բնն յառաջ առք • ուր դարձա
րի այն է դիր տարւոյ :

Եւ սեռ Թի առաջաւորն 'ի
յաւնկար է • Ժ • 'իբաց առ դիր
է տարւոյն : Եւ Թի 'իփեար
վար է • իմ • իկր ած • դիր է տար
ւոյն : Յետին որ բուն բարեկեն
դանին • քանիք փեարվարին,
գիրէ տարւոյն :

* Լ' նշարժ եղանակին :

Յունվարի • Թ • կաղանդ է : զ •
յայտնու Թի է :

Փետրվարի • Ժ • Գ • ան ընդ ա
ռաջ է :

Մարտի • Ժ • Է • սկիզբն աւուրց
արարչութն է : Ետնդանն 'ի

Տոյոր սատղնն մտանէ : որոյ ան
Էանքն են այսօքիկ : Լւծ :
Եղջերու : Ծկաւորի : Փա
սողնտաի : Լ. րատիւար : Մար
տի . Ի . Գարնանամուտ է : Իբ .
Լինելու Թի մարդոյն է : Եւ ւ
րեդակն 'իսոյն մտանէ :
Լ. արիւի . Է . աւետիգ է : Ժդ .
անկասող է :

Մայիսի . Է . երեման խաչ է : ԺԵ
խաչ դիւտ է . Իդ . ելաստող է :
Յունիսի . ԺԹ . Լ. մտանամուտ
է . եգարձ արեդակն 'իսոնարհ
Յուլիսի : Ժա . Մի յօհաննու
ծնունդ է :

Օգոստոսի . ԺԵ . Լ. Տաճիկն է :
Սեպտեմբերի . ք . սբ Լ. Տաճ
նիկն

նին ծընունդ է իմնողաց իւ
րոց .ժ.դ. ՄԲ խաչ է :ժ.ը.
Լ. շնանամուտ է :ի.ե. սրապան
Տուռն է զաքարիայի:

Հոկտեմբերի .ժ. յղուԹի է
եղիաքեթի:

Նոյեմբերի .ը. Լ. րեդակն ի
ծով մտանէ և .խ. օր իսլը ծօ
վունս դնայ:

Դեկտեմբերի .ժ.ը. դառնայ:

Յունվարի .ի.ե. ելանէ իցա
մաք: Նոյեմբերի .ժ.ը. Յիս

նակամուտ է: ի.դ. ըմբռնաղէ:

Դեկտեմբերի .Թ. ՄԲ յակօ
բայ բարեկենդան է: ժ.դ. Չմեռ

նամուտ է. և բարձրանայ արե
գակն: իԹ. յայտնուԹե բարե

կենդանի է:

Ինն ամ ի վճ զատկին • յերկու
ամիսն ասոր • համբարձումն է:
բայց ՚իմարտ • ը • ամ: Եթե
ամ ՚ի:դ • ամիսն ասոր վար
դավառ է • այլ ՚իմարտ • զ •
ամ:

Եւ տես թէ յորում ամի վերա
դիրն • իր • ին • լ • լինի • յորմ ամ
ստաջաւոր • կամ զատկի առ
նիցես թիւ մի ՚ի յունվար • և
թիւ մի ՚իմարտ թող • և զայլն
՚ի փետրվար և յայրիկ դուցես:
Եթե կամիցես դիտել թէ ա
րեւակն յորում կենդանակեր
պի է: կալ ՚իմարտի • իբ • են
միջև ուր ես • և ասոր ՚ի կեն

դ. անակերպսն: Լ. Լ. ակտեալ 'ի
խոյնն. ուր դ. ադարի, յայնմ
կենդանակերպի է արեգակն:

Եթէ կամիցիս դիտել թէ լու
սինն յորում կենդանակերպի է:

կալ զաւուրս լուսնին և երկո
տասանուպատկեա: Բայց առա

ջագոյն դիտասցես թէ արե
գակն յորում կենդանակերպի

է. լից զթիւ պակասութե ա
րեգականն. և անտի յառաջ

տուր յայլ կենդանակերպսն .
Լ. Լ. ուր թիւն սպասի յայնմ

կենդանակերպի է լուսնին:

Ի արձեալ կալ զաւուրս լուս
նին. և կրկնեա. և .Ե. թիւ 'ի
վր ած .Ե, Ե, թիւ տուր 'ի

կենդանակերպան. յայնմ կեն
 դանակերպէն թռչեա. ուր լու
 սինն ընծայեցաւ. և դարցես ան
 սղալ: Եթէ կամեցիս դիտել
 թէ արեգակն յորում դուռով
 է: Կայ 'ի հասարակածէն մին
 ջև ուր ես . Բ. թէ արեգակա
 ներթ . հ. հ. որ 'ի հոնարհ մը
 շայ . Ժ. Ժ. թիւ տուր 'ի դո
 տինն սկսեալ 'ի հրատէն. ուր
 թիւն ապառի, յայնմ դուռով
 է արեգակն:

Եւ դօտիք են այսքիկ:
 հրատն: Լ. րեգակն: Լուսա
 բերն: Փայլածուն: Լուսինն:
 Երեակն: Լուսնթաղն:
 Եթէ կամեցիս դիտել թէ լու
 սինն

սինն յորում դօտւող է: կալ
զաւուրս լուսինն երկուտասանս
պատկեա. բայց առաջագոյն
դիտասցես թէ արեգակն յօ
րում դօտւող է. լից զթիւ պա
կասուն արեգականն. և անտի
յառաջ տաւր յայլ դօտին. Ժ.
Ժ. Թիւ: ուր թիւն սպասի
յայնմ դօտւող է լուսինն:

Էւ դօտիք պարսից լեզուէն:

Զօհալ: Մուշթարի: Մառեխ:

Շամօ: Զօհրայ: Օտարիա:

Ղամար:

Եթէ կամիցես գիտել թէ արեգակն յորում կիտի է:

կալ զամս իսկզբանէ մինչև ի
մեծ թէւականն հայոց Թ. Զ. հզ.

Եզակի թուականն իմք բեր. և
երթ . գճկն . գճկն . որ ՚իխո
նարհ մնայ զսկիզբն յերկնամի
ջակ կիտնն արա. ևսուք յա
մէն կէտ . դա . ամ: դ . ամիս .
ևդ . ժամ. ուք թիւն սպառի
յայնմ կիտի է արեգակն:

Եւ կէտք են այսոքիկ:
Կէտ երկնամիջակ գարնանայ
ին: Կէտ ժամագիտակ տմառ
նային: Կէտ եթերական աշ
նանային: Կէտ սուզական ճը
մեանային:

Եթէ կամիցիս դիտել թէ ա
րեգակն յորում գրի է. կամ
քանի աստիճան բարձրացեալ
կամ քանի խոնարհեալ: Կալ

յայժեղ ջերին մինչև ուրեւի
 հարիւրապատկեալ եւաւր յա
 մէն դից . ա . ո . կամ . Ե . Ե . օր .
 սկսեալ յայլէն ուր Թիւն ապա
 աի յայնմ աստիճանի եւ կարի :
 Օր բարձրանայ արեդակն յայ
 ժեղ ջերին մինչև ցիւցցեալինն
 եւ խոնարհի ի ցիւցցեալինն մին
 չև զայժեղ ջերն : Գայլէն
 մինչև ի բէն բարձրանայ . եւ ի
 բէնն դարձեալ խոնարհի մին
 չև զայլն :

Եթէ կամիցիս գիտել թէ ա
 րեդակն քանի հօլով աւնու .
 կամ քանի ասպրէզ ընթանայ :
 Այլ դժամ աւնուրն . երեսնա
 պատկեալ այնչափ հօլով աւնու

Գարձեալ կալ զհօլովն հինգ
հարիւրապատկեա. այնչափ աւ
պարեզ ընթանայ. յամէն օր.
Ժ. մասն ու կէս այլ աւելի
քան զ. Իդ. Ժ ամիս

Ալ եղբայր գիտացիր զե՛իհայ
ոց թռչականն թիւ մի աւելի
կայ. եբազում սղալանա գործե
յորժամ փօքր թռչական առ
նես հայու. եհաօսի. ենահանջ
եիննե տասներեակ. եզայն որ
ասէ. եթէ կամիցիս գիտել թէ
յորում ամի իցես. զայս օն.
բանս յորժամ առնիցես, զաւե
լի թիւն ՚իբոց երթ. որ ու
ղիղ գայ:

Հառաւիղ սյուպէս արա. կալ
44
գքա

զքանիս լուսինն. երկոտասանա
սլասկեա. և սուր յօրէն առաջ
անսոցն. և սաս այս անուն ամ
սոյ որ օրն այսչափ ինչ էր. ընդ
որ յայնմ արեգակն երթեալ
էր. յայնմ գիշերի լուսինն ընդ
նոյն շառաւիղ երթայ 'խտեղ
աջն 'իկենդանակերպիցն. և
օրագիւտիւ գացես :

Դարձեալ կալ ըզնոյն քանիս
շառաւիղին . և սաս այսչափ
մասն հետի է լուսինն յարեգակ
նէն. զի ամէն օր երկոտասան
մասն հեռանայ լուսինն յարե
գակնէն. և նկերտասան օրն.
ՃՃ. մասն. և ապա զկնի լրմա
նըն ամէն օր երկոտասան մասն

մերձ դայ. և իլրմանէն յառաջ
խաշարի:

Իւր թե կամիցիս դիտել. թե
լուսինն քանի ժամ լոյս սոյ՛ի
դիշերի. կամ քանի ժամ լուս
խաշար հետեի. կալ զաւուրս
լուսնին. չորեքսրասկեա . Ե. Ե.
Թիւ ժամս արա և զմնացեալն
կրկնեա . և հան դհինդ ՚իկէս
ժամ. և զաւելորդն ՚իմասունս
կիսաժամուն. բայց յընծայմս
նէն մինչև իլրուին զլոյսն դեր
յառաջ. և իլրմանէն զխա
շարն:

Օւղաւորութի հայոց ընդ
հառմայեցեաց այսպէս արաւ
կալ զաւուրս հայոց ամսոյն

զարակայն հռօմայեցեաց ինք
բեր. և թէ չիցէ բաւական զան
ցեալ ամիսն զհետ կալ. և բզ
յայտնու թի հայոց իբաց երթ.
որ միայ աւուրք են հռօմայե
ցեաց ամսոյն:

Գարձեալ կալ զաւուրս հռ
մայեցեաց ամսոյն. և զիւր յարա
կայն իբաց երթ. զյայտնու թի
հայոց ինք բեր. աւուրք են
հայոց: Ընաւտարդ են մինչ թ
յայտնու թին զաւելեաց. ե. օրն
զհետ հայոց ամսոյն կալ:
Իւր թե նահանջի ամիսն յոր
ժամ թմարաի ամիսն մտանի
ցես. Թուով մի պակաս կալ
զարակայն:

Խառնի Գորշագո՛ւն Զառնայ
Էցոց:

Բանալի առաջի գիրն լինն է.
և ասանուակն 'ի վերն Առջան է:

Խնկ 'ի մէջ պարզասու մարիա
յորժամ սարին նա հանջ լինի.
և հասանիս 'ի մարտի ամիան
ասուի մի 'ի վեր ելցես:

Բարձեալ ծանիր ո՛վ ընթեր
ցող զի 'ի նահանջի ամին փեար
վարի ամիան լիժ օր լինի. և
այլ սարիքն. իր: Չի փանն է.
օր է ոգ. փեարվարի յեղն առ
նու և գ. 'ի մարտի մուտն:

Էրբ սարին նահանջ լինի, գ.
'ի փեարվարէն առնու և. գ. 'ի
մարտէն:

Դարձեալ ծանիր ուլ ընթեր
ցող զի հողւոյ քաղաութան կի
բակի օրն բարեկենդան է եղի
ական պահոյն :

Էղիական պահոյն յետ Բ. շա
բաթ ռւտեմք լուսաւորչի
պատն է :

Լուսաւորչէն յետ Բ. շաբաթ
ռւտեմք նք դէորդոյ պատն է :

Յիսնակամտէն յետ Բ. շաբաթ
ռւտեմք. նք յակօբոյ պատն է :

Մք սարգսէն յետ Բ. շաբաթ
ռւտեմք մեծ պատն է :

Սոցա միջոցն աւելի և սրակաս
չի գար մինչ 'ի կատարած ոչ
խորհի :

Դարձեալ տես թէ ծննդեան

բարեկենդանն դշի դայ • դու
դշի արա • և թէ ուրբաթ դայ •
դու էշի արա • զի բարեկենդա
նըն ըզպահան ջի լուծաներ •
բայց խթուին լուծանի : Եւ

Քնի փառք :

Պիթէին ուձի էին լուծու լուս
նին որ պարտ էր զկնի դարնա
նամտին լինիլ • որ է հասարա
կածն • նախ քան զհասարակա
ծըն եղև • զի 'խնարտի • ժր •
ին լուծու լուսնի հանդիպե
ցաւ • 'ի քսանին դարնամնաւա
ներհակ լեալ • Ե • հարիւրեկին •
որ ըզլուծու մարտի • ին • ցու
ցանէ և զպատկեր աւուրն շա
բաթ :

Թ. Թ. Թ.
Կան:	Կ	Կ	Կ	Տանուանք
աճձե	ե	Լ	Ժ	Կոյն
աճձբ	ա	Բ	Լ	Կշիւն
աճձթ	ԲԴ	ՁՅ	Ժա	Կարիճն
աճղ	Դ	Ը	Ժբ	Լ. զեղնաւն
աճղա	ե	ա	Դ	Լ. յձեղ ջի
աճղբ	բ	ի	Ժգ	Զ Բ Տան
աճղգ	եա	եդ	իե	Չուկն
աճղդ	Բ	ո	գ	աշն
աճղե	դ	թ	Ժե	Յուլն
աճղզ	զ	ս	իբ	Եկաւորն
աճղէ	եզ	յժ	թ	Խոյզեանին
աճղը	ե	ե	իա	Լ. աիւծն
աճղթ	ա	է	բ	Կոյն
աճ	բ	ձ	Ժզ	Կշիւն

Կառու	Կառու	Կառու	Կառու	Տառեր
աւա	դ	թ	եղ	Կարիճն
աւք	ե	յ	ե	Լղեղնաւո
աւզ	զ	խ	ժզ	Լճեղջի
աւզ	է	ց	իէ	Զոհուն
աւե	աբ	չո	ը	Չուկն
աւզ	դ	տ	ժտ	Խոյն
աւէ	դ	ս	լ	Ծուկն
աւը	ե	յ	ժա	Եկաւորն
աւժ	դէ	զե	իբ	Խեցղեալն
աւժ	ա	չ	դ	Լոբաճն
աւժա	բ	ձ	ժդ	Կոյսն
աւժբ	դ	բ	իե	Կշուն
աւժդդե		նյ	զ	Կարիճն
աւժդ	զ	խ	ժէ	Լղեղնաւո

Թաւա կան:	Բ օ Յ Ն Է	Գ օ Յ Ն Է	Վ ե ր ու ո ւ թ	Տ ր ե ւ ու ո ւ թ
աւ ժ Ե	Է	Գ	Ե	Լ. յ ծ եղ Ջ Ե
աւ ժ Գ	ա	Ղ	Ե	Զ. ր հ ս ս ն
աւ ժ Ե	բ Գ	Ժ Ե	Ի ա	Չ ա կ ն
աւ ժ Ը	Դ	Ս	Բ	Խ ր յ ն
աւ ժ Ժ	Ե	Ծ	Ժ Կ	Յ ա լ ն
աւ ժ	Ղ	Ղ	Խ Գ	Է կ ա լ ո թ ն
աւ ժ ա	Է ա	ա ջ	Ե	Խ ե ց ա ե ա ի ն
աւ ժ ք	բ	Ժ	Ժ Գ	Լ. ա ի ւ ծ ն
աւ ժ Գ	Դ	Ղ	Լ Ե	Կ ր յ ս ն
աւ ժ Գ	Դ	Ն	Ը	Կ շ ի ա ն
աւ ժ Ե	Խ Գ	Ծ Ի	Ժ Ժ	Կ ա թ ի ծ ն
աւ ժ Գ	Է	ա ջ	Լ	Լ. ջ ե ղ ն ա լ ո
աւ ժ Ե	ա	Ղ	Ժ ա	Լ. յ ծ ե ղ Ջ Ե
աւ ժ Ը	բ	Ժ	Ի ք	Զ. ր հ ս ս ն

54

ԹԿ

ԹՎՈՇԱ	ԵՐՈՒՅԻ	ՔԵՆՈՒՄ	ՍԵՐՈՒՄ	ՏԱՆՈՒՄ
կան:				
աժիթ	դ	լ	դ	Չուկն
աժլ	ե	ծ	ժ	կոյն
աժլա	զ	զ	ի	Ցուլն
աժլբ	ե	զ	զ	Եկաւորն
աժլգ	ա	ի	ժ	կեցդետին
աժլդ	դ	լ	ե	Լ. աիծն
աժլե	դ	ն	թ	կոյն
աժլզ	ե	ե	ի	կշնն
աժլէ	զ	լ	բ	կարիճն
աժլը	ա	ը	ժ	Լ. դեղնաւո
աժլթ	բ	դ	ի	Լ. յծեղ ջե
աժի	դ	ը	ե	Լ. օհոսն
աժիա	դ	կ	ժ	Չուկն
աժիբ	զ	ւ	ի	կոյն

Պարզաբանութիւն շարժանքաց:

*ԼՆԻՏ ԾԵՆՆ:

Եթէ երեսակ • չորս •
Յունվար • լն օրէ •
Էջ մասնէ:

Յաշտաթիւն յունվարի • Գ •
օրն • ԳՂԻ:

Միջոց ուսիք վեց օր:

Լուսնաւորի բար • յունվ • Ժն •
Փետր • Իր օր է • Կրկի մասնէ:

Տն լնդառաջ փետրվա • Ժդ •
օրն շաբաթ:

Բուն բարեկենդ փետրվ • մ:

Մարտ • լն օր է • Կրկի մասնէ:

Գարնանամուսն մարտի • Ի • օրն
ուրաւթ:

Չատիկ մարտի իբ:

Լ սրիւ լ օր է . դշ մասնէ :

Լ շեռիք սպրի . է . օրն գշ :

Լ նկատուող սպ . ժդ . օրն դշ :

Մայիս . լւ օր է . ուրք մասնէ :

Երեսման իւսչ սպրիլի . ժԹ :

Նամբարձու մե սպրիլի . լ :

Նոյբոյ դալուստ մայիսի . ժ :

Ելասուսող մայ . իդ . օրն կրկի :

Մ ք լ սրի բ օրն . մայիսի . լւ :

Յունիս . լ օր է . քշ մասնէ :

Լ մասնամուտ յունիսի . ժԹ .

օրն ուրքալ :

Վարդավառ յունիսի . իբ :

Մ լ ճոյ շարալք . է :

Յուլիս . լւ օր է . դշ մասնէ :

Օնուսող յուլան . յուլի . ժւ .

օրն շարալք : 57 Օգոս

Օգոստոս. լւօ օր է. շաբաթ
մտանէ :

ԸՏամբին օգոստոսի. Ժգ:

Մեկոյ շաբաթ ք. դ:

Սեպտեմբ. լօր է. գշ մտանէ:

ՄԲ խաչ սեպտեմբերի. Ժդ :

Ընանամուտ սեպտ. Ժը. օրն
ուրբաթ:

ՄԲ գեորդեայ բար. սեպտ. Ի:

Մեկոյ շաբաթ ք. է:

Հոկտեմբ. լւօ օր է. Եշ մտանէ:

Յղուի եղիսարե. հոկտե: Ժ.
օրն շաբաթ:

Գիւտ խաչ հոկտեմբեր. ԻԵ:

Նոյեմբ. լօր է. կրկի մտանէ:

Յիմնակայ բար. նոյեմ. ԺԵ:

Ըմբանաղ նոյեմ. Իգ. օրն Էշի:

Դեկտեմբ. լւ օր է . դ շ մտանէ :
Մթ յախօրաց բարեկէ . դեկ . զ :
Մեջոց ուտի . ք . շքթ . և դ . օր :
Չստանամ դեկ . Ժ ը . օրն ուրբ :
Յայտնուե՛ք բարե . դեկ . իթ .
օրն դ շի :
Բէնի Տօրն :

Եօթն երեակ . դ :
Յունի . լւ օր է . դ շի մտանէ :
Յայտնուե՛ք յունի . զ . օրն ք շի :
Մեջոց ուտիք . ւ . շաբաթ :
Լ . աւջաշորի բար . յունի . Ժ ք :
Փետր . իր օր է . շաբ մտանէ :
Տն ընգառալ . փետր . Ժ դ .
օրն ուրբաթ :

Բուն բարեկեն փետրվար . ք :
Մարտ . լւ օր է . շաբ մտանէ :
59 Գար

Գարնամամուս մար. Ի. օրն է շ :
 Զատիկ մարտի. Իգ :
 Լ. պրիլ. Է օր է. գ շ մասն է :
 Լ. շեաիք ապրիլի. է. օրն է շի :
 Լ. նկաստեղ ապ. Ժգ. օրն է շի :
 Մայիս. Լա օր է. է շի մասն է :
 Երևման խաչ ապրիլի. Ի :
 Նամբարձու մե մայիսի. ա :
 Նոյեւոյ դաշուստ. մայ. Ժա :
 Ելաստեղ մայ. Իգ. օրն շաբ :
 ՍԲ դրիւօրի բար. յունիս. ա :
 Յունիս. Է օր է. կիքի շ մասն է :
 Լ. մեմեմուս յուն. Ժ Թ. օրն է շ :
 Ասրդաւա յունիսի. Ի Թ :
 ՍԷԼոյ շաբաթ ք : է :
 Յուլիս. Լա օր է. գ շի մասն է :
 Օնունդ յովհան. յուլ. Ժա.
 օրն ուրբաթ : 60 ( ) 7

Օգոստոս • լւօ օր է • ուրբ • լ
մտանէ :

Ը Ծածիկն օգոստոսի • Ժ է :

Մեջոց շաբաթք • դ :

Սեպտեմ • լ օր է • քչի մտանէ :

Սքիտոց սեպտեմ • Ժ դ :

Ը շնամտմունտ սեպ • Ժ ը • օրն
է շաբթի :

Սք գեորդեաց բար • սեպ • ին :

Մեջոց շաբաթք • է :

Նոյեմբ • լւօ օր է • դչ մտանէ :

Յղաթի եղիտ • հոկտե • Ժ •
օրն ուրբաթ :

Գիւտ խոց հոկտեմ • ի դ :

Նոյեմբ • լ օր է • շաբ մտանէ :

Յիւնակաց բարե • նոյեմ • Ժ դ :

Ը Բաւաղ նոյ • ի դ • օրն կիրակի :

Գեղարտեմ: լւմ օր է. քչ մտանէ:
Սք յաղօթաց բար. դեկա. է:
Միջոց ուտի. ք. շքթ և. դ. օր:
Չսեռնա. դեկ. ժր. օրն էջի:
Յայտնուե. բար. դեկտ. իթ.
օրն ք շաքթի:
Գեթէ Տաթէ:

Եօթն երեսն. ք:
Յունվար. լւմ օր է. քչ մտանէ:
Յայտնուի յունվ. դ. օրն կրկի:
Միջոց ուտի մ. շքթ. ևմ. օր:
Լ. ուղաւորի բար. յունվ. ժդ:
Փետր. իր օր է. ուրբ մտանէ:
Տն ընդառաջ. փետրվ. ժդ.
օրն է շաքթի:

Բուն բարե փետրվ. դ:
Մարտ լւմ օր է. ուրբ մտանէ:

Գարնանսուտ մարտ. Ի. օրն

դ՝ շաբթի :

Չատիկ մարտի. Իդ :

Լպրիլ. Լօր է. Բշի մտանէ :

Լճեռիք. ապր. է. օրն կրկի :

Լնկաստեղ ապ. Ժ. օրն կրկի :

Մայիս. Ըն օր է. դշի մտանէ :

Երեման խաչ ապրիլի. Խն :

Նամբարձումն մայիսի. Բ :

Նոյնոյ դալուտ. մայիս. Ժ. Բ :

Ելաստեղ մայ. Իդ. օրն ուրբ :

ՍԲ դրեդորի բար. յունի. Բ :

Յունիս. Լօր է. շաբ մտանէ :

Լմանսուտ յուն. Ժ. Բ օրն դշի :

Վարդավառ յունիսի. Լ :

Մեջոյ շաբթիք. է :

Յուլիս. Ըն օր է. Բշի մտանէ :

Ծնունդ յով յուլ. Ժ Թ. օրն է շ:
 Օգոստոս. լւ օր է. է շ մտանէ:
 Լ. Ծածին օգոստոսի. Ժ ը:
 Վիլոյ շաբաթ ք. Դ:
 Սեպտեմ. Լ օր է. կրկի մտանէ:
 Սե Խոջ սեպտեմ. Ժ Ե:
 Լ. Շնունամուտ սեպտեմբ. Ժ ը.
 օրն դ շաբաթի:
 Սե դեորդեայ բար. սեպ. Խ Բ:
 Վիլոյ շաբաթ ք. Է:
 Նոյեմբ. լւ օր է. Դ շի մտանէ:
 Յղուի եղևա. հոկ. Ժ. օրն է շի:
 Գիւտ Խոջ հոկտեմ. Խ Է:
 Կոյեմբեր. Լ օր է. ուրբ մտանէ:
 Յիմնակայ բար. Կոյեմ. Ժ Է:
 Լմբունաղ Կոյեմ. Խ Դ. օրն շաբ:
 Դեկտ. լւ օր է. կրկի մտանէ:
 64   Դ   Սուրբ

ՄԷ յսկօքաց բար. դեկ. ը:
Մեջոց ուտիք. Բ. շքթ. կք. օր:
Չստանաճուտ դե. ժը. օրն դշ:
Յայտնութե բար. դեկ. իթ.
օրն կերակի:

Դոյե Տուէն:

Եօթն երեսկ. ւ:
Յունլ. լւ օր է. Բշի մտանէ:
Յայտնուի յունլ. գ. օրն շաբ:
Մեջոց ուտիք. ւ. շքթ. կք. օր:
Լ. ուղաւորի բար. յունլ. ժդ:
Փեւորլ. իր. օր է. Եշ մտանէ:
Տն ընդառաջ. փեւ. ժդ օրն
դ. շաբթի:

Բուն բարե. փեւոր. դ:
Մարտ. լւ օր է. Եշի մտանէ:
Գարնանաճուտ մար. ի. օրն դ
շաբթի: 65 Ե Չա

Չատիկ մարտի ին:

Լայրիլ լոր է կիրկի մտանէ:

Լէտիք ապրի է օրն շաբ:

Լնկաստեղ ապ ժգ օրն շաբ:

Մայիս լւ օր է գշի մտանէ:

Երեման խաշ ապրի իր:

Տամբարձումն մայիս գ:

Տողոյ դալուստ մայս ժգ:

Ելաստեղ մայիս իգ օրն եշի:

Մի գրիգորի բար յուն գ:

Յունիս լոր է սւրբ մտանէ:

Լմանամուս յուն ժթ օրն

գ շաբթի:

Աարդավառ յուլի ւն:

Միջոյ շաբաթ գ:

Յուլիս լւ օր է կիրկի մտանէ:

Օնուսդ յուլ յուլ ժմ օրն գշ:

Օտոստոս լաօ օր է . դ շ մտանէ :
Լ Ծածին օրոստո ժբ :
Մ ի Ջոյ շարժք է :
Մեպունժ Լ օր է . շար մտանէ :
Մ Բիւջ սեպունժ ժգ :
Լ շնանանուտ սեպ ժ ը . օրն դ շ :
Մ Բ դեորդեայ բարե . սեպ իդ :
Մ ի Ջոյ շարժք է :
Նոկունժ լաօ օր է . ք շ մտանէ :
Յղուի եղխար հոկա ժ . օրն
դ շարժի :
Գիւտ իւջ հոկունժ իր :
Մոյեմբեր Լ օր է . ծ շ մտանէ .
Յնանակայ բարե . նոյնժ ժ ը :
Ըմբանաղ նոյ իդ . օրն ուրբ :
Գեկա լաօ օր է . շար մտանէ :
Մ Բ յակօբայ բար . դեկ թ :

Մեջոց ուտի • ք • շքթ • ևսօ օր:
Չսեռնամ գեկ ժր • օրն գշի:
Յայտնուէ բար գեկ իթ • օրն
չաբաթ:

Եջէ Տօրէն:

Եօթն երեսկն է:

Յունի լսօ օր է • կրկի մտանէ:
Յայտնուի յունի գ • օրն ուրբ:
Մեջոց ուտի • ս • շքթ • ևգ օր:
Լաւջաւորի բար • յունի ժէ:
Փետրի իր օր է: գշի մտանէ:
Տն ընդառաջ փետր ժդ • օրն
գ շաբթի:

Բուն բար փետրի է:

Մարտ լսօ օր է • գշի մտանէ:

Գարնանամուտ մար ի • օրն քշ:

Զատիկ մարտի իգ:

Լայրիլ Լոր է • շաբա մտանէ ։
 Լէտիք ապրի է • օրն ուրբ ։
 Լնկաստեղ ապ Տ դ • օրն ուրբ ։
 Մայիս լն օր է • էջի մտանէ ։
 Երեման խաչ ապրիլ իդ ։
 Տանքարձու մնե մայի դ ։
 Տողոյ դալուսա մայ Տ դ ։
 Ելաստեղ մայ իդ • օրն դշի ։
 Մի դրիդորի բար • յուն դ ։
 Յունիս Լոր է • էջի մտանէ ։
 Լմանաստա յուն Տ թ • օրն
     երկու շաբթի ։
 Ասրիստա յունիսի երկու ։
 Միջոց շաբթի դ ։
 Յունիս լն օր է • շաբա մտանէ ։
 Օնուկ յով յուլ Տ մ • օրն դշի
 Օգոստ լն օր է • դշի մտանէ ։

Ը Տաճին սղստտ ժգ:

Մ Եղոց շարաթք է:

Սեպտեմ Ը օր է. ուրբ մտանէ:

Ս Բ խաչ սեպտեմբ. ժ է:

Ը շնանամուս սեպ ժ ք. օրն Ը շ:

Ս Բ 4 է օրդեայ բար. սեպ իդ:

Մ Եղոց շարաթք է:

Հոկտե լւն օր է. կրկի մտանէ:

Յ Ղուբ եղիստ հոկ ժ. օրն 4 շ:

Գ իւտ խաչ հոկտեմբ իթ:

Ս օյեմբեր Ը օր է. 4 շ մտանէ:

Յ իսնակաց բար. նոյե ժ թ:

Ը մբանաղ նոյ իդ. օրն Ե շի:

Գ եկտե լւն օր է. ուրբ մտանէ:

Ս Բ յակօբայ բար. դեկ ժ:

Մ Եղոց ուտիք. Ը շարաթք:

Չ իտնամուս դեկտ ժ ք. օրն

Է շաբթի:

Յայտնուե բարե. դեկտ իժ
օրն ուրբաթ:

Չոյե Տօբն:

Եօթն երեսկ զ:

Յունի լա օր է. շաբ մտանէ:

Յայտնուի յունի զ. օրն էշի:

Մեկոց ուտիք. ա շաբ. եդ օր:

Բաղաւորի բար. յունի ժ զ:

Ֆեւորի եր օր է. դ շ մտանէ:

Տն ընդառաջ փեւոր ժ դ. օրն

Է շաբթի:

Բուն բարեկին փեւոր զ:

Մարտ լա օր է. գ շի մտանէ:

Գարնանամուտ մարտի ի. օրն

կերակի:

Չատիկ մարտի ի է:

Լ պրիլ լ օր է . ուրբ մտանէ :
 Լ շեախք ապրիլ է . օրն է շի :
 Լ նկաստեղ ապր ժ դ . օրն է շի :
 Մայիս լ ա օր է . կերկի մտանէ :
 Երեման խաչ ապրի ի դ :
 Նախարձուն մայի է :
 Նոյնոյ դալուտ մայի ժ է :
 Ելաստեղ մայի ի դ . օրն դ շի :
 Մ ք դրիդ օրի բար . յուն է :
 Յունիս լ օր է . դ շի մտանէ :
 Լ մառնամուտ յունի ժ թ . օրն
 կերակի :

Ասրիալա յուլի դ է
 Մ ի լ ոյ շարթ ք դ է
 Յուլիս լ ա օր է . ուրբ մտանէ :
 Օգոստոս յուլիսնու յուլ ժ ա
 օրն ք շարթի .

Օգոստոս լւ օր Է. բշ մտանէ:

Լ. Տարին օգոստոս ժ դ:

Միջոց շաբաթ ք դ:

Սեպտեմբ. Լ օր Է. Եջի մտանէ:

Մի խաչ սեպտեմբ. ժ ւ:

Լ. Չնանախու սեպտեմբ. ժ ը.
օրն կիրակի:

Մի դեորդեոյ բար. սեպ ժ ը:

Միջոց շաբաթ ք ը:

Տոկոս լւ օր Է. շաբ մտանէ:

Յզուի եղիսա Տոկոս ժ. օրն
Է շաբթի:

Գիւտ խաչ Տոկոսեմբ. ի դ:

Սեպտեմբ. Լ օր Է. դշի մտանէ:

Յիսմակաց բար. նոյե ի:

Լ. մբնաղ նոյե. ի դ. օրն դշի:

Գեկոս լւ օր Է. Եջի մտանէ:

Մի՛ յակօքոյ բարձեկտ ժա:
Մի՛ ջոյ սուխք. ա շար. և զ օր:
Զմեմանուա դեկտ ժը. օրն
կերակի:

Յայանութե բար դեկտ իթ.
օրն է շարթի:
Էյն Տօրն:

Իթն երեակն է:
Յունվ լա օր է. սրք մտանէ:
Յայանուի յունվա զ. օրն դշի:
Մի՛ ջոյ սուխք. ա շար. և է օր:
Լ. ա ջաւորի բար. յունվ ժէ:
Փեարով իր օր է. ի ջի մտանէ:
Տն ընդառաջ փեար ժդ. օրն
կերակի:

Բուն բարեկ փեար է:
Մարտ լա օր է. բշի մտանէ:

Գարնանամուտ մար ի֊օրն շաբ

Չառիկ մարտի իր:

Լ'պրիկ Ը֊օր է֊ եչի մտանէ:

Լ'էնտիք ապր է֊ օրն դչի:

Լ'նկաստեղ ապր ժգ֊ օրն դչի:

Մայիս լա֊օր է֊ շաբ մտանէ:

Երեման իսաչ ապրի ին:

Նամբարձումն մայի գ:

Նոգւոյ դալուստ մայ ժգ:

Ելաստեղ մայ իգ֊ օրն բչի:

Մե֊դրիդ֊օրի բարեկ յունի գ:

Յունիս Ը֊օր է֊ դչի մտանէ:

Լ'մառնամուտ յունիս ժԹ֊ օրն

շաբաթ:

Աարդա֊մուտ յունի գ:

Մե֊ջոյ շաբաթք գ:

Յունիս լա֊օր է֊ եչի մտանէ:

Օնունդ յովհաննու յուլ ժա.
օրն կիրակի:

Օգոստ լա օր է. կրկի մտանէ:
Լ. Տածին օգոստո ժէ:

Մեջոյ շաբաթ ք դ:
Սեպտեմ Ը օր է. գ շի մտանէ:

Սբ խաչ սեպտեմբ. ժբ:
Լ. շնանանատու սեպտեմ ժը.

օրն շաբաթ:
Սբ դեորդեայ բար. սեպ ժթ:

Մեջոյ շաբաթ ք ը:
Նոկտ լա օր է. ուրբ մտանէ:

Յղուի եղիս. հոկ ժ. օրն կրկի:
Դիւտ խաչ հոկտե իդ:

Նոյեմբ Ը օր է. բ շի մտանէ:
Յիանակայ բարե. նոյեմ իա:

Լմբռնաղ նոյե իգ. օրն գ շի ք
76 . . . Դեկ

Գեկա լա օր է . դշի մտանէ :
Աբ յարօքայ բարե . դեկ ժբ :
Մեջոց ուտիք . ա շաբ . եւ օր :
Զմեւնամ դեկա ժբ . օրն շաբ :
Յայանուե բարեկ դեկա թԹ .
օրն դ շաբԹի :

Եւ Ե Տօրն :

Եօթն երեակն դ :

Յունլ լա օր է . եշի մտանէ :
Յայանուի յունլ զ . օրն դշի :
Մեջոց ուտիք . ա շաբ եզ օր :
Լաւաւորի բար . յունլ ժբ :
Փեարլ եր օր է . կրկի մտանէ :
Տն ընդ առաջ փեար ժդ . օրն
շաբաթ :

Բուն բարեկ փեար ը :

Մարտ լա օր է : կրկի մտանէ :

Գարնանա մարտի • օրն ուրբա :

Չատիկ մարտի ՚Թ :

Լպրել լօր է • դ շի մտանէ :

Լէտիք ապրել է • օրն գ շի :

Լնկաստեղ ապր թ գ • օրն գ շի :

Մայիս լա օր է • ուրբ մտանէ :

Երեման խաչ ապրի ՚իդ :

Նամբարձու մայի է :

Նոյեմբ գաղաւտ մայի թ է :

Ելաստեղ մայ ՚իդ • օրն կերկի :

Սէ գրիգորի բարե • յունի է :

Յունիս լօր է • ք շի մտանէ :

Լմտանաւուտ յունի թ Թ • օրն

ուրբա :

Վարդաւա յունի է :

Մեղոյ շաբաթ ք զ :

Յունիս լա օր է • գ շի մտանէ :

Ծնունդ յովհաննու . յուլիսի
ժա . օրն շաբաթ :

Օգոստոս լա օրէ . շաբ մտանէ
Լ՝ Տաճին օգոստոսի ժա :

Միջոց շաբաթ ք ք :

Սեպտեմ Ը օր է . դչի մտանէ :

Ա՛ խաչ սեպտեմբ ժա :

Լ . Չնանախա սեպտ ժը . օրն
ուրբաթ :

Ա՛ դէորդեայ բարե . սեպ Թ :

Միջոց շաբաթ ք է :

Հոկտե լա օր է . էչի մտանէ :

Յղուի եղիաք հոկտ ժ . օրն
շաբաթ :

Գիւա խաչ հոկտեմբ իե :

Նոյեմբ Ը օր է . կի՛րկի մտանէ :

Յիմնակաց բար . նոյ ժե :

Ընթանալ նոյն իդ . օրն է շի :
Ինկանե լա օր է . գշ մտանէ :
Ան յակօրաց բարե . գեկտ գ :
Միջոց ուտիք . բ շաք . կգ օր :
Զսեանամ գեկ ժը . օրն ուրբ :
Յայտնուծե բարեկ . գեկ իծ
օրն գ շաքծի :

Իմայէ Տ-եմ :

Եօթն երեակն գ :

Յունլ լա օր է . գշի մտանէ :

Յայտնուի յունլ գ . օրն բշի :

Միջոց ուտիք բ շաքաթ :

Ընթանալ օրի բար . յունլ ժծ :

Փեարլ եր օր է . շաք մտանէ :

Տն քնդառաջ փեար ժգ . օրն

ուրբաթ :

Բուն բարեկեն . փեարլ թ :

Մարտ լա օր է . շաբա մտանէ :
Գարնանամուտ մարտ Ի . օրն
Ե շաբթի :

Չատիկ մարտի Լ :

Լ պրիլ Լ օր է . գշի մտանէ :

Լ շեմիք ապր է . օրն բշի :

Լ նկատեղ ապր Ժ գ . օրն բշի :

Մայիս լա օր է . Եշի մտանէ :

Երևման խաչ ապր Ի է :

Նամբարձուն մայի Ը :

Նոգւոյ գաղուտ մայ Ժ Ը :

Ելատեղ մայ Ի գ . օրն շաբա :

Մ քրիզօրի բարեկ . յուն Ը :

Յունիս Լ օր է . կիրիկի մտանէ :

Լ մտանմուտ յուն Ժ Թ . օրն Եշի :

Վարդավառ յունի Գ .

Մեջոյ շաբթի Գ .

Յուլիս լի օր է • գշի մտանէ :
Չնունդ յովհան • յուլի ժ ան
օրն ուրբաթ :

Օգոստոս լի օր է • ուրբ մտանէ
Լ ճածին օգոստոսի • ժ է :

Միջոց շաբաթ ք ք :

Սեպտեմբ լ օր է • բշի մտանէ :

Մի խաչ սեպտեմբ ժ ք :

Լ շնանանուտ սեպտեմբե ժ ք •
օրն է շաբթի :

Մի գեորդեայ բար • սեպ ի ան :

Միջոց շաբաթ ք է :

Հոկտեմբ լի օր է • գշի մտանէ :

Յուլի եղիս հոկ ժ • օրն ուրբ :

Գիւտ խաչ հոկտեմբ ի ք :

Միջեմբեր լ օր է • շաբ մտանէ :

Յիւնակաց բարե • նոյեմ ժ ք :

Լիբանանդ սոյեմ իդ. օրն կրկի:
Դեկտ լւ օր է. բշի մտանէ:
Մի յսկօբայ բարեկէ. դեկ է:
Մի ջոյ ուտի. ք շքթ. ևդ օր:
Չմեման դեկտ ժր. օրն էշի:
Յայտնութէ բարե. դեկ իթ.
օրն բշի:

Ժէյէ Տօգնէ

Եօթն երեակ բ:

Յունի լւ օր է. դշի մտանէ:
Յայտնուի յունի զ. օրն կրկի:
Մի ջոյ ուտիք. ք շաբ. ևւ օր:
Լ. ուղաւորի բարե. յունի. ի:
Փեար իք օր է. ուրբ մտանէ:
Տն ընդառաջ փեար ժդ. օրն
է շաբթի:

Բուն բարեկեն. փեարվար ժ:

Մարտ լա օր է . ուրք մտանէ
Գարնանամուտ մարտ Ի . օր
դ շաբթի :

Չատիկ մարտի լա :

Լապրիլ Լ օր է . Էջի մտանէ
Լ Ատաիք ապր է . օրն կիրակի
Լ Նկատուեղ ապ ժդ . օրն կիրակի
Մայիս լա օր է . դշի մտանէ
Երեսման իսաչ ապրիլի . իր :

Տամբարձուին մայիսի . Թ :

Տողոյ դալուստ մայիս . Ժ Թ

Ելասուեղ մայի Իդ . օրն ուրք

Մի գրեդորի բար . յունի Թ
Յունիս Է օր է . շաբ մտանէ
Լ մանամուտ յուն Ժ Թ . օրն դշի

Վարդամուտ յունիսի է :

Մեջոյ շաբաթք գ :

Յաւիս լւո օր է . քչի մտանէ :
 Օնուեղ յով յու ժա . օրն էչ :
 Օգոստոս լւո օր է . էչ մտանէ :
 Լ . ծածին օգոստոսի ժր :
 Միջոց շաբաթ ք ք :
 Մեղանեմ լ օր է . կիբիկի մտանէ :
 Մի խաչ սեպտեմ ժ է :
 Լ . շնամուտ սեպ ժր . օրն քչ :
 Մի քեորդեայ բարե սեպ . իք :
 Միջոց շաբաթ ք է :
 Տոկտեմբ լւո օր է . քչ մտանէ :
 Յոսեփ եղիս հոկտ ժ . օրն էչի :
 Գիւտ խաչ հոկտեմ իէ :
 Նոյեմբե լ օր է . ուրբ մտանէ :
 Յիմնակոց բարե . նոյեմ ժ է :
 Լ . ժրամաղ նոյե իդ . օրն շաբ :
 Դեկտ լւո օր է . կիբիկի մտանէ :

Աբ յախօրաց բարե • դեկտ ը :
Մեջոց աւախք • ք շարք • եք օր :
Չսեռնաւնս դեկ ժ ը • օրն դ շի :
Յայանու թե բար • դեկտ ի թ •
օրն կիրակի :

Ինչո՞ց Տօրն :

Եօթն երեւակն ա :

Յաւնաւար լա օր է • ք շ մտանէ :

Յայանու ի յաւն զ • օրն շար :

Մեջոց աւախք • ք շարք • եք օր :

Ը աւախաւորի բար • յաւն ի ա :

Փեարս ի ք օր է • է շի մտանէ :

Տե ընդ առաջ փեարսար ժ դ •

օրն դ շարե ի :

Բաւն բարե փեարս ժ ա :

Մարտ լա օր է • է շի մտանէ :

Գարնանաւնաւն մար ի • օրն դ շ :

Չատիկ ապրիլի ան:
 Լ. պրիլ 1 օր է. կիրակի մտանէ:
 Լ. շեռիք ապրիլի է. օրն շաբա:
 Լ. նկատեղ ապրիլի 4. օրն շաբա:
 Մայիս 1 ան օր է. գշի մտանէ:
 Երեման խաչ ապրիլի 1 թ:
 Տամբարձուին մայիսի 4:
 Տողոյ գալուստ մայիսի 1:
 Ելատեղ մայիսի 1 օրն էշի:
 Մի գրիդ օրի բար. յունիս 4:
 Յունիս 1 օր է. ուրբ մտանէ:
 Լ. մանմուտ յունիս 4 թ. օրն գշի:
 Արդ. ալա յունիսի 12:
 Միջոյ շաբաթ ք է:
 Յունիս 1 ան օր է. կիրակի մտանէ:
 Օնուկոյ յուլիս յուլի 4 ան. օրն
 4 շաբաթի:

Օգոստ լւօ օր է. դշի մտանէ:
 Ը Տաճին օգոստոսի ժբ:
 Մեջոյ շարածք է:
 Մեպտեմբ լ օր է. շաբ մտանէ:
 Մ Խաչ սեպտեմբերի ժգ:
 Ը շնանամուտ սեպտ ժբ. օրն
 դ շարթի:
 Մ Բ դեոթեոյ բար սեպտ. խդ:
 Մեջոյ շարածք է:
 Տոկտեմբ լւօ օր է. քշի մտանէ:
 Յոսեթի եղիսարե հոկտե ժ.
 օրն դ շարթի:
 Գիւտ խաչ հոկտեմբեր իբ:
 Նոյեմբ լ օր է. եշի մտանէ:
 Յիւնուկոյ բարե. նոյեմ ժբ:
 Ը Բաւարդ նոյե խդ. օրն ուրբ:
 Դեկտե լւօ օր է. շաբ մտանէ:

Աբ յսկօրաց բար • դեկտ թ է
Ա իջոց ուտիք • ք շաք • ևս օր
Չստանանն դեկ ժր • օրն դշի
Յայանուէ բարե • դեկտ իթ •
օրն շաքաթ է

Լէնէ Տաւն է

Եօթն երեսկ է :

Յունս լս օր է • կրկի մտանէ :
Յայանու թիւն յունսրի զ •
օրն սրբաթ է :

Ա իջոց ուտիք • ք շաք • ևգ օր :
Լ սաղաւորի բար • յունս իբ :
Ֆեարս իբ օր է • դշի մտանէ :
Տն լնդառաջ փեարսա ժգ •
օրն ք շաք թի է :

Բուն բարեկենդ փեարս ժք :
Մարտ լս օր է • դշի մտանէ :

Գարնանսն մար ի. օրն Բշի:

Չատիկ ապրիլի բ:

Լ. պրիլ Է օր է. շաբ մտանէ:

Լ. շեռիք ապրի է. օրն ուրբ:

Լ. նկաստեղ ապ ժդ. օրն ուրբ:

Մայիս լւ օր է. Բշի մտանէ:

Երեման խաչ ապրիլի Է:

Նամբարձուսն մայիսի ժւ:

Նոյնոյ գալուստ մայիսի իա:

Ելաստեղ մայ իդ. օրն դշի:

ՄԲ դրիդորի բարե. յուն ժւ:

Յունիս Է օր է. Եշի մտանէ:

Լ. մառնամուտ յունիսի ժԹ.

օրն ք շաբԹի:

Վարդավառ յունիսի Թ:

Մեջոյ շաբաԹք է:

Յունիս լւ օր է. շաբ մտանէ:

Տնունդ յովհաննէ յուլի ժա.
օրն 4 շաբթի:

Օգոստոս լա օրէ . դշ մտանէ:
Լ. Տածին օգոստոսի ժդ:

Միջոց շաբթաք է:
Սեպտե լ օր է . ուրբ մտանէ:

Մա խաչ սեպտեմբ ժէ:
Լ. շնամանուտ սեպտեմբե ժը.

օրն ք շաբթի:
Մք դեորդեայ բար . սեպ խդ:

Միջոց շաբթաք է:
Հոկտե լա օր է . կրկի մտանէ:

Յղութի եղիսաբե հոկտե ժ .
օրն 4 շաբթի:

Գիւտ խաչ հոկտեմբ լթ:
Նոյեմբ լ օր է . դշի մտանէ:

Յիւնակոց բարե . նոյեմ ժթ:
Լ. Բ

Ըմբանաղ նոյն իւր • օրն եղի •

Գեկա լա օր է • ուրբ մտանէ •

Սք յակօբոյ բարե • դեկա ժ •

Սեղոյ ուտիք • է շաբաթ •

Զմեանամուս դեկա ժր • օրն

է շաբթի •

Յայանութե բար դեկա իթ •

օրն ուրբաթ •

Խեյն Տ-ւն •

Եօթն երեակ զ •

Յունի լա օր է • շաբ մտանէ •

Յայանութի յունիար զ • օրն

է շաբթի •

Սեղոյ ուտիք • է շաբ ևդ օր •

Լ. ուղաւորի բարեկեն • յուն

վարն իւր •

Փետրի իւր օր է • դշի մտանէ •

Տն ընդ առաջ փետր ժդ. օրն
Է շաբթի .

Բուն բարեկեն փետրվա ժդ .
Մարտ լա օր է . դշի մտանէ .
Գարնան առաջ մարտի ի . օրն
Կիրակի .

Չատիկ ապրիլի գ .

Ըպրիլ Լ օր է . ուրբ մտանէ .
Ը շեախ օպրիլի է . օրն Եշի .
Ը նկատուող ապր ժդ . օրն Եշի .
Մայիս լա օր է . կրկի մտանէ .
Երևման խաչ մայիսի ա .
Նամբարձուսն մայիսի ժբ .
Նողոյ դալուստ մայ իբ .
Ելասուող մայ իդ . օրն դշի .
ՍԷ դրիգորի բարեկենդա յու
նիսի ժբ .

Յունիս Մօր է. 4 շի մտանէ .

Լ՛ մանանու ա յունի ժ թ . օրն
կերակի .

Ասրդավառ յու լիսի ժ .

Մ՛ շոց շաբաթ ք է .

Յունիս լա օր է . ուրք մտանէ .

Շունեղ յովհաննու յու լիսի
ժ ա . օրն ի՛ շաբաթի .

Օդոստոս լա օր է . բշի մտանէ

Լ՛ ծածին օդոստոսի ժ 4 .

Մ՛ շոց շաբաթ ք 4 .

Սեպտեմ Մօր է . է շի մտանէ .

ՍԷ խաչ սեպտեմբ ժ ա .

Լ՛ շնանանու սեպտեմբե ժ ք .
օրն կերակի .

ՍԷ գեօրդեոյ բար սեպտ ժ ք .

Ս՛ շոց շաբաթ ք ք .

Հոկտե լա օր է . շաբ ճտանէ .
Յղութի եղիտաբե հոկտե ժ .
օրն ք շաբթի .

Գիւա խաջ հոկտե իդ .

Նոյեմբ Լ օր է . դշի ճտանէ .
Յիսնակաց բարե նոյեմբ ի .

Ըմբանաղ նոյե իդ . օրն դշի .

Դեկտե լա օր է . եշի ճտանէ .

Սք յակօբաց բարեկ դեկ ժա .

Մեջոց ուտիք . ան շաբ ևզ օր .

Չմեանամ դեկ ժր . օրն կրկի .

Յայտնուե բարեկե դեկ իթ .
օրն է շաբթի .

Ծայե Տուե

Եօթն երեսկ է .

Յունվ լա օր է . ուրբ ճտանէ .

Յայտնուի յունվ զ . օրն դշի .

Մեջոյ ստիք. ք շաբ ևե օր.
Լ առջաւորի բար. յունվ իդ.
Փետրվ իբ օր է. բշի մտանէ.
ՏԵ ընդամաջ փետր ժդ. օրն
կիրակի.

Բուն բարեկ փետրվ ժդ.

Մարտ լա օր է. բշի մտանէ.

Գարնանամուտ մարտի ի. օրն
շաբաթ.

Չատիկ ապրիլի դ.

Լ պրիլ Լ օր է. եշի մտանէ.

Լ շտիք ապրիլ է. օրն դշի.

Լ նկատեղ ապր ժդ. օրն դշի.

Մայիս լա օր է. շաբ մտանէ.

Երևման խաշ մայիսի ք.

Նամբարձուկն մայիսի ժդ.

Նոգւոյ դալուստ մայիսի իդ.

Էլաստեղ մայի իդ . օրն բշի .
 Մք գրիգորի բար . յունի ժդ .
 Յունիս լ օր է . գշի մտանէ .
 Լ մառնմուտ յուն ժթ . օրն շաբ
 Արդաւառ յուլիօի ժա .
 Մեջոց շաբաթ ք Ե .
 Յուլիս լա օր է . Եշի մտանէ .
 Ծնունդ յովհաննու յուլ ժա .
 օրն կիրակի .
 ( ) գոս լա օր է . կիրակի մտանէ .
 Լ Տաժին օգոստոսի ժԵ .
 Մեջոց շաբաթ ք դ .
 Սեպտեմ լ օր է . գշի մտանէ .
 Մք խաչ սեպտեմբերի ժբ .
 Լ շնանմուտ սեպ ժը . օրն շաբ
 Մք գեորդեայ բար . սեպ ժթ .
 Մեջոց շաբաթ ք ը .

Հովհաննէ լաօ օրէ • ուրք մասանէ •
Յղութի եղևաա հոկա ժ • օրն
կերակի •

Գիւտ խաչ հոկանք իդ •

Նոյեմբէ Լ օրէ • բշի մասանէ •

Յիսնակաց բարե • նոյեմ իա •

Ըմբռնաղ նոյեմբ իդ • օրն դշի •

Դեկտե լաօ օրէ • դշի մասանէ •

Սբ յաղօբաց բար • դեկ ժբ •

Մեղոց ուտիք • ա շբ • ետ օր •

Չմբռնմուտ դե ժր • օրն շաբ •

Յայտնութե բարե • դեկ իթ •

օրն դ շաբթի •

Կենի Տօբն •

Եօթն երեակն դ •

Յունվա լաօ օրէ • եշի մասանէ •

Յայտնութի յունվա զ • օրն դշի •

Մ իջոց ուտիք. ք չբթ. ևզ օր:
Եւաջաւորի բար. յունկ ին:
Փետրվ եր օր է. կրկի մտանէ:
Տն ընդառաջ փետր ժգ. օրն
շաբաթ:

Բուն բարե. փետր ժէ:
Մարտ լա օր է. կրկի մտանէ:
Գարնանամուտ մարտի ի օրն
ուրբաթ:

Ջատիկ ապրիլ է:
Եւրիլ Է օր է. դշի մտանէ:
Եւնիտիք ապրի է. օրն դշի:
Եւնկաստեղ ապր ժգ. օրն դշի:
Մայիս լա օր է. ուրբ մտանէ:
Երեման խաչ մայիս դ:
Համբարձուան մայի ժգ:
Հոգւոյ դալուստ մայի իգ:

Ելատեղ մայի եդ. օրն կրկի:
Մբ դրիդորի բար. յուն ժդ:
Յունիս լ օր է. բշի մտանէ:
Լ մանամուս յուն ժթ. օրն
ուրբաթ:

Աարդավառ յուն ժբ:
Միջոց շաբաթ ք ե:
Յուլիս լա օր է. դշի մտանէ:
Օնունդ յովհ յուլի ժա. օրն
շաբաթ:

Օդոսա լա օր է. շաբ մտանէ:
Լ ծածին օդոսա ժդ:
Միջոց շաբաթ ք դ:
Սեպտեմ լ օր է. դշի մտանէ:
Մբ խաչ սեպտեմ ժդ:
Լ շնանամուս սեպտե ժը. օրն
ուրբաթ:

Մի գեորդեաց բարե. սեպ ի.
Սելոց շարածք է:
Հոկտեմբ լա օր է. եշ մտանէ:
Յղուի եղիսաք հոկտ ժ. օրն
շարած:

Գիւտ խաշ հոկտեմբ ին:
Սոյեմբեր լ օր է. կրկի մտանէ
Յիսնակաց բարե. նոյեմ ժն:
Ըմբանաղ նոյե իդ. օրն բշի:
Դեկտ լա օր է. գշի մտանէ:
Սի յակօբաց բար. դեկ զ:
Սելոց ուտիք. Գ շարած. և
ի օր:

Չմեռնամուտ դեկտ ժը. օրն
ուրբած:
Յայանուէ բար դեկ լիթ. օրն
գ շարածի:

Եօթն երեսկ զ:

Յունվ լա՛ օր է • դշի մտանէ:

Յայտնուի յունվ զ • օրն բշի:

Մեղոց ուտիք • զ շաբաթ:

Լաւջաւորի բար • յունվ իզ:

Փետրվ իր օր է • շաբ մտանէ:

Տն ընդ առաջ փետր ժդ • օրն
ուրբաթ:

Բուն բարեկենդ փետրվ ժզ:

Մարտ լա՛ օր է • շաբ մտանէ:

Գարնանամուտ մար ի • օրն էշ:

Չատիկ ապրիլ զ:

Լապրիլ լօր է • դշի մտանէ:

Լ՛ շաբիք ապրի է • օրն բշի:

Լ՛ նկատուող ապր ժդ • օրն բշի:

Մայիս լա՛ օր է • էշի մտանէ:

Երևանն իսց մայի դ:
Համբարձուին մայի ԺԵ:
Հոգւոյ գալուստ մայ իԵ:
Ելաստեղ մայ իդ. օրն շաբ:
Աբ դրիգորի բարե. յուն ԺԵ:
Յունիս լօր է. կրկի մտանէ:
Լ. մտանաւստ յուն ԺԺ. օրն
Ե շաբԺի:

Առդաւաւստ յուլիսի Ժգ:
Աիւղոց շաբաԺք է:
Յուլիս լւ օր է. դշի մտանէ:
Օնուկ յովհա յուլ Ժւ. օրն
ուրբաԺ:

Օգոստ լւ օր է. ուրբ մտանէ:
Լ. Տաճին օգոստ ԺԷ:

Աիւղոց շաբաԺք դ:
Սեպտեմբ լօր է. բշի մտանէ:
13 ԱԵ

ՄԷ խաչ սեպտեմբ ժող:
 Լ շնանամուս սեպ ժր. օրն Եջ:
 ՄԷ դեորդեայ բար. սեպ խա:
 Մ Եղոց շաբաթ Է:
 Տոկտե լւ օր Է. դ շի մտանէ:
 Յղութի եղիսա հոկտ ժ. օրն
 ուրբաթ:
 Գիւտ խաչ հոկտեմբ խղ:
 Մոյեմբեր Լ օր Է. շաբ մտանէ:
 Յիմնակաց բար. նոյե ժղ:
 Ըմբունաղ նոյ իղ. օրն կերկի:
 Իեկտե լւ օր Է. Էջի մտանէ
 ՄԷ յոկոբայ բար. դեկ Է:
 Մ Եղոց ուտիգ. Է չԷթ. և դ օր:
 Չմեմնամուս դեկ ժր. օրն Եջի
 Յայտնուե բարե. դեկտ Էթ.
 օրն բ շաբթի:

Զօյե Տօւն:

Եօթն երեսկ բ:

Յունի լաօ օր է. գշի մտանէ:

Յայտնուի յունի գ. օրն կրկի:

Միջոց ուտիք. գ շաբ. ևաօ օր:

Մ. աշխատի բար. յունի ին:

Փետրիկ եր օր է. ուրբ մտանէ:

Տն ընդ առաջ փետր ժ. ք. օրն
է շաբթի:

Բուն բարեկեն փետր ժ է:

Մարտ լաօ օր է. ուրբ մտանէ:

Գարնանամուտ մարտի ի. օրն
գ շաբթի:

Չորսիկ ապրիլի է:

Մայրիկ լ օր է. բշի մտանէ:

Մ. շետիք ապրիլ է. օրն կրկի:

Մ. նկատուող ապ ժ. ք. օրն կրկի:

Մայիս լւօ օր է. դշի մտանէ :
Երեսման խաչ մայի է :
Համբարձունն մայի ժգ :
Հոգւոյ գալուստ մայի իգ :
Երաստեղ մայի իդ. օրն ուրբ :
Մէ 4 ըիգօրի բար. յուն ժգ :
Յունիս լօ օր է. շաբ մտանէ :
Լ. մանանուտ յունի ժԺ. օրն
դ շաբԺի :

Վարդապետ յուն ժդ :
Մեջոյ շաբԺ ք է :
Յունիս լւօ օր է. բշի մտանէ :
Օնուեղ յովհաննու յուլ ժւ
օրն է շաբԺի .

Օգոստոս լւօ օր է. եշ մտանէ :
Լ. Ծածին օգոստոս ժբ :
Մեջոյ շաբԺ ք դ :

Սեպտեմբր Ը օր է. կրկի մտանէ:

Սէ Խաչ սեպտեմբր Ժ է:

Ը շնամտու սեպտեմբր Ժ ր.

օրն դ շաբթի:

Սէ գեորդեայ բար. սեպ Խ ր:

Սեղոյ շաբթի է:

Հոկտե Ը օր է. դ շի մտանէ:

Յղուի եղիսա հոկտե Ժ. օրն

է շաբթի:

Գիւտ Խաչ հոկտեմբր Խ է:

Նոյեմբեր Ը օր է. ուրբ մտանէ:

Յիւնական բար. նոյե Ժ է:

Ը մեանաղ նոյե Խ ր. օրն շաբ:

Դեկտ Ը օր է. կրկի մտանէ:

Սէ յաղօքայ բար. դեկտ Ը ր:

Սեղոյ ուտիք. Է շաբ. և Է օր:

Ը մեանամու դեկտ Ժ ր. օրն

դ շի:

Յայտնուի՛ր բար գեկա ի՛Թ .

օրն կերակի :

Ղ-դէ Տ-ւնն

Ի՛օԹն երեսկ ան

Յունվ լս օր է . բշի մտանէ :

Յայտնուի՛ր յունվա զ . օրն շաբ :

Մեջոյ ուտիք . գ շաբ . եք օր :

Լաւջաւորի բար . յունվ իր :

Փետրվ իր օր է . եշի մտանէ :

Տե՛րնդ առաջ փետր ժդ . օրն

գ շաբԹի :

Բուն բարեկ փետրվ ժր :

Մարտ լս օր է . եշի մտանէ :

Գարնանամուս մար ի . օրն դշի

Չատիկ ապրի լ :

Լպրիլ լ օր է . կքի մտանէ :

Լեւտիք ապրիլ է . օրն շաբ :

Լ՛նկատուեղ յպր ժդ. օրն շաբ:
 Մայիս լա օր է. դշի մտանէ:
 Երեւման խաչ մայիսի զ:
 Նամբարձումն մայի ժէ:
 Նոգւոյ դալուստ մայի իէ:
 Ելատուեղ մայ իդ. օրն էշի:
 ՄԷ դրիդորի բարեկ յուն ժէ:
 Յունիս լ օր է. ուրբ մտանէ:
 Լ՛ մառնամուտ յունիս ժԹ. օրն
     դ շաբթի:
 Վարդավառ յուլի ժԵ:
 Մեջոց շաբթ ք դ:
 Յուլիս լա օր է. կրիի մտանէ:
 Օնունդ յովհաննու յուլ ժա.
     օրն դշի:
 Օգոստ լա օր է. դշի մտանէ:
 Լ՛ ծածին օգոստո ժբ:

Մեջոց շաբաթք է:

Մեջտեմ շաբաթք է. շաբաթ ամանէ:

Մեջ խաչ սեպտեմբ ԺԳ:

Է. շաբաթ ամանում սեպտեմբ ԺԸ.

օրն ԳՂԻ:

Մեջ Գեորգեայ բարե. սեպտ ԽԳ:

Մեջոց շաբաթք է:

Տոկոս լա օր է. բշի ամանէ:

Յղուի եղիսաբ. Տոկոս Ժ. օրն

Գ շաբաթի:

Ինչում խաչ Տոկոսի իր:

Մոյեմբ շաբաթք է. Էշի ամանէ:

Յիանակաց բարե. մոյեմբ ԺԸ:

Լսեմնաղ մոյեմբ ԽԳ. օրն ուրբ:

Գեղիս լա օր է. շաբաթ ամանէ:

Մեջ յակոբայ բարե. Գեղ Ժ:

Մեջոց ուտիք. Է շաբաթ. Լա օր:

Զմեռնամ դ եկա ժ ը. օրն դ շի :
Յայտնուե բարեկ դ եկա ի թ .
օրն շաբաթ :

Ճե՛ Տ . ռե՛ն :

Է . օթն երեակ է :

Յու՛նվ լա օր է . կրկի մասնէ :

Յայտնուե յու՛նվ դ . օրն ուրբ :

Սեղոց ուտիք . 4 շաբ . և դ օր :

Լա՛ղաւորի բար . յու՛նվ ի թ :

Փեարս իր օր է . դ շի մասնէ :

Տն ընդ առաջ փեար ժ դ . օրն
4 շաբթի :

Բու՛ն բարեկ փեար ժ թ :

Մարտ լա՛ օր է . դ շի մասնէ :

Գարնանամուտ մարտի ի . օրն
բ շաբթի :

Զատիկ ապրիլ թ :

Լ պրիլ Լ օր է . շաբ մտանէ :
 Լ շետիք ապրիլ է . օրն ուրբ :
 Լ նկաստեղ ապ ժ դ . օրն ուրբ :
 Մայիս լա օր է . բշի մտանէ :
 Երեման խաչ մայիսի է :
 Նամբարձու մայի ժ ը :
 Նոգւոյ գալուստ մայի ի ը :
 Ելաստեղ մայ ի դ . օրն գշի :
 Սբ գրիգորի բարե . յուն ժ ը :
 Յունիս Լ օր է . էշի մտանէ :
 Լ մառնամուտ յունի ժ թ . օրն
 բ շաբթի :
 Արդարա յունի ժ գ :
 Մեկոց շաբթիք դ :
 Յունիս լա օր է . շաբ մտանէ :
 Օնուկոյ յովհաննու . յունիսի
 ժ ա . օրն գշի :
 112   է   ( ) դ ո ս

Օգոստոս լա օր է . գ շի մտան է :
 Լ ճածին օգոստոսի ժ դ :
 Միջոց շաբաթ ք է :
 Սեպտեմբ Լ օր է . ուրք մտան է :
 Սբ խաչ սեպտեմբ ժ է :
 Լ շնանամուտ սեպտ ժ ը . օրն
 ք շաբթի :
 Սբ գեորգեայ բար . սեպ Լ ու :
 Միջոց շաբաթ ք է :
 Հոկտե լա օր է . կրկի մտան է :
 Յղուի եղխաք հոկտ ժ . օրն
 գ շաբթի :
 Գիւտ խաչ հոկտեմբ ի թ :
 Նոյեմբեր Լ օր է . գ շի մտան է :
 Յիսնակոց բար . նոյե ժ թ :
 Լ մբանաղ նոյե ի ու . օրն է շի :
 Դեկտե լա օր է . ուրք մտան է :

Ան յակոբայ բարե . դեկա ժ :
Ան ընդ առիք . ի շարաթ :
Զմեռնանն դեկ ժք . օրն բշի :
Յայանաթե բարեկ . դեկ իթ
օրն աղբաթ :

Ան Տառն :

Եօթն երեակ զ :
Յանիլ լա օր է . շար մասնե :
Յայանաթ յանիլ զ . օրն եշի :
Ան ընդ առիք ք շար . եք օր :
Լաւաւաւորի բարե . յանիլ լ :
Ֆեարիլ իք օր է . դշի մասնե :
Տն ընդառաջ փեարի ժդ . օրն
ք շարթի :

Բուն բարեկինն փեարիլ ի :
Աարա լա օր է . դշի մասնե :
Գարնանանն մար ի . օրն կրկի :

Չատիկ ապրիլ Ժ:
Էպրիլ Ըօր է. ուրբ մտանէ:
Էլետիք ապր է. օրն էջի:
Էնկաստեղ ապր Ժդ. օրն էջի:
Մայիս լա օր է. կրկի մտանէ:
Երեման խաչ մայիսի ըս
Համբարձումն մայի ԺԹ:
Հոգւոյ դաշուտ մայ ԻԹ:
Ելատեղ մայ իդ. օրն դջի:
ՄԷ դրիդ օրի բարեկ. յուն ԺԹ
Յունիս Ըօր է. դջի մտանէ:
Էմանամուտ յունի ԺԹ. օրն
կերակի:
Արդալուտ յունի ԺԷ.
Մեղոյ շաբաթ ք դ.
Յունիս լա օր է. ուրբ մտանէ:
Օնուեղ յուլիան. յունի Ժա.
115 օրն

օրն ք շաբթի:

Օղոստոս լա օրէ. բշի մտանէ
Լ ճածին օղոստոսի. ժդ:

Մեջոց շաբթ. ք դ:

Սեպտեմ լ օրէ. եշի մտանէ:

Մք խաչ սեպտեմ ժա:

Լ շնանամուտ սեպտեմբե ժը.

օրն կիրակի:

Մք դէորդեայ բար. սեպ. ժը:

Մեջոց շաբթ. ք ը:

Հոկտեմ լա օրէ. շաբ. մտանէ:

Յղութի եղիսա հոկտ ժ. օրն

ք շաբթի:

Գիւտ խաչ հոկտեմ իդ:

Նոյեմբեր լ օրէ. դշի մտանէ:

Յիւնապոյ բարսե. նոյեմ ի:

Լ մքանաղ նոյեմ իդ. օրն դշի:

Դեկտ լւօ օր է՝ եչի մտանէ :
Մք յակօրաց բարե . դեկ ժա :
Միջոց ուտի . ա շքթ . եզ օր :
Զմեռնամուս դեկտ ժը . օրն
կիրակի :

Յայտնուծե բարե . դեկ իթ .
օրն եչի :

Յէոյ Տ-ւն

Եօթն երեակն է :

Յունի լւօ օր է . ուրբ մտանէ :

Յայտնուի յունի զ . օրն դչի :

Միջոց ուտիք . դ շաք . եե օր :

Լաաջաւորի բար . յունի լւօ :

Փետրի իը օր է . բչի մտանէ :

Տն լնդառաջ փետր ժդ . օրն

կիրակի :

Բուն բարեկեն . փետրիար իա :

Մարտ լւօ օր է . բշի մտանէ :
Գարնանսմուտ մարտ ի . օրն
շաբաթ :

Չատիկ ապրի ժառ :

Լապրիլ լ օր է . էշի մտանէ :

Լ՛էտիք ապրիլ է . օրն դշի :

Լ՛նկաստեղ ապր ժդ . օրն դշի :

Մայիս լւօ օր է . շաբ մտանէ :

Երեման խաչ մայիս . թ :

Նամբարձուն մայիսի ի :

Նոդոյ գալուստ մայիս լ :

Ելատեղ մայի իդ . օրն բշի :

Մբ դրիդօրի բարե . յունի ի :

Յունիս լ օր է . գշի մտանէ :

Լ՛ մանմուտ յուն ժ թ . օրն շաբ :

Ապրիլալա յունիսի ժ լ :

Մեջոյ շաբաթ գ :

Յուլիս լաօ օր է . եջի մտանէ :
 Օնուկոյ յով յուլ ժա . օրն կրկ
 Օգոստ լաօ օր է . կրկի մտանէ :
 Լ՛ ճամին օգոստոսի ժն :
 Մեջոց շաբաթ ք դ :
 Սեպտեմ լ՛ օր է . դջի մտանէ :
 Սբ խաչ սեպտեմ ժբ :
 Լ՛ շնանմուտ սեպ ժբ . օրն շաբ
 Սբ դեորդեայ բար սեպ . ժթ :
 Մեջոց շաբաթ ք ը :
 Հոկտե լաօ օր է . ուրբ մտանէ :
 Յղուի եղիս հոկ ժ . օրն կրկի :
 Գիւտ խաչ հոկտեմ իդ :
 Նոյեմբեր լ՛ օր է . բջի մտանէ :
 Յիմնակաց բարե . նոյեմ իա :
 Լ՛ մբանաղ նոյե լիդ . օրն դջի :
 Դեկտեմ լաօ օր է . դջի մտանէ :

ՄԲ յսկօրաց բար • դեկտ ժբ:
Մ իջոց ուտիք • ա շաբ • և է օր:
Չմեանանո դեկ ժբ • օրն շաբ:
Յայտնու թե բար • դեկտ իթ •
օրն դ շաբ թի:

Մ-ի Տ-եհ:

Ե օթն երեակն դ:
Յուսկար լա օր է • էջի մասն է:
Յայտնու ի յուսկ զ • օրն դ շի:
Մ իջոց ուտիք • դ շաբ • և զ օր:
Լ ապի աւորի բարե • փեար ա:
Փեարվ իբ օր է • կ իրի մասն է:
Տ ն ընդ առաջ փեարվար ժ դ •
օրն շաբ թի:

Բուս բարեկ փեարվ իբ:
Մարա լա օր է • կ իրի մասն է:
Բարնանա մարա ի • օրն ուրբ:

Չ առիկ ապրիլի ժբ:
 Լ պրիլ Լ օր է . դ շի մտանէ:
 Լ շեռիք ապրիլի է . օրն դ շի:
 Լ նկատեղ ապ ժդ . օրն դ շի:
 Կայիս լա օր է . ուրք մտանէ:
 Էրեման խաջ մայիսի ժբ:
 Կամբարձունն մայիսի լա:
 Կողոյ գալուստ մայի լա:
 Ելատեղ մայ լիդ . օրն կրիլի:
 Աբ գրիգորի բար . յունի իա:
 Յունիս Լ օր է . է շի մտանէ:
 Լ մանուստ յուն ժ թ . օրն ուրք:
 Աարդալատ յուլիսի ժ թ:
 Մեղոյ շաբաթ գ:
 Յուլիս լա օր է . դ շի մտանէ:
 Օնունդ յովհա յուլ ժ ա . օրն
 շաբաթ:

Օգոստ լւօ օր է. շաբա մտանէ:

Ը՛ճածին օգոստոսի ժգը

Մեջոց շաբաթք դ:

Սեպտեմբ լօ օր է. դշի մտանէ:

Մի՛ խաչ սեպտեմբերի ժգ:

Ը՛շնանամուտ սեպտ ժը. օրն
ուրբաթ:

Սի՛ գեօրդեաց բար սեպտ. Ը:

Մեջոց շաբաթք է:

Հոկտեմբ լւօ օր է. եջի մտանէ:

Յըւթի եղիսաբէ հոկտե ժ.
օրն է շաբաթի:

Գիւտ խաչ հոկտեմբերի:

Նոյեմբ լօ օր է. կըկի մտանէ:

Յիսնակաց բարե. նոյեմ ժե:

Ը՛մբամաղ նոյեմ իդ. օրն բշի:

Դեկտե լւօ օր է. դշի մտանէ:

Մթ յսկօրաց բարե • դեկտ զ:
Մեջոց ուտիք • ք շաբ • եղ օր:
Չմեանասն դեկ ժր • օրն ուրբ:
Յայտնուե բարե • դեկտ իթ •
օրն դշի:

Ըսյե Տուեմ:

Եօթն երեակն դ:
Յունվա լւ օր է • դշի մտանէ:
Յայտնուեիւն յունվարի զ •
օրն բշի:

Մեջոց ուտիք • դ շաբաթ:
Ընաջաւորի բար • փետր բ:
Փետրվ իր օր է • շաբ մտանէ:
Տն լնդառաջ փետրվա ժդ •
օրն ուրբաթ:

Բուն բարեկենդ փետրվ իդ:
Մարտ լւ օր է • շաբ մտանէ:

Գարնանամն մար ի. օրն էշի:
 Չատիկ ապրիլի ԺԳ:
 Լ. պրիլ Լ օր է. գշի մտանէ:
 Լ. շեմիք ապրիլ է. օրն բշի:
 Լ. նկաստեղ ապ ԺԳ. օրն Բշի:
 Մայիս լւ օր է. էշի մտանէ:
 Երեւման խաչ մայիս Ժա:
 Նամբարձումն մայիսի իբ:
 Նոյեւոյ դալուստ յունիսի ւ:
 Ելաստեղ մայ իդ. օրն շաբ:
 Սէ դրեգօրի բարեկ. յուն իբ:
 Յունիս Լ օր է. կրկի մտանէ:
 Լ. մտանամուտ յունիսի ԺԹ.
                                   օրն է շաբթի:
 Վարդավառ յունիսի ի:
 Մեջոյ շաբթք Գ:
 Յունիս լւ օր է. գշի մտանէ:
                                   124   Նոյ

Տնուեղ յովհանն յուլի ժա.
օրն ուրբաթ :

Օդստ լա օրէ . ուրբ մտանէ
Լ. ճածին օդստոսի ժէ :

Միջոց շաբաթ Գ :

Սեպտեմ Լ օր է . Էջի մտանէ :

ՍԷ իսոչ սեպտեմբ ժ Գ :

Լ. շնամամուտ սեպտեմբէ ժ Ը .
օրն է շաբաթի :

ՍԷ Գէորդեայ բար . սեպ իս :

Միջոց շաբաթ Է :

Հոկտեմ Լա օր է . Դ շի մտանէ :

Յղութի եղիսարէ հոկտե ժ .
օրն ուրբաթ :

Գիւտ իսոչ հոկտեմբ ի Գ :

Նոյեմբ Լ օր է . շաբ մտանէ :

Յիմնակոց բարե . նոյեմ ժ Գ :

Ըմբռնաղ նոյն իդ. օրն կրկի.
Դեկտե լւ օր է. բշի մտանէ.
Սք յակօբայ բարե. դեկտ է.
Միջոց ուտիք. ք շաբ. ևդ օր.
Չմեռնամուտ դեկտ ժր. օրն
է շաբթի.

Յայտնութե բար դեկտ իթ.
օրն բշի.

Ուտ Տ-տն.

Եօթն երեակն բ.

Յունվ լւ օր է. գշի մտանէ.
Յայտնութի յունվար զ. օրն
կերակի.

Միջոց ուտիք. դ շաբ ևւ օր.
Լ. ուջաւորի բարեկեն. փետր
վարի գ.

Փետրվ իր օր է. ուրբ մտանէ.

Տն ընդառաջ փեարք ժդ. օրն
է շաբթի .

Բուն բարեկեն փեարվա իդ .
Մարտ լա օր է . ուրբ. մտանէ .
Գարնանամուտ մարտի ի . օրն
է շաբթի .

Չատիկ ապրիլի ժդ .

Ապրիլ 1 օր է . բշի մտանէ .
Ա շեռիք ապր է . օրն կիրակի .
Ա նկատուող ապ ժդ . օրն կրկի .
Մայիս լա օր է . դշի մտանէ .
Երեման խաջ մայիսի ժբ .
Համբարձումն մայիսի իդ .
Հոգւոյ դալուստ յուն բ .
Ելասուող մայի իդ . օրն ուրբ .
Ա՛ք դրիդորի բարեկենդա յու
նիսի իդ .

Յուսիս լ օր է շաբա մտանէ .
Լ ճանապարհու յուսի ժ թ . օրն
դ շաբաթի .

Վարդապետ յուսիսի իմ .

Մեջոց շաբաթ ք դ .

Յուսիս լա օր է . բշի մտանէ .

Օճուսեղ յովհաննու յուսիսի
ժա . օրն էշի .

Օգոստոս լա օր է . էշի մտանէ

Լ ճածին օգոստոսի ժ ը .

Մեջոց շաբաթ ք դ .

Սեպտե լ օր է . կրկի մտանէ .

Սբ խոջ սեպտեմբ ժ ե .

Լ շնանապարհու սեպտեմբե ժ ը .
օրն դշի .

Սբ դեորգեայ բար սեպտ իբ .

Մեջոց շաբաթ ք է .

Հոկտե լա օր է . դշի մտանէ .
 Յղաթի եղիսաբե հոկտե ժ .
 օրն է շաբթի .
 Գիւտ խաջ հոկտե իէ .
 Կոյեմբ Լ օր է . ուրբ մտանէ .
 Յիսնակաց բարե նոյեմբ ժէ .
 Լճբանաղ նոյե իդ . օրն շաբ .
 Դեկտե լա օր է . կրկի մտանէ .
 Սք յահօքայ բարեկ դեկ ը .
 Միջոց ուտիք . ք շաբ . և ք օր .
 Չմեռնամն դեկ ժ ը . օրն դշի .
 Յայտնուե բարեկե դեկ իթ .
 օրն կիրակի .
 Չոյե Տ-ւէ .
 Եօթն երեակ Լ .
 Յունվ լա օր է . բշի մտանէ .
 Յայտնուի յունվ զ . օրն շաբ .
 129   թ .   15Է

Մեղոց աւտիք • դ շաբ եք օր •
Լ աւջաւորի բար • փետրվ դ •
Փետրվ իր օր է • Եջի մտանէ •
Տն ընդառաջ փետր ժ դ • օրն
դ շաբէի •

Բուն բարեկ փետրվ իե •
Մարտ լա օր է • Եջի մտանէ •
Գարնանամուտ մարտի ի • օրն
դ շաբէի •

Ջատիկ ապրիլի ժե •
Լ պրիլ լ օր է • Կերկի մտանէ •
Լ շետիք ապրիլ է • օրն շաբ •
Լ նկատուեղ ապ ժ դ • օրն շաբ •
Մայիս լա օր է • դջի մտանէ •
Երևման խաջ մայիսի ժ դ •
Տամբարձումն մայիսի ի դ •
Տողւոյ դալուստ յունիս դ •

Էլատանդ մայի իդ . օրն եջի .

ՄԷ գրիգորի բար . յունի իդ .

Յունիս լ օր է . ուրբ մտանէ .

Լ մտանաւ յուն ժ թ . օրն գշի

Վարդավառ յուլիսի իբ .

ՄԷ լոց շաբաթ ք դ .

Յուլիս լա օր է . կրկի մտանէ .

Օնունդ յովհաննու յուլ ժ ա .

օրն գշի .

Օգոստ լա օր է . գշի մտանէ .

Լ Տածին օգոստոսի ժ բ .

ՄԷ լոց շաբաթ ք է .

Սեպտեմ լ օր է . շաբ մտանէ .

ՄԷ խաչ սեպտեմբերի ժ գ .

Լ շնանաւ սեպ ժ ը . օրն գշի

ՄԷ գեորդեայ բարե . սեպ իդ .

ՄԷ լոց շաբաթ ք է .

Հոկտեմ լւմ օր է . բշի մտանէ .
Յղութի եղիսա հոկտ ժ . օրն
դ շաբթի .

Գիւտ խաչ հոկտեմբ իր .

Նոյեմբէ Լ օր է . եշի մտանէ .

Յիանակաց բարե . նոյեմ ժ ր .

Լմբանաղ նոյե իր . օրն ուրբ .

Իեկտե լւմ օր է . շաբ մտանէ .

Սք յակօրսոյ բար . դեկ թ :

Միջոց ուտիք . ք շքթ . ևւ օր :

Չմեռնմում դե ժ ր . օրն դշի :

Յայտնութե բարե . դեկ իթ .

օրն շաբաթ :

Պէ՛ Տօ՛ւն :

Ե օթն երեսկն է :

Յունւլա լւմ օր է . կրկի մտանէ :

Յայտնութի յունլ զ . օրն ուրբ :

Մ ի ջոց ուտիք . դ շքթ . եզ օրս
Լ առջաւորի բար . փետրով է :
Փետրով իր օր է . դ շի մտանէ :
Տ Ե ընդ առաջ փետր ժդ . օրն
ի շաբթի :

Բ ուն բարե . փետր իր :
Մ արտ լա օր է . դ շի մտանէ :
Գ արնանամուտ մարտի ի . օրն
ի շաբթի :

Չ ատիկ ապրիլի ժդ :
Լ պրիլ Լ օր է . շաբ մտանէ :
Լ շեռիք ապրի է . օրն ուրբ :
Լ նկատուեղ ապր ժդ . օրն ուրբ
Մ աշխ լա օր է . բ շի մտանէ :
Ե րե ման խաջ մաշխ ժդ :
Ն ամբարձումն մաշի ին :
Ն օգւոյ դալուստ յունի դ :

Ելաւստեղ Տայի իդ . օրն դշի :
Սք դրիդորի բար . յունի իե :
Յունիս լ օր է . Էշի մտանէ :
Լ Տաանամուտ յուն ժթ . օրն
բ շաբթի :

Աարդապատ յուլ իդ :

Միջոց շաբաթ ք :

Յուլիս լա օր է . շաբ մտանէ :

Ճնուարդ յուլ յուլի ժա . օրն
դ շաբթի :

Օգոստ լա օր է . դշի մտանէ :

Լ Տաճին օգոստո ժգ :

Միջոց շաբաթ ք է :

Սեպտեմ լ օր է . ուրբ մտանէ :

Սք խաշ սեպտեմ ժէ :

Լ շնանամուտ սեպտե ժը . օրն
բ շաբթի :

ՄԷ դեորդեայ բար. սեայ իդ.

Մեջոյ շաբաթ Է:

Հոկտե լւ օր Է. կրկի մտանէ:

Յղութի եղիսաբ հոկա Ժ. օրն
դ շաբաթի:

Գիւա խաչ հոկտեմբ իթ:

Նոյեմբեր Լ օր Է. դ շի մտանէ:

Յիմնակայ բարե. նոյեմ ԺԹ:

Ըմբռնաղ նոյե իդ. օրն Ե շի:

Գեկտ լւ օր Է. ուրբ մտանէ:

Սուրբ յակօբայ բարեկենդան.
դեկտեմբ Ժ:

Մեջոյ ուտիք. Է շաբաթ:

Չմեռնամուտ դեկա Ժը. օրն
Է շաբաթի:

Յայտնուե բար դեկ իթ. օրն
ուրբաթ:

Զէի Տօճի:

Եօթն երեակն Չ:

Յուսմ լաօ օր է. շաբա մտանէ:

Յայանուի յուսմ զ. օրն էշի:

Մեղոց ուսիք. դ շաբ. և դ օր:

Լ. աւջաւորի բարե. փետր զ:

Փետրմ իլ օր է. գշի մտանէ:

Տն ընդ առաջ փետր ժ դ. օրն

Է շաբթի:

Բուն բարեկենդ փետրմ ի է:

Մարտ լաօ օր է. գշի մտանէ:

Գարնան մուտ մար ի. օրն կրկի

Չ առիկ ապրիլ ժ է:

Լ. ապրիլ լ օր է. ուրբ մտանէ:

Լ. շեաիք ապրի է. օրն էշի:

Լ. նկաստեղ ապր ժ դ. օրն էշի:

Մայիս լաօ օր է. կրկի մտանէ:

Երևմանն իաջ ապրի ժե:
Նամբարձունն մայրի իդ:
Նոգւոյ դալուստ յունի ե:
Ելաստեղ մայ իդ. օրն գշի:
Մբ գրիգորի բարե. յուն իդ:
Յունիս լ օր է. գշի մտանէ:
Լ մտանամուտ յուն ժթ. օրն
կերակի:

Աարդավառ յուլիսի իդ:
Միջոց շաբաթ ք գ:
Յուլիս լա օր է. ուրբ մտանէ:
Օնոււոյ յովհա յուլ ժա. օրն
բ շաբաթի:

Օդոստ լա օր է. բշի մտանէ:
Լ ճածին օդոստ ժդ:
Միջոց շաբաթ ք գ:
Սեպտեմբ լ օր է. եշի մտանէ:

ՄԷ խաչ սեպտեմբ. Ժ ա :

Լ. շնանմուտ սեպ Ժ ը . օրն կրկի

ՄԷ դեորդեայ բար . սեպ Ժ ը :

Միջոց շաբաթ ք ը :

Նոկտե լւ օր է . շաբ. մտանէ :

Յղութի եղեսա հոկտ Ժ . օրն

Է շաբթի :

Գիւտ խաչ հոկտեմբ իդ :

Սոյեմբեր Լ օր է . դ շի մտանէ :

Յիմնակաց բար . նոյե ի :

Լմբանաղ նոյեմ իդ . օրն դ շի :

Գեկտե լւ օր է . է շի մտանէ :

ՄԷ յակօբայ բարե . դեկ Ժ ա :

Սիջոց ուտիք . ա շիթ . և զ օր :

Զեռնամո դեկ Ժ ը . օրն կրկի :

Յայտնուէ բարե . դեկտ իթ .

օրն է շաբթի :

Ռօյէ Տօրն:

Էօթն երեսկ Է:

Յունվ լւօ օր է. ուրբ մտանէ:

Յայանուի յունվ զ. օրն դշի:

Միջոց ուսիք. դ շաբ. և Է օր:

Ընաջաւորի բար. փետր է:

Փետրվ եր օր է. բշի մտանէ:

Տն ընդառաջ փետր ժդ. օրն
կիրակի:

Բուն բարեկին փետր իր:

Մարտ լւօ օր է. բշի մտանէ:

Գարնանամուտ մարտի ի. օրն
շաբաթ:

Չատիկ ապրիլի ժր:

Լպրիլ Լ օր է. Եշի մտանէ:

Լճետիք ապրիլ է. օրն դշի:

Լնկաստեղ ապ ժդ. օրն դշի:

Մայիս լւի օր է. շաբա մտանէ :
Երեսման իւոյ մայի ժգ :
Համբարձումն մայիս իէ :
Հոգւոյ գալուստ յունի զ :
Ելաստեղ մայիս իգ. օրն քչի :
Աք գրիգորի բար. յունի իէ :
Յունիս լօր է. գչի մտանէ :
Լ. մտանաւուս յունի ժթ. օրն
շաբաթ :

Ասրդավառ յուլ ին :
Միջոց շաբաթ ք գ :
Յուլիս լւի օր է. քչի մտանէ :
Օնունդ յովհաննու յուլ ժւ.
օրն կիրակի :

Օգոստ լւի օր է. կրկի մտանէ :
Լ. ծածիւն օգոստո ժե :
Միջոց շաբաթ ք գ :

Անպատեմ լ'օր է . գշի մասնեկ :
Ան խոջ անպատեմ ժր :
Լ' շանտանուս անպատեմ ժր .
օրն շարաթ :

Ան գեորգեայ բարանայ ժր :
Ա' իջ շարաթ ք ը :
Հոկոն լ'ն օր է . ուրա մասնեկ :
Յընի եղիս հոկոն ժ . օրն
կերակի :

Գիսս խոջ հ'կանեմ իդ :
Մոյեմներ լ'օր է . բշի մասնեկ :
Յիմանայ բար . նոյե ին :
Լ'մանայ նոյե իդ . օրն գշի :
Գեկոն լ'ն օր է . գշի մասնեկ :
Ան յակօրայ բար . գեկ ժր :
Ա' իջ ուսիք . ն շար . են օր :
Լ'մանուս գեկոն ժր . օրն
շար :
141
Յայն

Յայտնութե՛ք բար գեկտ իՅ .

օրն գշի :

Սէ՛ Տ-րէ՛ :

Եօթն երեսկն Դ :

Յաւնլ լա՛ օր է . եշի մտանէ :

Յայտնուի՛ յաւնլա զ . օրն գշի :

Մեջոց աւտիք . գ շար . և զ օր :

Լաւջաւորի բար . փեարլ ը :

Փեարլ ել օր է . կրկի մտանէ :

Տն ընդառաջ փեար ժգ . օրն

շարաթ :

Բուն բարեկե մարտի ա :

Մարտ լա՛ օր է . կրկի մտանէ :

Գարնանամո մար ի . օրն ուրբ :

Չատիկ ապրի ժթ :

Լաւրիլ լ օր է . գշի մտանէ :

Լեւտիք ապրիլ է . օրն գշի :

Ընկատուող ապրի ժող. օրն դշի:
Մայիս լն օր է. ուրբ մտանէ:
Երեման խաչ ապրի ժի:
Համբարձուն մայի եր:
Հողոյ դալուստ յունի է:
Ելատուող մայի իդ. օրն կիրիկի:
Մի գրիդօրի բարե. յունի եր:
Յունիս լ օր է. բշի մտանէ:
Լ. մանասնուս յունիս ժթ. օրն
ուրբաթ:

Վարդավառ յուլիս իդ:
Միջոց շաբաթ ք դ:
Յուլիս լն օր է. դշի մտանէ:
Օնունդ յուլիսնուս յուլ ժա.
օրն շաբաթ:

Օգոստ լն օր է. շաբ մտանէ:
Լ. ծածին օգոստոս ժգ:

Մէջոց շարաթք Գ:

Մեզանեմ Մօր Ե. ԳՂԻ մասանե:

Մէ խոց սեպանեմք ԺԳ:

Լ. շնամանուս սեպանեմք ԺԸ.
օրն ուրբաթ:

Մէ գեորդեաց բարեկ. սեպ ի:

Մէջոց շարաթք Ե:

Նսկա լն օր Ե. ԵՂԻ մասանե:

ՅԸՌԻ եղխաք. Նսկա Ժ. օրն
շարաթ:

Դիւս խոց Նսկանե ին:

Մոյեմք Մօր Ե. ԿՂԻ մասանե:

Յիմանկաց բարե. նոյեմ ԺԵ:

Լ. մանաղ նոյեմ իԳ. օրն բՂԻ:

Դեկա լն օր Ե. ԳՂԻ մասանե:

Մէ յսկօրաց շարե. ԳԻԿ Գ:

Մէջոց ուսիք. Դ շար. ԵԳ օր:

Զսեւնամ դեկ թր. օրն ուրբ:
Յայտնուե բարեկ դեկտ իժ.

օրն դ շաբթի:

ԱԷԷ Տօրն:

Ե օթն երեակ Գ:

Յունլ լա օր է. դշե մտանէ:

Յայտնուի յունլ դ. օրն բշե:

Ս իջոց ուտիք. է շաբթ:

Լ աաջաւորի բար. փետր թ:

Փետրվ իր օր է. շաբ. մտանէ:

Տն ընդ առաջ փետր թ դ. օրն

ուրբաթ:

Բուն բարեկ մարտի բ:

Մարտ լա օր է. շաբ. մտանէ:

Գարնանամուտ մարտի ի. օրն

է շաբթի:

Չարիկ ապրիլ ի:

Լ պրիլ լ օր է . դշի մտանէ :
Լ չեռտիք ապրիլ է . օրն բշի :
Լ նկաստեղ ապր ժդ . օրն բշի :
Մայիս լա օր է . եշի մտանէ :
Երեման խաջ մայիսի ժր :
Նամբարձուին մայի իթ :
Նողւոյ դալուստ յունիս ր :
Ելաստեղ մայ իդ . օրն շաբ :
Մի դրիգորի բարե . յուն իթ :
Յունիս լ օր է . կրկի մտանէ :
Լ մառնամուտ յունի ժթ . օրն
ե շաբթի :
Աարդավառ յուլի իէ :
Մեղոյ շաբթիք դ :
Յուլիս լա օր է . դշի մտանէ :
Օնուեղ յովհաննու . յուլիսի
ժա . օրն ուրբաթ :

Օրստա լա օր է . ուրք մտանէ :
Լ՛ ջարժիւն օրստոսի ժ է :
Մեջոց շարժք դ :
Մեջտեմբ լ օր է . բշի մտանէ :
Մե՛ խաչ սեպտեմբ ժ դ :
Լ՛ շնանտմուտ սեպտ ժ ը . օրն
է շարժի :

Մե՛ դ է որդեայ բար . սեպ ին :
Մեջոց շարժք է :
Հոկտեմ լա օր է . դշի մտանէ :
Յղուի եղխաք հոկտ ժ . օրն
ուրբաթ :

Գիւտ խաչ հոկտեմբ իզ :
Մոյեմբեր լ օր է . շար մտանէ :
Յիսնակաց բար . նոյե ժ դ :
Լ՛ մբունաղ նոյե իգ . օրն կրկի :
Դեկտե լա օր է . բշի մտանէ :

Աբ յսկօրաց բարեւ. դեկա է:
Միջոց աւակք. ի շար. եւ օր:
Չեւանանս դեկ Տր. օրն է շի:
Յայանաթե բարեկ. դեկ իթ
օրն բշի:

Տէ-նէ Տ-բն:

Եօթն երեսկ ի:

Յունլ լա օր է. դշի մտանէ:
Յայանաթ յունլ զ. օրն կրկի:
Միջոց աւակք է շար. եւ օր:
Լաւաշաւորի բար. փեար Տ:
Փեարլ իր օր է. ուրբ մտանէ:
Տն ընդառաջ փեար Տդ. օրն
է շարթի:

Բուն բարեկիւն մարտի գ:

Մարտ լա օր է. ուրբ մտանէ:
Գարնանասուն մար ի. օրն դշի.

Չարիկ ապրիկ իմ:

Լպրիկ Լօր է. բշի մտանէ:

Լէեանք ապրի է. օրն կըկի:

Լնկատանդ ապր ժ դ. օրն կըկի:

Մայիս լա օր է. դշի մտանէ:

Երեման խաշ մայիսի ժ թ:

Համբարձումն մայիսի Լ:

Հողուոյ դաղուստ յունիսի թ:

Ելատանդ մայիսի օրն ուրբ:

Մէ դրիդ օրի բարեկ. յունիս Լ:

Յունիս Լօր է. շաբ մտանէ:

Լմառնամուտ յունի ժ թ. օրն

դ շաբթի:

Մարդ ախառ յունի իր.

Միջոյ շաբաթք դ.

Յունիս լա օր է. բշի մտանէ:

Օնուանդ յովհան. յունի ժ ւ.

օրն Ե շաբթի:

Օգոստոս լւ օրէ. Եջի մտանէ:

Լ. Ծածին օգոստոսի. Ժր:

Մեջոց շաբթիք Դ:

Սեպտեմ շ օրէ. կրկի մտանէ:

Մ Բ խաչ սեպտեմբ ԺԵ:

Լ. շնամանուտ սեպտեմբեր ԺԲ.

օրն Դ շի:

Մ Բ գեորդեաց բար. սեպ ԽԲ:

Մեջոց շաբթիք Է:

Տոկտեմ լւ օրէ. Դ շի մտանէ:

Յղութի եղիսա հոկտ Ժ. օրն

Ե շաբթի:

Գիւտ խաչ հոկտեմ ԽԷ:

Նոյեմբեր շ օրէ. ուրբ մտանէ:

Յիմնակաց բարե. նոյեմ ԺԷ:

Լմբոնաղ նոյեմ ԽԴ. օրն շաբ:

Դեկտ լաօ օր է . կրկի մտանէ :
Աբ յափօբայ բարե . դեկ ը :
Մեջոյ ուտիք . բ շքեթ . եբ օր :
Չմեռնամուտ դեկտ ժր . օրն
դ շարթի :

Յայանուծե բարե . դեկ իծ .
օրն կիրակի :
Բէի Տ-ըն :

Եթն երեակ . Մ :
Յունլ լաօ օր է . բշի մտանէ :
Յայանուի յունլ զ . օրն շար :
Մեջոյ ուտիք . ե շար . եբ օր :
Լ աաջաւորի բար . փեար ժա :
Փեարլ իր օր է . եշի մտանէ :
Տն ընդամաղ փեար ժդ . օրն
դ շարթի :

Բուն բարեկին . մարտի դ :

Մարտ լաօ օր է • Եջի մտանէ :
Գարնանամուտ մարտ Ի • օրն
դ շաբթի :
Չառիկ ապրիլի Իբ :
Էպրիլ Լ օր է • Կրկի մտանէ :
Է չետիք ապրիլ է • օրն շաբ :
Է նկաստեղ ապ ժ դ • օրն շաբ :
Մայիս լաօ օր է • դջի մտանէ :
Երեման խաչ մայիս • Ի :
Նամբարձուն մայիսի լաօ :
Նոյեմբ գալուստ յունի ժ :
Ելաստեղ մայի Իդ • օրն Եջի :
Մի գրեղ օրի բարե • յուլի ա :
Յունիս Լ օր է • ուրբ մտանէ :
Է մանմուտ յուն ժ Թ • օրն դջի :
Ասրդալատ յուլիսի ԻԹ :
Սեջոյ շաբթիք Ի :

Զուլիս լի օր է . կրկի մտանէ :
 Օրնունդ յով յու լ ժա . օրն դշի
 Օրսուն լի օր է . դշի մտանէ :
 Լ՝ ճածին օրսսասի ժբ :
 Միջոց շաբաթ ք է :
 Մեպտեմ լ օր է . շաբ մտանէ :
 Մբ խաչ սեպտեմ ժգ :
 Լ՝ շնամտուն սեպ ժը . օրն դշի .
 Մբ դեօրդեայ բար սեպ : իդ :
 Միջոց շաբաթ ք է :
 հոկտեմ լի օր է . ռճ ռա .
 Զոսի եղև հոկ ժ . օրն դշի :
 Գիւտ խաչ հոկտեմ իը :
 Մոյեմբեր լ օր է . եշի մտանէ :
 Զհանախոց բարե . նոյեմ ժը :
 Լ՝ իրանադ նոյե իդ . օրն ուրբ :
 Գեկտեմ լի օր է . շաբ մտանէ :
Մբ

ՍԲ յաղօքաց բարե • դեկտ թ :
ՄԻԼոց ուտիք • Ի շաք • ևն օր :
Չմեռնանս դեկ ժր • օրն դշի :
Յայտնու թ Ե բար • դեկտ ի թ •
օրն շաքա թ :

Յոյե Տուէն :

Ե օթն երեակն Է :

Յուսվա լն օրե • կրկի մտանէ :

Յայտնու թ յունվ զ • օրն ուրբ :

ՄԻԼոց ուտիք • Ե շաք ևդ օր :

Ե ըստ արե բար • փետր ժր :

Փետրվ իր օրե • դշի մտանէ :

ՏԵ ընդ առաջ փետրվար ժդ •

օրն դ շաք թի :

Բուն բարեկե մարտի Ե :

Մարտ լն օրե • դշի մտանէ :

Գարնանս մարտի ի • օրն բշի :

Չատիկ ապրիլի Խդ:
 Լայրի Լօր է • շաբ մտանկ:
 Լ ճեռիք ապրիլի է • օրն ուրբ:
 Լ նկատանդ ապ ժդ • օրն ուրբ:
 Մայիս ըն օր է • բշի մտանկ:
 Երեսման խոջ մայիսի ին:
 Տամբարձունի յունիսի ան:
 Տողոյ դարուսա յունիս ժն:
 Ելատանդ մայի Խդ • օրն դշի:
 Մք դրիդօրի բար • յուլիս ք:
 Յունիս Լօր է • եշի մտանկ:
 Լ մանմուտ յուն ժթ • օրն քշի:
 Արդալա յուլիսի Լ:
 Միջոյ շաբաթ ք ք:
 Յուլիս ըն օր է • շաբ մտանկ:
 Օնունդ յուլիս յուլ ժն • օրն
 դ շաբթի:

Օգոստ լւօ օր է . դշի մտանէ :

Լ Տաճին օգոստոսի ժդ :

Միջոց շաբաթ ք է :

Սեպտեմբ լ օր է . ուրբ մտանէ :

Սբ խաչ սեպտեմբերի ժէ :

Լ շնանախառ սեպտ ժը . օրն
ք շաբթի :

Սբ դէորդեայ բար սեպտ . իդ :

Միջոց շաբաթ ք է :

Հոկտեմ լւօ օր է . կրկի մտանէ :

Յղութի եղխաբէ հոկտե ժ .
օրն ք շաբթի :

Գիւտ խաչ հոկտեմբեր իթ :

Մոյեմբէ լ օր է . դշի մտանէ :

Յիսնակայ բարե . նոյեմ ժթ :

Լ մբնաղ նոյեմ իդ . օրն եշի :

Գեկտե լւօ օր է . ուրբ մտանէ :

ՄԷ յսկօրաց բարե . դեկտ ժ :
Մեջոց ուտիք . Է շարատ :
Չմեռնանս դեկ ժ ք . օրն բշի :
Յայանուե բարե . դեկտ ԻԹ .
օրն ուրբատ :

ԻԷՆԷ Տ՝ՐԷՆ Է

ԵՕԹՆ երեակ Զ :

Յունվա լա օր է . շաբ մտանէ :
ՅայանուԹիւն յունվարի զ .
օրն էշի :

Մեջոց ուտիք . ե շաբ . եղ օր :
Լ . աաջաւորի բար . փետր ժ դ :
Փետրվ Իք օր է . դշի մտանէ :
ՏՆ լնդ առաջ փետրվա ժ դ .
օրն բշի :

Բուն բարեկէնդ մարտի զ :
Մարտ լա օր է . դշի մտանէ Է

Գարնանան մար ի . օրն կրկի :

Զատիկ ապրիլի իդ :

Լ . պրիլ Է օր է . ուրբ մտանէ :

Լ . շեփք ապրիլ Է . օրն եջի :

Լ . նկատեղ ապ Տդ . օրն եջի :

Մայիս լւ օր է . կրկի մտանէ :

Երեման իսց մայիսի իբ :

Նամբարձուն յունիսի բ :

Նոյեմբ դալուս յունիսի Տ Բ :

Ելաստեղ մայի իդ . օրն դշի :

Ս Բ դրիդ օրի բարեկ . յուլի դ :

Յունիս Է օր է . դշի մտանէ :

Լ . մտանանուս յունիսի Տ Թ .

օրն կիրակի :

Վարդավառ յուլիսի լւ :

Մեջոց շաբաթ Բ :

Յուլիս լւ օր է . ուրբ մտանէ :

Օնունդ յովհաննիս յուլի Ժ ւ .
օրն քչի :

Օդոստ լա օր Է . քչի մտանէ :

Լ՝ ծածին օդոստոսի Ժ Գ :

Մեջոց շաբաթ ք Գ :

Սեպտեմ լ օր Է . Էչի մտանէ :

Սք խաջ սեպտեմբ Ժ ւ .
Լ՝ շնանատուս սեպտեմբեր Ժ Ը .
օրն կերակի :

Սք դեորդեայ բար . սեպ Ժ Ը :

Մեջոց շաբաթ ք Ը :

Նոյեմբ լա օր Է . շաբ մտանէ :

Յղութի եղիսօքե հոկտե Ժ .
օրն քչի :

Գիւտ խաջ հոկտեմբ Ի Գ :

Նոյեմբ լ օր Է . դչի մտանէ :

Յիսնակայ բարե . նոյեմ Ի :

Ընթանալ նոյն իդ. օրն դշի.
Դեկտե լւ օր է. եշի մտանէ.
Աք յակօքայ բար. դեկտ ժւ.
Միջոյ ուտիք. ա շաք. և զ օր.
Չստանաճալա դեկտ ժը. օրն
կերակի.

Յայտնութե բար դեկտ ի.թ.
օրն եշի.

Փե-տե Տ-տե.

Եթն երեակն է.

Յունլ լւ օր է. ուրք մտանէ.

Յայտնութի յունլար զ. օրն
դ շաքթի.

Միջոյ ուտիք. է շաք. և է օր.

Լ. ուղաւորի բարեկեն. փեար
վարի ժդ.

Փեարլ իր օր է. բշի մտանէ.

Տն ընդ առաջ փեարք ժդ. օրն
կերակի.

Բուն բարեկեն մարտ է.

Մարտ լա օր է. բշի մասնէ.

Գարնանամուտ մարտի լի. օրն
շաբաթ.

Չատիկ ապրիլի ին.

Վ. պրիլ լ օր է. էշի մասնէ.

Վ. շեռիք ապրիլ է. օրն դշի.

Վ. նկաստեղ ապ ժդ. օրն դշի.

Մայիս լա օր է. շաբ մասնէ.

Երեման խաչ ապրիլի իգ.

Տամբարձու մն յունիսի դ.

Տողւոյ դալուստ յուն ժդ.

Ելաստեղ մայիս իգ. օրն բշի.

Սե գրիգորի բարեկենդա յու
լիսի դ.

Յուսիս Մ օր է. գշի մտանէ .
Լ. մանաւանում յուսի ժ թ. օրն
շաբաթ .

Ասորդալա օգոստոսի ն .

Մեջոց շաբաթ ք Բ .

Յուլիս լա օր է . էջի մտանէ .

Օնունդ յովհաննու յուլիսի
ժ ա . օրն կերակի .

Օգոս լա օր է . կրկի մտանէ .

Լ. ծածին օգոստոսի ժ Ե .

Մեջոց շաբաթ ք Դ .

Սեպտեմ Մ օր է . գշի մտանէ .

ՍԲ իսաջ սեպտեմբ ժ Դ .

Լ. շնանաւում սեպտեմբե ժ Ը .
օրն շաբաթ .

ՍԲ գեորդեայ բար . սեպ ժ թ .

Մեջոց շաբաթ ք Ը .

Հոկտե լւօ օր է. ուրք մտանէ.
Յղութի եղեսաբեթի հոկ ժ.
օրն կիրակի:

Գիւտ խաչ հոկտեմբ իդ:

Նոյեմբե լ օր է. բշի մտանէ.

Յիսնակաց բար. ե նոյեմբ իւ.

Լմբանաղ նոյե իդ. օրն դշի.

Դեկտե լւօ օր է. դշի մտանէ.

Սէ յապօբայ բարե. դեկ ժբ.

Միջոց աւտիբ. տ շաբ. ևն օր.

Չմեռնամո դեկ ժբ. օրն շաբ.

Յայանութե բարեկ դեկ իթ.

օրն դ շաբեթի.

Գ.էէ հօւն.

Եօթն երեակ. Գ:

Յունվ լւօ օր է. նշի մտանէ.

Յայանութ յունվա զ. օրն դշի.

Միջոց առաիք. ե շար. եղ օր:
Ը առջաւորի բար. փեար ժե:
Փեարվար իր օրէ . կերակի
մասնէ :

Տն ընդ առաջ փեար ժդ. օրն
շարաթ :

Բուն բարեկե մարտի ք :

Գէն հանապաղ նահանջ է:
Իսկ զմնացեալն հարց 'ե փե
րէն :

✠ Խորանքս այսօրիկ ցուցա
նեն զճնունդ լուսնի եզլուսնի
լուսնի 'ի ձեռն վերադրացն
զքանիս եզժամսն :

Աղբարդ էր * ՃԼ.

Ճումանդ լուսնի: Լուսնի լուսնի

Լ.Մուք	Բ.Սնտք	Ժ.Սուք	Լ.Մուք	Բ.Սնտք	Ժ.Սուք
Յունկար	Ժ Ը	Ժ	Յունկ	Բ Դ	Դ
Փեարք	Ժ Գ	Ժ	Փեարք	Դ Դ	Դ
Մարա	Ժ Ը	Թ	Մարա	Դ Դ	Դ
Լ. պրել	Ժ Գ	Թ	Լ. պրել	Բ Դ	Դ
Մարխ	Ժ Գ	Թ	Մարխ	Լ Դ	Դ
Յունիս	Ժ Ե	Թ	Յունիս	Լ Դ	Դ
Յունիս	Ժ Գ	Ը	Յունիս	ԽԹ	Ե
Օդ-սառ	Ժ Գ	Ը	Օդ-սառ	ԽԸ	Բ
Սեպ մի ճք	Ժ Կ	Ը	Սեպանե	ԽԳ	Բ
Նոկանե	Ժ Կ	Ը	Նոկանե	ԽԳ	Բ
Մոյեմբե	Թ	Ը	Մոյեմբե	ԽԳ	Բ
Բեկանե	Թ	Ը	Բեկանե	ԽԳ	Բ

Արարիք * Ի Բ

Ճանաչողութիւնք Լրումնայութիւնք

Լ. Մոսք	Բ. Գրեթ	Գրեթ	Լ. Մոսք	Բ. Գրեթ	Գրեթ
Յունկար	ե	ե	Յունկ	իք	ա
Փեւորվ	զ	ե	Փեւորվիա		ա
Մարտ	ե	ե	Մարտ	իդ	բ
Լ. պրիւ	զ	ե	Լ. պրիւ	իա	ա
Մայիս	ե	զ	Մայիս	ի	ժբ
Յունիա	դ	զ	Յունիս	ժը	ժբ
Յունիս	դ	զ	Յունիս	ժը	ժբ
Օգոստո	բ	զ	Օգոստ	ժզ	ժբ
Օգոստ	լա	զ	Սեպտե	ժե	ժբ
Սեպտեմբ	իժ	ե	Նոյտե	ժդ	ժա
Նոյտեմբ	իժ	ե	Կոյտեմբ	ժդ	ժա
Կոյտեմբ	իք	ե	Դեկտե	ժբ	ժա
Դեկտե	իե	զ	Չունկ	ժա	ժա

Վերադեր * Գ

Պատմութիւնք լուսնի: Լուսնի լուսնի

Լ. Տիւրք	Բ. Տիւրք	Տ. Տիւրք	Լ. Տիւրք	Բ. Տիւրք	Տ. Տիւրք
Յունկար	իգ	ե	Փեարդ	ժ	ժ ւ
Փեարդ	իգ	ե	Մարտ	ժ ր	ժ ւ
Մարտ	իե	ե	Լ. պրիլ	ժ ր	ժ ւ
Լ. պրիլ	իդ	դ	Մայիս	ժ	ժ
Մայիս	իդ	դ	Յունիս	լ	ժ
Յունիս	իւ	դ	Յուլիս	լ	ժ
Յուլիս	իւ	դ	Օգոստ	զ	ժ
Օգոստ	ժ Թ	դ	Սեպտե	ե	ժ
Սեպտե	ժ Ը	դ	Նոյեմ	դ	Թ
Նոյեմ	ժ Ե	դ	Սոյեմբ	դ	Թ
Սոյեմբ	ժ Չ	դ	Դեկտե	բ	Թ
Դեկտե	ժ Ե	դ	Յունիլ	ւ	Թ

Ճանաչողութիւնք: Լրացնողութիւնք

Լ. ժողով	Բ. ժողով	Ժողով	Լ. ժողով	Բ. ժողով	Ժողով
Յունական	Ժ Ե	Դ	Յունական	Լ Ը	Ը
Փետրվար	Ժ Բ	Բ	Մարտ	Վ Ը	Ը
Մարտ	Ժ Դ	Բ	Մարտ	ԽԹ	Թ
Լ. պրի	Ժ Դ	Բ	Լ. պրի	ԽԹ	Ը
Մայիս	Ժ Բ	Բ	Մայիս	ԵԸ	Ը
Յունական	Ժ Վ	Բ	Յունական	ԽԵ	Ը
Յունական	Ժ	Բ	Յունական	ԽԴ	Ե
Օգոստոս	Թ	Վ	Օգոստոս	ԽԵ	Ե
Սեպտեմբեր	Ե	Վ	Սեպտեմբեր	ԽԴ	Ե
Նոյեմբեր	Ե	Վ	Նոյեմբեր	ԽԴ	Ե
Դեկտեմբեր	Ե	Վ	Դեկտեմբեր	ԽՎ	Դ
			Դեկտեմբեր	ԽՎ	Դ

Ծնունդ լուսնի: Լուսնու լուսնի

Լ. Տոս	Բ. անիք	Ժամ	Լ. Տոս	Բ. անիք	Ժամ
Զունլար	դ	ժբ	Զունլ	ժԹ	զ
Փեարլ	բ	ժբ	Փեար	ժԸ	զ
Մարտ	դ	ժբ	Մարտ	իա	զ
Լ. պրել	բ	ժբ	Լ. պրել	ժԸ	զ
Մայիս	ա	ժա	Մայիս	ժե	ե
Մայիս	լա	ժա	Զունիս	ժզ	ե
Զունիս	Լ	ժ	Զունիս	ժե	ե
Զունիս	իԹ	ժա	()դ. սում	ժդ	ե
Օդ. սում	իբ	ժ	Սեպտե	ժբ	դ
Սեպտե	իզ	ժ	Նոյեմբ	ժբ	դ
Նոյեմբ	իզ	ժ	Կոնստ	ժ	դ
Կոնստ	իզ	ժ	Դեկտե	ժ	դ
Դեկտե	դ	ժ	Զունլ	Թ	դ

Յունևոյ բունի: Լ բունի բունի

Լ. Տոսք	Բ. անիք	Բ. անիք	Լ. Տոսք	Բ. անիք	Բ. անիք
Յունևոյ	իք	ժ	Փեւոյ	ը	շ
Փեւոյ	իւ	ժ	Մարտ	իժ	շ
Մարտ	իք	ժ	Լ. պրիլ	թ	շ
Լ. պրիլ	իւ	թ	Մայիս	ե	չ
Մայիս	ի	թ	Յունիս	զ	չ
Յունիս	ժ	թ	Յուլիս	ե	չ
Յուլիս	ժ	ը	Օգոստոս	չ	չ
Օգոստոս	ժ	ը	Սեպտեմբ	բ	բ
Սեպտեմբ	ժ	ը	Նոյեմբ	բ	բ
Նոյեմբ	ժ	ը	Նոյեմբ	լա	բ
Դեկտեմբ	ժ	ը	Դեկտեմբ	լ	բ
Դեկտեմբ	ժ	ը	Դեկտեմբ	իե	բ

Ա երայ ի Ե Ժ Ի

Ճ նմնոյ յաւնի Լ յաւնի յաւնի

Լ յաւնի	Ժ յաւնի	Ի յաւնի	Լ յաւնի	Ժ յաւնի	Ի յաւնի
Յունկար	Ժ ա	Ը	Յունկ	Ի Թ	Բ
Փեարկ	Ժ	Ե	Փեար	Ի զ	ա
Մարա	Ժ ա	Ե	Մարա	Ի Թ	Բ
Լ պրիլ	Ժ	Ե	Լ պրիլ	Ի զ	ա
Մայիս	Ժ	Ե	Մայիս	Ի զ	ա
Յունիս	Ը	Չ	Յունիս	Ի զ	Ժ Բ
Յունիս	Ը	Չ	Յունիս	Ի զ	Ժ Բ
Օգոստոս	Չ	Չ	Օգոստոս	Ի զ	Ժ Բ
Սեպտեմբ	Ե	Չ	Սեպտեմբ	Ի	Ժ Բ
Նոյեմբ	Դ	Չ	Նոյեմբ	Ի	Ժ ա
Դեկտեմբ	Դ	Չ	Դեկտեմբ	Ժ Ը	Ժ ա
Դեկտեմբ	Բ	Ե	Դեկտեմբ	Ժ Ը	Ժ ա

Ա Ե

Օրոնդ լուսնի: Լուսնի լուսնի

Լ. Տոսք	Ք. Գ. Գ.	Տոսք	Լ. Տոսք	Ք. Գ. Գ.	Տոսք
Յունիս	ա Ե	Յունիս	Ժ Գ	Ժ Գ	Ժ Գ
Յունիս	լ ա Ե	Փետրիս	Ժ Ե	Ժ ա	Ժ ա
Մարտ	ա Ե	Մարտ	Ժ Գ	Ժ	Ժ
Մարտ	լ ա Գ	Լ. պրիլ	Ժ Ե	Ժ ա	Ժ ա
Լ. պրիլ	Ե Ժ Գ	Մայիս	Ժ Գ	Ժ	Ժ
Մայիս	Ե Գ Գ	Յունիս	Ժ Գ	Ժ	Ժ
Յունիս	Ե Ե Գ	Յուլիս	Ժ Բ	Ժ	Ժ
Յուլիս	Ե Գ Գ	Օգոստ	Ժ ա	Ժ	Ժ
Օգոստ	Ե Ե Գ	Սեպտե	Ժ	Ժ	Ժ
Սեպտե	Ե Գ Գ	Նոյեմբ	Ժ	Ժ	Ժ
Նոյեմբ	Ե Գ Գ	Դեկտե	Ե	Ժ	Ժ
Դեկտե	Ե Բ Գ	Դեկտե	Ե	Ժ	Ժ
Դեկտե	Ե ա Գ	Յունիս	Ե	Ժ	Ժ

Ա երանդ իր * իժ

Օ նունդ լուսնի: Լ լուսնի լուսնի

Լ. Սոս	Բ. անդ	Ժ. անդ	Լ. Սոս	Բ. անդ	Ժ. անդ
Յունվառ	ի	ե	Փետրվ	դ	ը
Փետրվ	ժը	ե	Մարտ	ե	ը
Մարտ	ի	ե	Լ. պրել	զ	Թ
Լ. պրել	ժը	ե	Մայիս	դ	ը
Մայիս	ժհ	ե	Յունիս	բ	բ
Յունիս	ժզ	ա	Յուլիս	ա	ե
Յուլիս	ժզ	ա	Յուլիս	լա	ե
Օգոստոս	ժզ	ա	Օգոստ	իԹ	ե
Սեպտե	ժզ	ա	Սեպտե	իը	ե
Նոյեմբ	ժբ	ա	Նոյեմբ	իե	զ
Դեկտեմբ	ժա	ժԲ	Դեկտեմբ	իզ	զ
Դեկտեմբ	ժա	ժԲ	Դեկտեմբ	իե	զ

Արարիքի * Ի՛՛:

Ճանաչութեանի Լրումնութեանի

Լ. Տոմար	Բանի	Ժամ	Լ. Տոմար	Բանի	Ժամ
Յունվար	Թ	Ժբ	Յունվ	Խբ	Ձ
Փետրվ	Ր	Ժբ	Փետր	Խբ	Ձ
Մարտ	Ր	Ժբ	Մարտ	Խբ	Ձ
Լ. ապրիլ	Ե	Ժբ	Լ. ապրիլ	Խբ	Ձ
Մայիս	Ձ	Ժբ	Մայիս	Խբ	Ձ
Յունիս	Ե	Ժա	Յունիս	Խ	Ե
Յուլիս	Ձ	Ժա	Յուլիս	ԺՐ	Ե
Օգոստոս	Ժա	Ժա	Օգոստ	ԺՐ	Ե
Սեպտե	ա	Ժա	Սեպտե	ԺԵ	Ե
Հոկտե	ա	Ժ	Հոկտե	ԺՁ	Ձ
Հոկտե	լա	Ժ	Մոյսեմբ	ԺԵ	Ձ
Մոյսեմբ.	ԽԹ	Ժ	Իսկտե	ԺՁ	Ձ
Իսկտե	ԽՐ	Ժ	Յունվ	ԺՁ	Ձ

Արարիք * Բ

Ճանաչութիւն: Լրումնութիւն

Լ. Տառք	Բ. Տառք	Ճանաչ	Լ. Տառք	Բ. Տառք	Ճանաչ
Յունկար	իե	Ճ	Փեւորսլ	Ճ ա	դ
Փեւորսլ	իե	Ճ	Մարտ	Ճ դ	դ
Մարտ	իե	Թ	Լ. պրեւ	Ճ դ	դ
Լ. պրեւ	իդ	Թ	Մայիս	Ճ ա	դ
Մայիս	իե	Թ	Յունիս	Թ	դ
Յունիս	իդ	Թ	Յունիս	Թ	դ
Յունիս	իդ	Ը	Օգոստ	ե	բ
Օգոստ	իբ	Ը	Սեպտ	դ	բ
Սեպտ	ե	Ը	Նոյեմբ	ե	բ
Նոյեմբ	ե	Ը	Դեկտ	դ	բ
Դեկտ	Ճ Ը	Ը	Յունիս	բ	բ

Տնունդ լուսնի: Լ լուսնի լուսնի

Լ. ժող	Ժ. լուսնի	Ժ. լուսնի	Լ. ժող	Ժ. լուսնի	Ժ. լուսնի
Յունկար	ժ զ	զ	Յունկ	լ ա	ա
Պեքարկ	ժ ե	զ	Մարտ	բ	ա
Մարտ	ժ զ	զ	Լ. պրիլ	բ	բ
Լ. պրիլ	ժ ե	զ	Լ. պրիլ	լ	ա
Մայիս	ժ զ	զ	Մայիս	ի թ	ժ բ
Յունիս	ժ զ	զ	Յունիս	ի ե	ժ բ
Յուլիս	ժ զ	զ	Յուլիս	ի ե	ժ բ
Օգոստ	ժ ա	զ	Օգոստ	ի ե	ժ բ
Սեպտե	ժ	զ	Սեպտե	ի զ	ժ բ
Նոկտե	թ	զ	Նոկտե	ի զ	ժ ա
Սոյեմբե	բ	ե	Սոյեմբե	ի բ	ժ ա
Դեկտե	ե	ե	Դեկտե	ի ա	ժ ա

Աղբարդիք և Ի՛՛՛՛

Ճանաչողութիւն: Լրումնիցումնի

Լ. Տոս	Բ. Գոտք	Բ. Գոտք	Լ. Տոս	Բ. Գոտք	Բ. Գոտք
Յունկար	զ	ե	Յունկ	ե	ժ ւ
Փեւորդ	դ	ե	Փեւորդ	ժ ը	ժ
Մարտ	զ	դ	Մարտ	իբ	ժ ւ
Լ. պրել	դ	դ	Լ. պրել	ժ ը	ժ
Մայիս	դ	դ	Մայիս	ժ ը	ժ
Յունիս	բ	դ	Յունիս	ժ զ	ժ
Յունիս	բ	դ	Յունիս	ժ զ	ժ
Յունիս	լ ա դ		Օգոստ	ժ զ	Թ
Օգոստ	ի Թ	դ	Սեպտե	ժ զ	Թ
Սեպտեմբ	ի ը	դ	Նոյեմբ	ժ բ	Թ
Նոյեմբ	ի ը	դ	Դեկտեմբ	ժ ւ	Թ
Դեկտեմբ	ի Ե	դ	Դեկտե	ժ	ը
Դեկտե	ի զ	բ	Յունի	ժ	Թ

Ա երանդեր * Է

Օրնունդ յուսնի: Լրումն յուսնի

Մաս 1	Քանիք	Մաս 2	Մաս 1	Քանիք	Մաս 2
Յունվար	իւ Դ	Փետր	Բ	Բ	Բ
Փետրիլ	իզ Բ	Մարտ	Ժ	Բ	Բ
Մարտ	իդ Բ	Ապրիլ	Ժ	Բ	Բ
Ապրիլ	իբ Բ	Մայիս	Բ	Բ	Բ
Մայիս	իբ Բ	Յունիս	Բ	Բ	Բ
Յունիս	ի Բ	Յուլիս	զ	Բ	Բ
Յուլիս	ի Բ	Օգոստե	Է	Բ	Բ
Օգոստե	Ժ Բ	Սեպտե	դ	Բ	Բ
Սեպտե	Ժ Է	Նոյեմբ	դ	Բ	Բ
Նոյեմբ	Ժ զ	Դեկտե	ա	Բ	Բ
Դեկտե	Ժ Է	Դեկտե	Լ	Բ	Բ
			Լ	Բ	Բ

Օրհնանքի լուսնի: Լրուսնանքի

Լ. Ժողով

Բանիք

Ժողով

Լ. Ժողով

Բանիք

Ժողով

Յունիստ
Փետրվ
Մարտ
Լ. պրի
Մայիս
Յունիս
Յունիս
Օգոստ
Սեպտեմբ
Նոյեմբ
Դեկտեմբ

Ժ Գ
Ժ Կ
Ժ Զ
Ժ Է
Ժ Ը
Ժ Թ
Ժ Ծ
Ժ Կ
Ժ Զ
Ժ Է
Ժ Ը
Ժ Թ

Ժ Գ
Ժ Կ
Ժ Զ
Ժ Է
Ժ Ը
Ժ Թ
Ժ Ծ
Ժ Կ
Ժ Զ
Ժ Է
Ժ Ը
Ժ Թ

Յունի
Փետրվ
Մարտ
Լ. պրի
Մայիս
Յունիս
Յունիս
Օգոստ
Սեպտեմբ
Նոյեմբ
Դեկտեմբ

Ի Գ
Ի Կ
Լ
Ի Է
Ի Ը
Ի Թ
Ի Ծ
Ի Կ
Ի Զ
Ի Է
Ի Ը
Ի Թ

Ի Գ
Ի Կ
Լ
Ի Է
Ի Ը
Ի Թ
Ի Ծ
Ի Կ
Ի Զ
Ի Է
Ի Ը
Ի Թ

Գ
Կ
Զ
Է
Ը
Թ
Ծ
Կ
Զ
Է
Ը
Թ

Արարիքի Ի՛հ

Ճանաչութեան Լրացման

Լ. Տիպ	Տիպ	Տիպ	Լ. Տիպ	Տիպ	Տիպ
Յանալար	բ	ժ	Յանալ	ժե	դ
Փեարզ	ա	Թ	Փեար	ժգ	դ
Մարտ	բ	Թ	Մարտ	ժե	դ
Լ. պրիլ	ա	Թ	Լ. պրիլ	ժը	դ
Մայիս	ա	Թ	Մայիս	ժե	դ
Մայիս	Լ	ը	Յանիս	ժդ	դ
Յանիս	եԹ	ը	Յանիս	ժդ	բ
Յանիս	եը	ը	Օգոստ	ժբ	բ
Օգոստ	եե	ը	Սեպտե	ժ	բ
Սեպտե	եե	ը	Նոյեմբ	ժ	բ
Նոյեմբ	եե	ը	Նոյեմբ	ը	բ
Դեկտե	եդ	ը	Դեկտե	ը	բ
Դեկտե	եդ	ե	Յանալ	դ	ա

Ա երազիր * Ը

Ճանաչելու թուանի: Ը թուանի թուանի

Ը	Թ	Թ	Ը	Թ	Թ
Յուանա	Խ	Ը	Փեար	Չ	Բ
Փեար	Ե	Ե	Մար	Ե	Մ
Մար	Խ	Ե	Լյարել	Ե	Բ
Լյարել	Ե	Ե	Մայի	Ե	Մ
Մայի	ԺԹ	Ե	Յուանի	Չ	Մ
Յուանի	ԺԸ	Չ	Յուանի	Չ	ԺԲ
Յուանի	ԺԵ	Չ	Օդաս	Մ	ԺԲ
Օդաս	ԺՉ	Չ	Օդաս	Լ	ԺԲ
Սեպտե	ԺՉ	Չ	Սեպտե	ԻԹ	ԺԲ
Նոկտե	ԺՉ	Չ	Նոկտե	ԻԹ	ԺԲ
Մայեմբե	ԺԲ	Չ	Մայեմբե	ԻԵ	ԺՄ
Իեկտե	ԺԲ	Ե	Իեկտե	ԻԵ	ԺՄ

ԱԵ

Արարիք * ԺԹ

Ճանաչումնի: Լրումնսնի

Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ	Ժամ
Յունիս	Ժ	Ե	Յունիս	Ժ
Փետրվ	Թ	Ե	Փետրվ	Ժ
Մարտ	Ժ	Ե	Մարտ	Ժ
Լ.պրիլ	Ը	Դ	Լ.պրիլ	Ժ
Մայիս	Ը	Դ	Մայիս	Ժ
Յունիս	Չ	Դ	Յունիս	Ժ
Յուլիս	Չ	Դ	Յուլիս	Ժ
Օգոստ	Գ	Դ	Օգոստ	Ժ
Սեպտե	Գ	Դ	Սեպտե	Ժ
Նոյեմբ	Բ	Դ	Նոյեմբ	Ժ
Դեկտե	Վ	Դ	Դեկտե	Ժ
Գրեկտե	Լ	Գ	Յունիս	Ժ

Ճանաչումնի: Լ բաննի բաննի

Գրք	Բաննի	Բաննի	Գրք	Բաննի	Բաննի
Յանաչումնի	Եր	Բ	Փետրոս	Ժ	Ը
Փետրոս	Եր	Բ	Մարտ	Ժ	Ը
Մարտ	Եր	Բ	Լ. պրի	Ժ	Ը
Լ. պրի	Եր	Բ	Մայիս	Ժ	Ը
Մայիս	Եր	Բ	Յունիս	Ժ	Ը
Յունիս	Եր	Բ	Յուլիս	Ժ	Ը
Յուլիս	Եր	Բ	Օգոստ	Ժ	Ը
Օգոստ	Եր	Բ	Սեպտե	Ժ	Ը
Սեպտե	Եր	Բ	Նոյեմ	Ժ	Ը
Նոյեմ	Եր	Բ	Դեկտե	Ժ	Ը
Դեկտե	Եր	Բ	Յանվ	Ժ	Ը

✠ Ասն էօրն հուլըտիտնոյն. և
 Կաշանդոցոյն :

րեգակն է իբր Թա
 գաւոր, և ուղղաւո
 րիչ մուրա աստե
 ղայ. զի ունի զազգ
 Հարարս քան զայլսն :

Արօրն է կիրակի. ցերեկեան՝
 և երեկոյեան առաջին ժամն
 Իմէ կաղանդն, կամ նոր տար
 ւոյ առաջին օրն՝ ի կիրակի հան
 դիպի Չմեան լինի սաստիկ
 ցուրտ. գարունն՝ բարեխառն.
 ամառն չոր, և սակաւափութ.
 աշունն՝ հողմաշատ :

Ռոմիկն առատ. այսինքն՝ գա
 րի

րի, ցորեան, դինի, ձէթ, և
 մեղր. ոչխար՝ և անդեայք
 Վասքուծի՝ իմէջ ազնուաց,
 և քուռի ընդ դէմ մեծամեծաց.
 մահ տղա, և մանկա մարդաց:
 Ծնեալն ընդ իշխանութի արե
 դական լինի մեղ. շառագոյն,
 միջակաբերան. յարմարակզակ:
 աչեղ. յարմարաքիթ. միջակա
 սրունդ. լայնաձակատ. կարմ
 րայտ՝ բարակունք, և պեղեցկա
 դէմ: Բարուքն ծանր. հա
 մեստ. առատասիրտ. խորա
 խոհ. սպառնասէր. քաղցրա
 բան, նաև մեծասիրտ:

ԼՈՒՍԻՆՍ ունի զանազան
 արարս մանաւանդ յաճիլն, և՛ ի
 նւագիլ նոյն լուսնոյն:

Մոյնպէս՝ մնասական համարի,
յ՛ առձման լուսնոյն զկենդանիս
կրտելն, զարմախ հաւաքելն,
զուգակցութիւնս լուսնացելոցն՝
և այլ սոցին նման առք, և ա-
րարք. իսկ՝ իլրմանն՝ շահական՝
և պիտանի ։

Օր լուսնոյն է՝ երկու շաբաթ՝
ենոյն աւուր ցերեկեայ, և դէ-
շերեայ սռաջին ժամն ։

Թե՛ սարույ կաղանդն յ՛ երկու
շաբաթի հանդիպի. ջուրն ոչ
պակասի. ձմեռն բարեխառն.
գարունն զովական. ամառն մի-
ջակ՝ և ազնիւ. աշունն յոյժ
խոնաւ ։ Զորենոյ պակասութի.
այլ սերմանց առատութի. դէ-
նի.

նի՛ կէճեթ միջակ • սարսառելի
նաւաղութի անասնոց • հիւան
դութի մարդոց • փեռեկատուի
իսկէջ մեծամեծաց • արդանատա
ցաւ կանանց • պակասութիւն
ապրչմի՛ կմեղեր:

Օնկարն ընդ իշխանութ լուս
նայն լինի սպիտակամարմին • մա
ղաստ • նեղակզակ • բոլորս
դէմ • ատամնայարմար • միջակ
աշեայ • քնափ • փոքրաբերան •
դաղաներակ • հաստաթիկունք •
յամրաշարժ • երկայնաբազուկ •
սպիտակամազ • լայնածակատ •
նատաքիթ • բացերես • փոփոխա
կան • դիւրահիւանդ • երկրա
սէր • Զրասէր՝ կւլաւաշտ:

ՀՐԸՏՆ պատճառ է զանա
զան փոթորիկս, ստանամանիս,
ալեկոծութիս, և զայլ օղային
պղտորութիս. երբեմն՝ կասասիկ
Ջերմութիս, ծանր հիւանդու
թիս. և շարժ է զանձինս՝ իխու
վութի, վիճարանութի, յայս
տամբութի՝ յարեան հեղութի,
և յայլ բազմատեսակ թշնամու
թիւն:

Հրատի օրն է երեք շաբաթ .
և նոյն աւուր ցերեկեան՝ և երե
կոյեան առաջին ժամու:

Թէ կաղանդն յերեք շաբաթի
հանդիպի Չմեռն լինի ցրտայ
ին, անձրևային, խաւարչուտ՝

և շատաձիւն • դարունն գիջայ
 քնն • ամառն ջեր • աշունն շոր
 Լ՝ աաջակայ տարին լինի ծովու
 ալէկոծութի • նաւաբեկութի •
 նուագութի ցորենոյ՝ եայլ ար
 մսեաց • միջակութի մեղեր՝ ձի
 թոյ, և մրգաց • առատութի մա
 ջի, և հունդ սերմանց • պակա
 սութի գինւոյ • մահ մանր կին
 դանեաց, նսե՛ իդաց առաւել
 հիւանդութի՝ և մահ, քան թէ՛
 արուշաց • երևի թէ՛ ոչ սակաւ
 ազնուապատիւ արք մահէամբ
 զկեանս փոխիցեն:

Ծնեալն ընդ իշխանութի հրա
 տին լինի թխամարմին, շատա
 տեսիլ՝ ոլոր և փոքրամազ՝
 հրա

ջեայ՝ մեծապինջ՝ սակաւամն
 բուք, ևանյարմարատամն սրտ
 մտող շարաբարոյ, շարաննար,
 շարաինդոյ, լեզւագար, կա
 մապաշտ, Թերեհաւատ, ա
 բեանարքու, հոլանեւող՝ անբար
 տաւան, իգամող՝ խաբեբայ, սր
 տերդմենայ, անդուԹ՝ յափշտա
 կող՝ վրդովիչ՝ Թշնամի խաղա
 դուԹե, ևանյադ՝ իմաստահա
 բուԹենէ :

ՓԼՅԼԸՆԸՆ Ե՛ այլայ
 լուն, փոփոխական, ևերկաբը
 նակ, ընդ բարւոյն՝ բարեբարոյ,
 ընդ շարին՝ շարաբարոյ :
 Իւր օրն է՝ շորեք շաբաթ. Ժա
 մըն՝ նոյն անուր առաւօտեան,

Լեռնեկոյեան առաջին ժամն և
սահաթն Է

Եթէ կաղանդն ՚իչորեք շարա
թի հանդիպի, Դժւար ձևեան
լինի՝ բայց ոչ սաստիկ ցուրտ.
Գարունն դէձ, և ոչ գոյլելի. ա
մանն քաջ ջեր՝ և աղնիւն. ա
շունն բարեխաան. միջակ ցո
րեան՝ և այլ հունդ. կուտ գի
նւոյ՝ ձիթոյ, և մեղեր առատ.
՚իտեղիս տեղիս սղուտի առձ
կաց. երևի թէ յ՛աշնանն իցի
մահ գլխաւոր արանց, խեբա
ռութիք՝ կողացաւուրիք, գլխա
ցաւութիք, միտածք՝ և նոր
համբաւք:

Օնեալն ընդ իշխանութի միայ

լածունին մաղասամակարդ լի
 նի, ծանր՝ և փափկամարմին .
 ունայնախոհ . երկրասեր . քաղց
 լախոս՝ յօժարածիծաղ . մար
 դերոյզ . հպարտ՝ սրտասաց . խո
 բամանկ . նեղածակատ . երկայ
 նուևք . սևաշեռայ՝ յարմարա
 դէմ . նեղաքիթ . հաստաշուր
 թըն . յարմարակզակ՝ ևսիրող
 սևզդեստուց :

ԼՈՒՍ՝ ՍԼԹԼԳՆ պատճառ
 է բարեկամութիւն . խաղաղու
 թիւ . հանդարտութիւն՝ և ջեր
 մեռածնութիւն՝ մանաւանդ ՚ի
 մանկութե հասակս :

Իշխե իսլը խոհեմ, համեստ՝ ա
 մօթիած՝ ներհուն՝ ազատաբա

րոյ՝ զոչարձածիտ, և բարեբաշտ
անձանց:

Սորա օրն է հինգ շաբաթ. ժա
մրն նոյն աչուր առաջօրեան՝
և երեկոյեան առաջինն:

Կաղանդի օրն եթէ հինգ շա
բաթի հանդիպի. ձմեռն ա
նոյշ. գարունն հողմոտ. ա
մառն ցանկալի. աշունն անձ
րեային: Լուստուրի ցորենոյ,
առձկի՝ մրգաց՝ արմտեաց՝ գի
նոյ՝ և ձիթոյ:

Շնեալն ընդ իշխանութ Լու
սրնթագին՝ լինի գեղեցկահա
սակ՝ կարմրութայտ՝ փափկամիս՝
հաստերակ, բարեձև՝ միջակա
մատնեայ՝ գորշահեր, մեածո

Զակարի մեծաբերան՝ մեծակա
կորդ՝ հաստաքիթ՝ սևաչեաց՝
աստուծախիտ՝ լայնածնոտ՝ լայ
նակործ՝ և լայնաթիկունք։
Բարուքն ընի հանդարտ՝ հա
մեասակենցաղ՝ բարեհաճոյ, ան
պատեր՝ հաշտասորիմ, ժաժ
կալ՝ ընդունակ ամ բարեկոյ՝
և հանձարոյ։

ԼՈՒՍՐ. ԲԵՐ՝ Ս որև։ Գի
շերտակար ձայնի. իշխե ինձ կա
նանց՝ երեխայից՝ երաժշտաց,
բարեբախտ՝ և զարդարուն ան
ձանց։

Օրն իւր է ուրբաթ. ժամն՝
նոյն աւուր առաջօրեան, և ե
րեկոյն առաջինն։

Թե կաղանդն յուրբաթի հան
դիպի՝ Ըուրք ոչ պակասին. ձը
մեռն ծանր՝ կասակաթի դառն
ցրտոյ. դարունն հողմաւ. աշ
մառն գեճ, կանոյչ. աշունն
մասամբ չոր, մասամբ հողմա
կոծ՝ կանձրեային: Ըստ ասան
առատ թէև՝ ծանրագին. կու
թրն շատ կլաւ. երևի նշան աշ
տոյնու. ծանր տաղնայ մեծ
անուն՝ կպատւական անձանց.
տարածայնութի յայլևայլ կող
մունա աշխարհի. ՚խտեղիս տե
ղիս գեանաշարժութի:

Ընդ սորին իշխանութ ճնեալն
լինի բարձրահասակ, զոճարձ
երես՝ աշեղ՝ ծիծաղադեմ, հե

րատարած, և արծու շաքիթ :
Բարութիւն ճարտարարան՝ խո
հեմ, գեթոս՝ սիրելի, համեղա
խոս՝ զբօսասէր՝ ի պատէր՝ և
տափածան :

ԵՐԵՒԱՆ պատճառէ զեր
կրս՝ և զաշխատանս, սոս և զմահ
զանձկութի՝ զաւերածութի՝ և
ըզոցին ասարաս թշտութիս :
Տերէ ի վր ծերոց՝ անկեղոց՝ ա
ռանձնացելոց՝ զօշաքաղ՝ վաշ
խակեր՝ կախարդ՝ գծուծ՝ և
մտայոյզ անձանց :

Օրն սօրա է շարած . ժամն՝
տառաւորան՝ և երեկոյեան ա
ռաջինն : Կաղանդ տարւոյն
թէ հանդիպի յ'աւուր շարա
196
Թու

Թու՝ չորութի՛ կարութի՛. ճը
 մեռն երկար՝ հողմակո՛ծ՝ սար
 սուռ՝ կսակա՛նիկ անձրևային .
 դարունն հոսէ . ամառն դէ՛ճ .
 աշունն չոր՝ և հով : Բազմատե
 սակ ամուսնութի՛ անկուսն հին
 տանց . երեքօրեայ՝ և չորեք
 օրեայ տենդ . մահ ծերոց՝ անկե
 լոց՝ ոչխարայ՝ և ապրչմագործ
 որդանց : Ներևակին իշխանու
 Թ ք ծնեալն լինի սեամաղձեայ՝
 Թխադէ՛մ, մեծակզակ՝ մազոտ՝
 հաստապառունդ՝ Ջլոտ՝ և նեղա
 կուրծ : Բարութն ազահ՝ ի որա
 խոհ՝ մտայոյզ՝ յամբաշործ՝ նենդ
 ժոտ՝ բղջախոհ՝ առանձնակեց՝
 Լսեալ հանդերձի սիրող :

❀ Տարցնուէր Սեփոյն Գրեթորե
 Լուսաւորէին. Եպոթեւոյ Տեւ
 Գրեին Ըն Գոթուոյ:

ՈՒՐԲՆ ԳԸՐԻ

Գոր Լուսաւորիչն
 Տայոյ ըզքառասուն
 տիւ. Երզքառասուն

գիշեր Տայ ոչ եկեր Եջուր ոչ
 եարբ. Խընդրեաց յայ Եասե՛
 ով Տեր Եարարիչ Կմի:

Ընաքեա առիւ զհրեշտակ քո
 որ ցուցանէ ինձ զտեղիս արդա
 բոցն Եւեղաւորացն. Եթէ յոր
 ծամ աւանդէ զհոգին. Եստ
 նուն հրեշտակքն ուր տանին.
 Եսոյ են ճանապարհք նր առա

Ջի կայ և զինչ են պատերազմունք
դիւանյն . և սէդն , և խաւարն ,
և սառն , և հուրն . և դալ հրեշ
տակաց ընդդէմ հողւոյ մեղա
ւորին և շար պատասխանիքն .
Թէ դարձուցէք յետս . և դար
ձեալ արդարոյն որ ասեն . Թէ
Ժառայ բարի և հաւատիմ մուտ
ուրախութի ան քոյ :

Եւ առաքեաց իր ըզհրեշտակ
իւր առ սքն դրիգոր :

Եւ ասէ հրեշտակն ահա առա
քեաց զիս իր առ քեզ . արդ
զինչ խնդրես :

Սքն դրիգոր ասէ ցհեշտակն .
ուր տանիս ըզհողի արդարոյն
կամ զմեղաւորին յորժամ ա
ւանդեն զհողիքն : 299

Լսե հրեշտակն • յորժամ ար
ձակի հոգի արդարոյն կամ մե-
ղաւորին • ըստոյդ և ճշմարիտ
խմանայ զփառս և զպատիւ իւր •
և մեղաւորսն զտեղի տանջնայն
զմէզն և զխաւարն :

Լսե սքն գրիգոր ցհրեշտակն •
յորժամ ելանէ հոգին իմարմ
նայն • զգայուն է թէ ոչ :

Լսե հրեշտակն • ճշմարիտ՝ ըզ
գայուն է և իմաստուն • բանա
ւոր և իմացուն • և տեսող սոյ՛ի
մարմնի :

Լսե սքն գրիգոր • որպէսիէ հո
գին :

Լսե հրեշտակն • հուր է և լոյս
և մարդակերոջ • սոյ՛ ասէ պողոս •
200
Եթէ

եկե արտաքին մարդս մեր ա-
պականի . ներքին մարդն նորո-
գի . իսկ արդարոց հոգիքն . ձայ-
նաբեգակն լուսաւոր է և պայ-
ծառ . և մեղաւորին ձայ մէդ . և

խաւար լցեալ ամ շարեօք :

Ըսէ սքն գրիգոր . ձայ աւետե-
զ հոգի մեղաւորաց :

Ըսէ հրեշտակն . յորժամ գամ-
առ մեղաւորն . և երևիմ նմա
հրեշտակապէս և ահեղատեսիլ .
և սուսեր հրեղէն 'ի ձեռին ի-
մում . և իբրև տեսանէ զիս զար-
հուրի . և գողայ 'ի տեսլենէն .
իեզուն կապի . ըզդ լուին թա-
ղուցանէ . զաչքն շրջէ . զերե-
սլն ծածկէ . փախչի այսր անդր

և ոչ ինչ կարե առնել . բանցի
յամ կողմանց առաջի նր լինիմ
և ոչ կարե հանդուրժել . և կալ
յաչէ և իտեսլենե ահեղ սրոյ
իսոյ . և բանին աչք հոգւոյն և
ճարմանոյն և տեսանէ զիս ահեղ .
և սուտեր հրեղէն իձեռին ի
մում . և տեսանէ զճանապարհն
որ առաջի կայ . զպատու հասն .
զմէ գն . և զխաւարն . և տեսանէ
զկինն և զորդ իսն . և ազգական
սրն . և ակնակառոյց հայի առ
նս . շարժէ զգլուխն . մտղթէ
և ստէ , տեսէք զիս և օրնեցեք
ի նձ . և նք ոչ լսեն զբարբառն .
և զի ոչ ոք կարե տեսանել . բայց
միայն իհիւանդն . զի հրեղէն

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
բազի իմ եմ:

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ:

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ:

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ:

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ:

Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ
Եւ ի Եւրոպայի մէջ ոչ ունիմ, Եւ ի Եւրոպայի մէջ

Ըսէ հրեշուսին . լան ևողբան
զերար՝ հողին ևմարմինն . և
ոչ կարեն դադարել ՚ի լալոյ .
քանզի ասէ հողին ցմարմինն .
վայ է ինձ . որ զամ աւուրս կե
նաց իմոց, զանձն իմ շարաշար
մեղօք լցի՝ և խաւարեցուցի
զիս ևզքեզ:

Ըսէ մարմինն առ հողին . և
ինձ վայ . զի ՚իբազում մեղաց
և ՚իչարեաց իմոց . զոր գործե
ցի ևոչ ապաշխարեցի . մնամ
՚իհող նեխեալ և փոտեալ . և լի
նիմ՝ կերակուր որդանց և սող
նոց և ոչ կարեմ ինչ առնել եղ
ծեալ ևապականեալ ամի:

Ըսէ հողին՝ ևինձ վայ . զի բա
զում

զու՛մ մեղօք և շարեօք զիս կա
պեցի • և ոչ գայի և ոչ իմացայ
զօրս զայս • որ ապաշխարեալ
էի • խորքով և մոխրով • արդ
ուր երթում • զի ոչ գիտեմ ուր
տանին զիս • զի խնդրակո սոս
կալի է • ապա դատաւորին յա
հէն և ՚իտեսլենէն զինչ լինիմ •
և կան ՚իտարակուսի հոգին և
մարմինն • լան և ողբան զերար
և ոչ ումեք մշխիթարեն :

Ըսէ մարմինն առ հոգին • երդ
դու առ թագաւորն երկնաւոր
և արարիչն • զի թէ լցի ոք յազ
գէ մեր • սք • կամ ողորմած •
կամ աղօթասէր • կամ ճշմա
րիտ և սք քահանայ • որ յիշեն

զմեզ աղօթեա. կամ՝ աղօթեա ի
 յեկեղեցի. կամ՝ խառնարան
 ինի. որ հաշտի զն ընդ մեզ.
 Իմեաւ նոյ աղօթեցն. զի նոյաւ
 աւեղծւած եւ՛ խառնակեր. զայս
 ասեմք առ միւրեանս. հաշիմե խ
 մարմինն. և այս բանիւ՛ միտի
 թարսեմք:

Ընե նրն զբիգոյս. մոյ ասեմաւ
 : զհոգի արդարայն:

Ընե հրեշտակն. համարարան
 բարե երևիմ՝ ներս. իբրև զկոչ
 նակարան ի հարանիսն թաղաւ
 Էրօին. հեզ՝ համարարան՝ և բա
 րի. ի համարարան և ի կոչումն յա
 Էրաննից բարեացն. իբրև սե
 ասեմք զիս հոգի արդարայն ա

բախանայ • նաև մարմինն զըն
ծայ • զի 'իծփանաց աշխարհիս
և 'ի հողաց 'ի հանդիսս յաշի
տենից փոխեմ զնա • և 'ի հողե
ղինացն ընդ հրեղեննս դասեմ
յանցաւորէս 'իմշարն ջենաւորն
տանիմ :

Եւ յորժամ առնում ըզհողի
արդարոյն • լինի պայծառ սոց
զարեգակն • զի լուսով և լցեալ
ամ անուշահոտութի • և իբրև
առնում ըզհողին երկիրպագա
նեմ նմա • իբրև բարեկամի :

Լսե սբն դրիդոր • զինչ ասե
հողին 'իմարմինն :

Լսե հրեշտակն • դովնն զիրսօր
հողին և մարմինն :

Եւ ասէ հոգին ցմարմինն. երա
նի է քեզ մարմին իմ. զի քե եմ
եւ արդարացեալ. 'իսուրս աղ
քատաց. յսղօթս. 'իպահս. 'Լ
Տգնութիս. և յամ բարեգոր
ծութիս:

Ըսէ մարմինն 'ի հոգին. Իայ և
քեզ երանի. զի իմ լծակից է իր
և բնակարանս. եւ քե խորհէի
զբարին, և խոնարհէի. և դու
կատարեիր. արդ հանդիր 'ի հո
գւոցն աշխարհիս և աշխատու
թեց. և ես գրնամ առ թագա
ւորն երկնաւոր. և ընդ քո և
ընդ իմ բարեխօսեմ:

Ըսէ մարմինն. երթ 'ի բարին
'իկառս հրեշտակաց. և զիս յի

չեա առաջի ակտոսոյ ամու
թեն. զի քո եմ լծակից եքեա
կարան. և ողջունեն զմիսեանս
էկեմի հոգին 'ի ձեռնին խնամ
մարդակերպ իբրև զարեդակն.
և կամ ես ի վր մարմնոյն բարձր
քան զմարդն. և պատիւ առ
նեմ մարմնոյն իբրև սիրելոյ
մերձաւորի մինչև տանին 'ի
գերեզմանն :

Մտե՛ք գրիպոր. յորժամ առ
նուս և վերանաս զհոգին մար
դոյն յերկինս :

Մտե՛ հրեշտակն. յորժամ իջու
ցանեն 'ի գերեզմանն և բարձա
նայք ասին զհաւան ունելոյն :

Ես իջուցանեմ ըզհոգին ի վր
209 ի՛ր մար

Եւարժանսն • Եւողջունէ զմարտինն
Եւերկրացոյէ նր խաչին, Եւզա
տաւց քահանայիցն, Եւամ Ժողո
վրդոցն • Եւստեն աղօթս արա
րէք • որ խաղաղութ անցանեմ
ընդ խաւարացին իշխանութիսն •
Եւ առնում ըզհոգի արդարոյն
նոյ զլոյսն • Եւկերանամ դէպ յա
րեւելից • յորժամ գ անդամ ա
սեն զհաւատ ունելոյն:

Էւ աստիճանին կան, գունդքն
դիւայ • ընդդէմ դան • Եւոչ
կարեն մերձենալ արդարն • զի
տեսանեն զհոգի նր լուսով պայ
ծառ Եւշանան աչք նց • տեսա
նեն զլեզուն իփառաբանութի
ւոյ • Եկապի լեզու նց • զձեռո

մութի. եզրոս յաղօթս. ե'ի
հիւանդաց տեսութի. եկապի
ոսք նյ եձեռք. տեսանեն սու
սեր զսէջն կապեալ. որ է խոս
տովանութի. եմատանին աջոյ
ձեռին. որ է հաղորդութի. ե
խառլին կասսանին յահէն. որ
զայս ամ տեսանեն. եոչ իշխէն
մերձենալ կամ խլել արդարն:
Էրկրորդ աստիճանն. մութն է
եխաւար. եոչ երկնչի արդարն.
ոչ վախենայ զի իւր լոյսն ոչ ս
րեգակն լուսաւոր է առաջի նր
զճանապարհն:

Երրորդ աստիճանն. սառն է ե
ցուրտ ահագին. եոչ զարհու
րի արդարն կամ գողայ:

Չորրորդ աստիճանն. հաւր է
ահեղ. եւոչ իշխե հայել կամ
մերձենալ արդարն :

Հինգ երորդ աստիճանն. նեղ
է դուռն եւնձուկ է ճանապարհ
հրն. որ մտանէ յերկինս բայց
արդարոյն արձակ է ելայն :

Վեց երորդ աստիճանն. լոյս է
կամարաձև պայծառ քան զա
րեզակն :

Եօթն երորդ աստիճանն. դաս
քրն հրեշտակաց, եւերկնաւոր
զօրայն եյնժան յորժամ զար
դարն տեսանեն :

Ութ երորդ աստիճանն. փրու
թիք եզօրու ի քն են. դան ընդ
դեմ հոգւոյ արդարոյն սաղմո

սիւք եօրճնութիւնս. եւ որ ջուրն
զհոգի արդարայն եղաւնան :
Յինն երորդ աստիճանն. աստու
քին են սերովքէք և քերովքէք.
Եւ երկրպագել ասմ ասալի ա
թուոյ անութե զարդարոյ հո
գին. յայնժամ լսէ ձայն հոգի
արդարայն յայ որ ասէ. եկ ծա
ռայ բարի և հաւատարիմ. ճաշ
ուրախութի ան քո և ասոյ նմա
քնպել զանձահութե ցողն. և
բերնն պատմու ձան լուսեղէն.
Եւ զուցանէ նմա բայց ոչ ասն.
այլ ասէ անն թէ այդ պատկն և
սղեսան քոյ է. յորժամ յուրա
խութի լինի և միաւորի հոգիս
և մարմին քո. յայնժամ զարդար
վել

ընձ՝ զքեզ այդ փառօքդ :
Եւ յԺձ հինգ իր՝ իբազում աշխա
տութեց և իխաաստակոցն քոց :
Եւ ապա տանիմ՝ իչորրորդ պա
րունակն և անդ հանդուցանեմ
ընդդէմ ադամայ դրախտին .
և հանապազ լուսաւորի և ուրա
խանայ անդ . և օրննէ զձձ նոյ
'իմարմնի՝ ընդ նք մարտիրոսաց
հոգւոցն զընծայ և պարէ անդ
ընդ հրեշտակս . հանապազ ու
րախութի :

Եւ սէ նքն գրիւոր . երբ արդա
րոյն հողին պայծառ է նոյ ըզ
լոյս . նոյ ընդէր ոչ երկիրպատա
նէ քան ակժողոյն :

Եւ սէ հրեշտակն . ձձ անտեօա

Ների և անմատոյց լոյս է . և դ է մ
կան սերուխէք և քերուխէք 'ի
սպասու փառաց անութեն . և
անլուերի ձայնիւ ասեն . նք նք
նք նք զօրութեց . և անութի
կայ խլթ չորեք կերպեան անթո
ւոյ . շուրջ կան դասք առաքե
լոցն : Ըս է չորեք կենդա
նեաց պատկերքն . մարդոյ . ա
ռիւծոյ . եզին . և արծաւոյ . եր
դեն և փառաբանեն զան :

Ըս է նաև գրիգոր . անութի
նախ իմանի :

Ըս է հրեշտակն . լոյս է և հուր
և հողի . և ոչ ոք կարի տեսա
նել զնա :

Ըս է նաև գրիգոր . բոլորն և
շուրջն այ զինչ կայ : 215

Լսե՛ հրեշտակն • հայր ամ • և
որդի և հոգին սբ • և շնորհքն է
սբ հոգոյն • զոր և սոսց ամ աւեր
աւանանց և ամ իսկաւորութեց:

Լսե՛ սբն գրիգոր • քան զամ
'ի վեր ոչ ինչ կայ:

Լսե՛ հրեշտակն • քան զամ 'ի
վեր ոչ ինչ կայ • զի ամ է որ ամ
սբ զնա հաւատոսց արարիչ և ար
տայտ բանն և որդին • յորժամ
մ'կրտեցաւ • դ'առի Չարեք • յով
հաւնեւ ելից ի վրդարաթանն:

Լսե՛ սբն գրիգոր • քանի եր
կինք են:

Լսե՛ հրեշտակն • ք երկինք են:

Լսե՛ սբն գրիգոր • հրեշտակաց
դասքն որ յերկինսն են:

Ըսէ հրեշտակն • ինն պարու
նակք են լուսեղէնք • մի քան
զմի' իվերոյ • և անդ հաստատել
են ինն դասք հրեշտակացն • մի
քան զմի' իվեր • և խրաքանչիւր
'ինոցանէ անդ ադար փառաբա
նեն զամ :

Ըսէ նրն գրիգոր • զփառսն և
զլուսաշորութիւն որ գոյ աշ
խարհս առ 'իմարդիկ • 'իսոցա
նէ է եթէ ոչ :

Ըսէ հրեշտակն • լոյսն յայ է
հասարակաց նց և զմեզ • ապա
զօրնուի նախ նք առնուն յայ •
և ապա իջանէ առ մարդիկ :

Ըսէ նրն գրիգոր • յանուն մեշ
աելին որն է լուս • պապն' թէ
217 աղօթ

աղօթքն՝ թէ ողորմութիւն՝ թէ
պատարագն:

Ըսէ հրեշտակն. պապն պահո
ղին է. օգուտ եոջ մեռելոյն .
աղօթքն և ողորմութիւն է . սոյ
բարի սերմն որ ժողովէ զպառ
ղն յշտեմարանս . նոյնպէս ո
ղորմութի . և պատարագն որ սք
լինի և անբիծ . սոյ զարծիչ սք
լանայ և հանէ զհողի մեռելոյն
'ի դժոխոցն և 'ի ձեռաց սաստ
նայի կորզէ . և ի բրե զաղաշնի
սպիտակ առնէ և առաջի ան կա
ցուցանէ:

Ըսէ սքն գրիգոր . և թէ ոք
զամ աւուրս կենաց իւրեանց 'ի
մէջ մեղաց է կացեալ . ոչ խոս

տախանեալ եւ զ ապաշխարեալ .
ե՛րի քամ մահա զղջայ ե խոս
տախանի . ե յանցանն լայ . ե ող
բայ ընդդէմ այ եանկանի առ
քահանայսն ե հայցե թողուի .
ե խնդրե գիր խորհուրդ մարմ
նոյ ե արեան երիւք աւուրքք
յառաջ . կամ երկուք . ե կամ
մի օր . օր զղջմամբ լինի ընդու
նի սծ թէ ոչ :

Ը՛տե հրեշտակն . ե թէ մարդ
զամ աւուրս կենաց իւրոյ զսա
տանայի կամքն է արարեալ . ե
զամ մեղս կամաւ գործել . ե
զամ չարիս եւ մահուն ժամն ող
բայ ե լայ ե խոստախանի ուղիղ
սրտիւ . ե իստապանօք խնդրե

զերկանէսն խորհուրդն տալ ար
ժանի է . ընդունի ամ . զի արն
հրամայէ՝ որ ուտէ զմարմին իմ
նա յիս բնակի . և ևս՝ ինա . և մի
տեսչէ զմահն յաշխտեանս :

Ըսէ արն գրիգոր . որ մեղքն է
ծանրագոյն . որ ինչ տաստանի
օրն յամօթ առնէ զմարդն առ
տասուճաճ :

Ըսէ հրեշտակն . այն մեղքն
ծանրագոյնէ . զոր ոչ խոստովա
նի . Թէ սակաւ է այն երթայ
հետ մարդոյն և յամօթ առնէ
զնա :

Ըսէ արն գրիգոր . ինչ մաքրին
բձեռն խոստովանութե և ա
պաշխարութե և արտասուճաց .

զի արդ ջնջին յանցանքն որ ոչ
յիշեն առաջի անց:

Լսե հրեշտակն. ոտք հալի մամ
'իհրոյ. կամ փախչի խաւար'ի
լուսոյ. կամ զփոշի զոր հոսե
մրրիկ. ամ մեղք այնպէս ջնջին
'իջերմ ապաշխարութի:

Լսե սքն գրիգոր. մեղք զինչ
գործե ոք ևխոստովանի. ևկըր
կին գործե ևդարձեալ գղջայ.
լինի Թողութի Թե ոչ:

Լսե հրեշտակն. որչափ գլորիս
կանգնեա. ևորչափ մեղանչես
ապաշխարես. զի անն հրամայ
եաց պետրոսի Թե. է անգամ
եթանասնեկին է Թողցես մե
ղուցելոյն:

Լսէ սքն գրիգոր • Թէ յանկար
Ծակի հասանէ մաճն մարդոյն •
կամ 'իծովու • կամ 'իգետոյ •
կամ 'իդաշաս • կամ 'իլերինս •
կամ 'իպատասխարաց • Եինդ ըն
քահանայ որ խոստովանի և հա
ղորդի • և քահանայ ոչ հանդի
պի • և չկարէ ասել զիւր մեղ
սքն և մեռանի • զինչ լինիցին
նոյնպիսիքն :

Լսէ հրեշտակն • պարտ է որ
ամ ոք զիւր մեղքն յամ որ խոս
տովանի • և Թէ ոչ ք կամ ք ան
դամ 'իտարին • և Թէ անիոյթ
արարեալ է • նա 'իյետի օրն •
Թէ կարէ ասել մեղոյ սյ • և
զամ զոր գործեալ է ասել լա

լով և մեղաց ասելով. ում և հան
դիպի ընդ ունի անձ. զի իւր ա
րեան գինեմք. և խաչի նք եր
կրպարող. և աւազանին ծնունդ
և երրորդ ութն գաւանսող:

Մտ քն գրիգոր. որն է այն
հողին որ հրեշտակն խնդրեաց
զհաւանն և զմկրտութին և նա
չունէր. և արկանէ զնա իսան
ջանս. և նա լայ և ասէ. ասր ողոր
մեա ինձ. զի քո եմ արարածք
և պատկերակից:

Մտ հրեշտակն. այն հողին է
որ այլոց լեզուաւ հաւատաց
գերրորդութի. և յորժամ եհաս
իկառարելութի. ուրացաւ զհա
ւանն. այնպիսիքն հանապազ

Դուանջանան են • լան և հառա
ջեն • և ոչ դտանեն զփրկութի :

Լսէ սուրբն դրիդոր • զինչ է
պահան :

Լսէ հրեշտակն • պահքն զպա
հողքն հրեշտակաց կցորդ • և
դասակից աննէ • և զհուրն շի
ջուցանէ • և զորթն սպանանէ •
զսատանայ կապէ :

Լսէ սուրբն դրիդոր • զինչ է
աղօթքն :

Լսէ հրեշտակն • որ սբ սրտիւ
աղօթօ աննէ • ոչ զնեա զերկի
նրս պատանէ • և առ ան վերա
նայ • և սբ աննէ զմարդն :

Լսէ սբն դրիդոր • մահ մեղա
շորին զի արդ չար է :

Լ. սե հրեշտակն . զի թէ անյոյս
մեռածի եւոջ զղջայ եւոջ սպառ
խարի . նա սրն հրամայե թէ .
երթայք յինէն անիծեալք 'ի
հուրն յաւիտենից . զի կամարա
րեք սատանայի . եւայլ սպառ
խարութե տեղի ոչ գոյ . եւսծ
բարկութե հայի յայնպիսեաց .
Թէպէտ որոքմած է . ե հրեշ
տակ սն շար երեւի նմա .

Լ. սե սրն գրիգոր . ող պատճա
կան է մահ արդարոյն .

Լ. սե հրեշտակն . զի մեղքն թո
ղին . եզիւրեանց անձինս մե
ռուցին դեմ 'իմեղացն . եզյոյ
սրն իւրեանց առ քս եգին ե'ի
սնտաի կենացս ե'իփորձանացս .

անթառամ պսակացն արժանա
 ցան. և լիրին արքայութն. և
 ընդ քօի են հանապազ
 Լ. սե սբն գրիգոր. յարժամ առ
 ռուս զհոգի մեղաւորին որպս
 անիս:

Լ. սե հրեշտակն. դժւարաւ և
 նեղութ տանիմ զհոգին իսկեր
 Յառաջին աստիճանն են գուն
 դբբ գիւաց. դանձիդ և պա
 տերազմին որպ մարտի. մինչ զի
 ՚իմի կողմն դարձնեն. և կաւին
 և կանչեն. և ճայթ մուսո հանեն.
 հառաջեն և ասեն. ուր տանիս
 զմեր կամարարդ. զչունդ. ըզ
 պոռնիկդ. զանողորմդ. և զան
 գութս. դայ մեր սիրելին է

և ոչ թողում որ տանիս. և կայ
'իտարակուսի հոգի մեղաւորին
'իմէջն իպէզկաքաւ որ սարսէ
յարծո՛ւոյ. գո՛ղայ՝ սարսէ. և
օջ իշխէ հայել 'իվեր. և գան
այլ հրեշտակք. և հազիւ ան
ցուցանեմք զհոգի մեղաւորին
իյայն աստիճանն:

Իյերկրորդ աստիճանն խաւար
է. և մէգ է. և մութն է մեղա
ւորին սաստիկ՝ և յահէն գողայ.
և սարսի իբրև զգերի. և բազում
ջանիւ անցանի ընդ այն:

Յերրորդ աստիճանն սառնէ և
ցուրտ. և սառաւել գողայ և
խաւարի հոգին մեղուցեալ:

Չորրորդ աստիճանն հուր սաս

տիկ այրեցող • այրէ և սուղորի •
Եւնա սղբայ դառնապէս • և հա
զիւ անցանէ ընդ այն
Հինգ երօրդ աստիճանն • նեղ
և անձուկ է գուռն որ մտանէ
յերկինս • և սեծ ջանիւ և աշխա
տութիւն անցանէ ընդ այն
Այ երօրդ աստիճանն լուսե
ղէն խորանք են գեղեցիկ բայց
նմա մութն է :

Եօթն երօրդ աստիճանն տեսա
նեն զմեղաւորն հրեշտակքն, և
վայ տան նր թէ՛ սոյ է անցեալ
զդառն ճանապարհն :

Ութ երօրդ աստիճանն • հրեշ
տակք դան 'իդէմ և ստեն, ուր
տանիս զսմ շարեօք լցեալդ •

դատմոյ յերս, և երկիրսպառա
նել տամ՝ ի հետուստ ամօռոյն
այ. և տանիմ՝ այլ մեղաւորաց
հողիքն դասեմ՝ մինչ՝ ի դարուս
ալն քսի. որ յարուցանէ ի հողոյ
զմարմինն. և միանան հողին և
մարմինն. և ապա մատնի ի յա
հիտնեից տանջանան:

Ըսէ նքն գրիգոր. աղաչեմ
զքեզ լուր ինձ և պատմեա ինձ.
Թէ ինի որ կարէ եղանել ի յայն
տանջանացն մեղաւորին հողին
Թէ ոչ:

Ըսէ հրեշտակն. Թէ ունի բա
րի յիշատակ, կամ յետնամնաց,
որ գնան յեկեղեցին, և առնեն
որդմուխի կարօտելոց, և անան

կաց, և մերկոց, և քաղցելոց,
և ծարաւելոց, և օտարաց, և
բանատարդելոց, և ինի քահա
նայ որ յիշէ ՚ի սբ պատարագն,
որ դիւրաւ ազատի հոգի մեղա
ւորին ՚ի սանջանայն. ՚ի ձեռն
մարտնոյ և արեան տն և սբ պա
տարագին, ապա թէ ոչ ունի յի
շատակ և օգնական. մնայ այն
տեղին՝ մինչ ՚ի պալուտ տն որ
նորոգի հոգին և մարմինն. և
առաքի ՚ի հուրն անշէջ. որպս
տըն ասաց թէ, լալ աչաց է և
կրճածել ատամանց:

Լ. սէ սբն գրիգոր. սպ իմանայ
հոգի մեղաւորին զպատարդն:
Լ. սէ հրեշտակն. յորժամ քա

Հանայ որ սբ լինի և մատուցա
նէ զպատարագն. յայնժամ հո
գի մեղաւորին . իբրև զլոյս
պայծառանայ, և փոխի 'ի խո
րանն լուսոյ:

Ըսէ սբն գրիգոր. զինչ է աւե
տարանին կարգալն, իվր գե
րեզմանին:

Ըսէ հրեշտակն. յորժամ քա
հանայքն կարգան 'ի գերեզմա
նըն զաւետարանն. յայնժամ
հոգի և մարմին մեռելին. ոտ
ցոյն իվր խոտոյ. նոյնպէս լմ
պէն զանմահութե ցոյն կենաց
և զլարձանայ յաւիտեան:

Ըսէ սբն գրիգոր. զինչ է հա
տիկն որ բաշխեն յանուն մեռե
լին:

Լ. և հրեշտակն. հասնե երկուս
զանոսն մարտնն նշանակե, և
բոլորն որ իջն գնորդու մն յա
ռուծե կերայն նշանակեն. որ
նորոգեացն հոգիքն:

Լ. և նքն գրիգոր. զինչ է ծու
նըս կրկնելն ևսողաց թողութի
խնդ թել մե սելոյն:

Լ. և հրեշտակն. որչափ որ յի
շին յեանանացն զանեայն. նա
հանգի և միխիթարի հոգին՝
ամային շնորհիւն:

Լ. և նքն գրիգոր. զինչ է որ
տարա տան յանուն մե սելոյն:

Լ. և հրեշտակն. զմիթութի և
զարգս հոգւոյն լուսաւորե. և
պայծառ փառ ոյն արթ անայնե:

Լ. սէ սքն գրիգոր . որ յեաի օրն
դառնայ 'իսեդաց մարդն իպէ :

Լ. սէ հրեշտակն . 'իսեդաց սրբի
և տանջանաց ազատի . բայց
պատիւ ոչ ունի . զի գրեալ է
'իսան հօր իմոյ օթեանք բա
զում են :

Լ. սէ սքն գրիգոր . թէ մարդ
զամ ժամանակս իւր խոստովա
նեալ լինի իպէ :

Լ. սէ հրեշտակն . այնպիսին բա
զում գանձ է ամբարձեալ յեր
կինս . որ ոչ ցեց և ոչ ուտիչ ա
պականեն և ոչ գող կարե գո
ղանալ :

Լ. սէ սքն գրիգոր . իպէ առնու
մօրդ փոխարեն դործոց իւրոց :

Ըստ հրեշտակն. ըստ գործոց
հազարասպանիկ անու. եթէ
բարի եւեթէ շար. արգարոցն
զվերինն եէմ. զոր ակն ոչ ետես
և ունկն ոչ լուաւ. և մեղաւո
րացն զլալ աշացն. և զկրճտել
առամանցն. զորթն անքուն է
և զհուրն անշէջ:

Ըստ սքն գրիգոր. որն է բարի
քան զամ առաքինութիս:

Ըստ հրեշտակն. խոստովանու
թի և ասպաշխարութի. և յիշա
տակ որ դնէ յեկեղեցին. թէ ոք
զայս գ բարի ունի. ՚ի գեհեան
ոչ մասնէ. և յարքայութէ այ
ոչ զօկի:

Ըստ սքն գրիգոր. ամ մեղք
մար

Ճարդոյն որն է ջար:

Լսե հրեշտակն. որ անզեղ և
անդարձ մեռանի:

Լսե նքն գրիգոր. որ անզեղ
մեռանի զինչ լինին այնօքիկ:

Լսե հրեշտակն. ոչ տեսանեն
զարքայն քս. և ոչ գան՝ իդամս
տան այլ անշէջ հուրն առաքի:

Լսե նքն գրիգոր. ճարդ որ
զղջայ և մեռանի. և յիշատակ
ոչ ունի. յետ որ օգնէ նմա պա
տարագօք զինչ լինի:

Լսե հրեշտակն. բազումք կան
այդպիսիք. և պատարագն իսկ
արեգակն է. զամ հոյիքն լու
սաւոր է զի ընդ հանուր է:

Լսե նքն գրիգոր. զինչ հօգ
կրին

Կրեն և հոգան հոգիքն արդա
րոց և մեղաւորաց

Ըստ հրեշտակն. արդարքն հո
գան և ստեն. երանի թէ դ այ
քն. և յանկ յարութի զի մեք
բզգեցցուք անասական զմար
տնս մեր և առնումք զխառան.
զոր մեզ խոստացեալ է զի ուրա
խանամք ընդ նմա յաշխանս:
Եւ մեղաւորքն ողբան և ստեն
երանի թէ ոչ լիներ յարութի
և ոչ հատուցումն մեր դ ործուցն.
զի մի մտցուք 'խառնչանան յա
շխանն ըց 'իդալստեան նր:

Ըստ սրն գրիգոր. հոգն զ յետ
նամնացքն հոգիքն թէ ոչ:

Ըստ հրեշտակն. աչքն յ հոյ

ին 'ի յերանամեաց քն • և խնդրեն
այ և ասեն • տր պահեա զնոսա
յամ ճարե յերկար ամօք • որ
հանապազ յիշեն զմեզ • և տուր
նց յաջողութի բարեաց • և փրկ
կեա յամ փորձանաց • և յորժամ
փոխես առ քեզ կոչելով • դու
տր և նց բարե յիշատակ պատ
րաստեա :

Լ յնպէս հոգան հոգիքն զյետ
նամեացսն • և աղաչեն զամ մս
կենաց և յաջողութե նց • և յոր
ժամ ոչ հոգան և ոչ յիշեն ըզ
զնացեալսն 'իսկ' ը առ քն • յայն
ժամ և նա աղաչե զամ և ասե •
տր ջնջեա զնս յերկրե • և զմեզ
անյիշատակ գրե • որ 'իսր պա
տարագս յիշեն :

Լ' սէ սքն գրիգոր • տեսութի և
գոյթ կայ առ հոգիքն անդ
կամ 'ի յարութն օրն և յանանց
կեանսն :

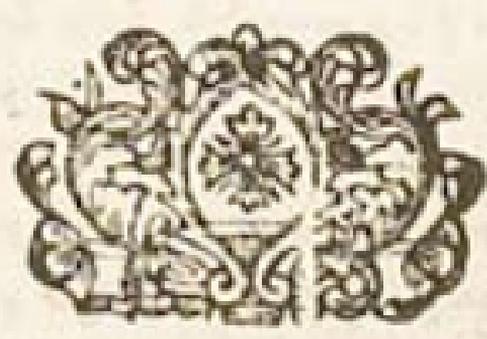
Լ' սէ հրեշտակն • թէ տեսութի
ոչ կայ • ապա և ոչ յարութի •
եթէ յարութի ոչ կայ նաև ոչ
հատուցումն գործոց • ոչ բարեաց
և ոչ չարեացն • այլ է
ճշմարիտ գութ և տեսութիւն :

Լ' սէ սքն գրիգոր • 'ի յարութին
- ից է գութն կամ սէրն :

Լ' սէ հրեշտակն • 'ի յարութի
ճարմական գութ ոչ է • այլ
սէր և գոյթ հոգևոր ից հրեշ
տակացն • զի ամ ոք իւրով լու

սով և փառօք զոր աստուճած է
 պարգևել . զարդարեալ և ու
 բախ են միշտ . որով և զմեզ ար
 ժանի արասցէ Գրիստոս Լստ
 ճած . Սուրբ արքայու թեանն
 ընդ արդարոցն և ընդ ամենայն
 սրբոց իւրոց :

Արուճ փառք և դոհու թիւն,
 այժմ և միշտ և յաշխարհանս յա
 շխարհնից . Լճին :

* Տեպէլ սբ Լճօմ ճշիւն. շո է
քեւ 'եւթամն ՅԵՐԵՆԵաց:

ՈՐ ՏԵ ՅԼԻ

ամենասրբու հի անծ
ածինն մարիամ եր
թալ 'ի լեառն ճի
Թենեաց կալ յաղօթու

Եւ 'ի գնա ն իւրօւմ ինդրեաց
յայ աղօթիւք ուր առաքեսցէ
որ զհսեշտակ իւր. զի ցուցցէ
նմա որ ինչ գործի ի սբ երկրի.
Ե 'ի ներքին կողմն երկրի սան
դարամեան :

Եւ հրամայեաց ցր միջայել
հրեշտակապետին որ սյա զի զոր
ինչ հրամայէ սք կոյսն. զամ

ցուցանէ նմա հրեշտակապետն
միքայել:

Եւ ահա բազմութի հրեշտա
կայն զաստապետութիք միքայ
ելիւն երկրպագեցին տիրածօր
կուսին՝ և գովէին զսք կոյսն ա
սելով:

Ուրախ լեր հոգոյն սքչ տաճար
ուրախ լեր երկնի և յերկրի ու
րախութի:

Ուրախ լեր մարգարեիցն քա
րոզ:

Ուրախ լեր որքան զամբարձր
եա մինչև յաթոնն այ:

Մոյնպէս և ամէնօրննեալ կոյսն
և բերկրեալ զովեաց զհրեշտա
կապետն միքայել և զամբարձրսն

Միանդամայն:

Եւ աղաչէր իբր կոյսն, զի այնու
ցիկ որք ՚ի սանջանս էին. և ա-
սէր ցմեքայել հրեշտակն. պատ-
մեա ինձ զոր ինչ կայ ի ի՞նչ երկ-
րի. և ասէ զօրասպետն միքայել.
զոր ինչ հարցանես ընդ իս՝ ով
մայր ից. ես պատմեմ քեզ:

Ըսէ սրբուհին. քանի ազգ-
տանջին. որով տանջին ազգ-
մարդկան:

Ըսէ միքայել. անթիւ տան-
ջանքն են:

Ըսէ ցնա սրբուհին. պատմեա
ինձ զամ որ կայ ի ի՞նչ երկրի:

Յայնտ ամ հրամանաւն ասաց
հրեշտակն՝ և բացան մարդկայ

ին կանգնեք. և երևեցան զԺոխք.
և ետես սրբուհի անձամբնն զոր
ի սանջանս էին բազմութի ա-
րանց և կանանց. և ի սարսուռի
եղև:

Եւ է հարց սրբուհին և ասէ.
ուր են այդ սքիկ և զինչ են մեղք
դոցա:

Ըսէ հրեշտակն. սքիկն որ ի հայր
և որդի ոչ հաւատացին. և զս
այնորիկ սանջին:

Եւ ետես սրբուհի անձամբնն.
յայլ տեղի խաւար մեծ. և է-
հարց ցհրեշտակն. զինչ է իա-
ւարս այս. և ուր են որ սանջին
իսա:

Եւ ասէ հրեշտակն բազում հո
243
դեք

գիք կան ՚ի խաւար այդ • բար
ձի խաւարն • որպէս զի տեսցեն
զայդ տանջանա :

Պատասխանի ետուն հրեշտակ
քնն որ պահէին զտանջանան •
եւստեն՝ պատուէր ունիմք յան
տեսանելի հօրէն • զի մի տես
ցեն դոքա զայս մինչև քայ որ
դին քո օրհնեալն • և ՚ի սրբաւոր
Թի եղեալ սրբուհին • ամբարձ
զաչս յերկինա ետակ • յանուն
հօր ետրուոյ և հօգւոյն սրբոյ •
բարձցի խաւարդ • սպ զի տեսից
և զայս տանջանա • եւստամայն
բարձաւ խաւարն այն • և անդ
կային բազմաթի սրբանց և կա
նանց և կոծումն մեծ եղև :

Եւ տեսեալ զնս սրբուհի Ծածա
ծինն արաստուէեաց և ասէ զնս
զի նա ասնէք հաղածականք .
զի աստ կայք տառապեալք . և
արդ այդք գտայք և ոչ շայն և
ոչ պատասխանի . ասէին տան

Քեալքն :

Ըսեն հրեշտակքն որ պահէին
զնս . ընդ էր ոչ խօսիք ընդ բերկ
րեալն . ասեն որք խտանջանան
էին . յաւիտենից ոչ տեսաք և
ոչ կարեմք հայել ՚ի վեր . և կայ
ին անդ բազմութիք արանց և
կանանց . և մտրիկ յոյժ ի վր նց
և տեսեալ զնս սրբուհի Ելեալ
յոյժ . և ասեն զնա տանջանա
հորքն . կոյժ մարիամ Ծածածին

որդին քո ամենօրհնեալն եկն
և ոչ է հարց զմեզ . ոչ արբահամ
նահապետն . և ոչ ուհաննէս մը
կրտիչն . և ամ մարդարէ քն առ
մեզ ոչ երևեցան :

Իսկ դու ամամին մայր այ . պար
բիսպ քրիստոնէից . որ բազում
անգամ աղաչեցեր զամ լիս մե
զաւորաց : զի այդպէս խնդրե
ցեր և դատեր զմեզ աստ :

Յայնժամ ասէ սրբբուհին ցմի
քայէլ հրեշտակն . ով են այնո
քիկ . և զինչ են մեզք նոցա :
Լսէ ցնա հրեշտակն . սք են որ
'ի հայր և յորդի և 'ի սք հոյին
ոչ խոստովանեցան . եթէ 'ի քէն
ճնաւ ար մեր յս քս . և լիս ոյ

Նորիկ այսպէս տանջին:

Երտասանեալ սրբուհին ասէ զը
այնտակ որք իտանջանա էին .
ընդէր այդպէս մոլորեալ էք
տառապեալք . ոչ լուսք եթէ
անուն իմ հալածէ զամ ստեղծ
Հածս . և զայս տեսլով անկաւ
խաւարն իսկոնց սոյ էր յառաջն
ասէ զսրբուհին հրեշտակն .
զինչ կամիս ելանեմք ի հարաւ
եթէ յարեմուսս:

Եւ ասէ սրբուհին . ել զուք ի
հարաւ . և նոյն ժամայն բազ
մաթի հրեշտակացն հանին ըզ
բերկրեալն ի հարաւային կողմն
ուր ելեալ դայր դետ հրեղին .
և կային անդ բազմաք արանց

Եկանանց. ունանք մինչև ցմեջ
սրն. և այլք մինչև ցգազաթան.
Ե տեսեալ ըզնս սրբուհի անձա
ծինն հառաչեց և հարց ցհրեշ
տակն. ով են այդ սքեիկ որ մին
չև ցմեջսն անկել կան 'ի հուրդ :
Ըստ հրեշտակն. սք են որ զհօր
և զմօր անէծան ժառանգեցին.
Ե վս այնորիկ տանջին :

Եւ քստ սրբուհին. ով են այդ ս
քեիկ որ մինչև ցրկուրծան ան
կեալ կան 'ի հուրդ :

Ըստ հրեշտակն. որ զնենդուի
իւրեանց պղծեցին և անարգե
ցին. և պոռնկութիւն աղտեղա
ցան. Ե վս այնորիկ տանջին :

Ըստ սրբուհին. ով են այն սքեիկ

որ մինչև ցփողան անկեալ կան
'ի հուրդո

Ըսէ հրեշտակն • սք են որ ըզ
մարդոյ միս կերան:

Ըսէ սրբուհին • և ննար է ու
անլ զմիս մարդոյ:

Ըսէ հրեշտակն • որ զիւրեանց
ծնունդն բերին և ոչ խրատեն •
և յորժամ դան 'ի հասակ' Թո
ղուն զծնողան և գնան խառնա
կին ընդ հեթանոսս • և որք մաա
նեն զեղբայրս իւրեանց 'ի զուր
առ իշխանս • և առ դատաւորս •
և որ զրկէ զնկերն ամ իրս • սք
կերան զմիս մարդոյ • և վս այնո
րիկ տանջին:

Եւ առ սրբուհին • ով են այդո

քիկ որ մինչև ցղազաթան ան
կեալ կան ՚ի հարդ:

Լսե հրեշտակն. սք են որ ըզ
պատուական սք խաչն ոչ ինչ
համարին. և երդնուն սուտ, և
որք արբենան անառակաթք.
և իս այն տանջին:

Եւ ետես սրբուհին այլ մարդ
կախեալ զուսիցն և որդունքն նլ
ման օձիցն ծլծեին զնա. և է
հարց ցհրեշտակն. ով է սա և
զինչ է մեղք սր:

Լսե հրեշտակն. սա այն է որ
չահ և տկոսն առնայր. ոսկւոյ և
արծաթոյ. և իս այսորիկ տան
ջին:

Եւ ետես սրբուհին. կին մի կա
250 խեալ

խեալ ցերկու ոտիցն և ասէ . ով
է այս կինս և գինչ է մեղք գ ք :
Լ . սէ հրեշտակն . դա այն է որ
ունին դնէ գրայեաց իւրոց և
արկանէ բան շար 'իմէջ նց . որ
կա իւ լինէր . և այս ասն տանջին :
Եւ արտասուէաց անձամբն և
ասէ . լաւ էր մարդոյ թէ շէր
ծնեալ :

Լ . սէ զօրասպեան մեքայէլ . ով
սրբուհի դեռ ոչ է քո տեսեալ
զմեծաւեծ տանջանան :

Լ . սէ սրբուհին . կամ իմ զի տե
սից զամ տանջանան :

Եւ ասէ հրեշտակն . ել ցուք յա
րկելս . և առժամայն բազմու
Թիք հրեշտակացն հանին ըզ

բերկրեալն յարևելս:

Եւ ետես սրբուհին ամպեղէն
մտրիկ. և իմէջ նր կային ա-
թաք հոյ որբոց հրոյ. և կային
բազմեալ իւր նոց բազում այրք
և կանայք. և հրեղէն վիշապք
կային իւր նոց և բոց հրոյն այ-
րեր. որոցս եղէգն զմեղաւորսն
իւր աթառոյն. և տեսեալ սրբու-
հին հառաչեաց և է հարց ցհրեշ-
տակն. ու ինն այնոքիկ և զինչ
են մեղք դոցա:

Եւ սէ հրեշտակն. նք են որ ՚ի
Ժամ առաւօտին նք կիրակէին
՚ի քուն կային, և ոչ գնացին յե-
կեզեցի այ. և իս այն տանջին:
Եւ սէ տիրուհին. Թէ ոք ոչ կա
252
բէ

րէ յառնել զինչ արասցի:

Եւ հրեշտակն • եթէ ուրուի
հրով վառի տուն 'եջորից հող
մանց • և պատէ հուրն ըզտուն
և ոչ կարի տանել • ապա թողու

Թի լինի:

Եւ ետես այլ տեղի ուր կային
բայ դրունք հրեղենք ի վր նց
կային նստեալ բազմութի արանց
և կանանց • և այրեին ի վր նց:

Ե հարց սրբուհին ցհրեշտակն •
ուրեմ այդ ոքիկ և զինչ է մեղք

դոցա:

Եւ ստէ հրեշտակն • սք են այ
նոքիկ որ ոչ առնեին ընդդեմ
քահանային • յորժամ դայ յե
կեղեցոյ յայ • և վս այնորիկ տան
ջին:

Եւ տեսեալ սրբուհին. ծառ եր
 կաթեղին. որ ունէր ճիւղս եր
 կաթիս. և ինն կային կախեալ
 բազմաթի սրանց և կանանց. և
 տեսեալ զնս սրբուհին սրտաս
 շեաց և Կարոյ ցհրեշտակն. ու
 են տանջանաւորքս այսօքիկ:
 Լսեհ հրեշտակն. սք են երդմնս
 սերք. շարք և ժանդք. և չա
 բախօսք. և որք մեկնեցին զնդ
 բայր զեղբօրէ:

Լսե սրբուհին. զի արդ մեկնե
 ցին զեղբայր զեղբօրէ:

Լսե հրեշտակն. եթէ ոք հե
 թանասաց դայ մկրտիլ. և այլք
 ասեն զնա թէ՛ դու անհաւատ
 ես. և այլք ազգի ես. և պիղծ

ես • Ենա անչոյս ասնէ զնա • Ե
պատիժն նա կրէ, որ նա անչոյս
արար զնա • Վա այն տանջի:

Եւ տեսեալ սրբուհին • այլ տե
ղի մարդ կատեալ զտախցն • Ե
ընդ ընդնկունսն արիւն իջա
նէր • Ելեզու նք կապեալ էր •

Իբրոցս հրոյն և ոչ կարէր հա
ռաչել և ասել իր օղորմեա ինձ •

Եկամ աղաչել զսք կոյսն • Եեկն
հրեշտակն որ էր ինք տանջա
նայն • Եարձակեաց զլեզու նք •

Եհարց սրբուհին • ով է այս ո
ղորմելիս • որ ունի զայսպիսի

հալածանա:

Եւ ասէ հրեշտակն • սա է կա
նաճսն որ ոչ արար զկամս այ •

այլ ուտեր զինչս եկեղեցւոց. և
ոչ աղօթեր այս ասեր՝ որ ծա
ռայէ զսաճարն. 'ի սաճարին
սնանի. և իս այն տանջի աստ
իւլ ասաց Թճածինն. սոյ և ա
րար եղեց 'ի գո. և դարձեալ
կապեցաւ լեզու դր:

Իւլ ասաց զօրովարն մի քայել.
եկ օրբուհի և յուցեց քեզ ուր
տանջին քահանայքն. և եկ անդ
և ետես քահանայս ըսնկայն
կախեալ. և հուր իջաներ 'ի դա
դաթանց նց և այրեր զնս:

Իւլ տեսեալ օրբուհին. և հարց
ով են այսոքիկ. և զինչ են մեղք
սոցա:

Ըսէ հրեշտակն. սք են որ մերձ
256 ԺԶ կայ

կային անտեսանելի ակտուոյն
այ. որ է սեղանն սբ յորժամ
գործէին ըզմարմին և զարիւն
որդւոյն այ անարժան. և այն է
ընտաց բաշխէին անարժանիցն
և շարժէր յակտունն այ. և սրտի
ճանդան փրկչին գողայր. և նք
ոչ իմանային. և այն ասնջին
է լեւոս սրբուհին. մարդ սոյ
գազան թեւ ունէր. և գ գլուխ
ունէր. սրտս զբոց հրոյ և այրէր
զնա. և ասէ. ով է սա և որպիսի
են մեղք սր որ ոչ ոք կարէ թա
փել զդա ի պազանէս:

Ըսէ հրեշտակն. սա էր որ ըն
թեանայր, և ոչ ասնէր ըզհրա
մանս սբ աշխարանին. և ինքն

Իսկ ոչ առնէր. լս այն տանջին:
Եւ ասէ զօրաստանն մի. քայել.
եկ մայր այ կարբուհի և ցուցից
քեզ ուր տանջին առաքելական
և հրեշտակական զգեստքն:

Եւ եկեալ եկն ետես զբազումս
որ կային 'ի հարն. և ուստէր զն
որթն անքուն:

Եւ էհարց սրբուհին ցհրեշ
տակն. ով են այսօքիկ և զինչ
են մեղք սոցա:

Լսէ հրեշտակն. սք են որ ըզ
հրեշտակակն զգեստն զգեցել
յերկրի՝ հայրաստուք կոչեցան.
և զայ պատճիրանն ոչ պահեցին
'ի մարդկանէ օրհնեցան. սք
լսէին և յերկինս սք ոչ էին. քան

զի շար արարին զկանս նոյ ոչ
պահեցին և ոչ ինչ բարի արա
րին. առ ՚ի պատիւ հրեշտակա
կանս զգեամին. և մտայն տանջին:
Եւ ետես կանայս կախեալս. և
ծայրից մատանցն գլխիվայր. և
բոց հրոյ հաներ ՚ի բերանոյ նոց.
և այրեր զնս. և հառաչանօք ա
սէին ողորմեցարաք մեզ, զի
մեք միայն եմք խիտ տանջանս
քան զամսն որ ՚ի տանջանս:
Եւ տեսեալ զնս սրբուհին ար
տասուեաց և ասէ. ով են դոքա
և զինչ են մեզք դոցա:
Ըսէ հրեշտակն. սոքա իրիցու
կինք էին. որ յետ մեռանելոյ
քահանային. առին այլ օյր:

Եւ տեսեալ անձամբնն ՚իւնչն
տեղի կախեալ կգազան մի . ք
դիտի . ուտեր զերկու ստին
նր Եհարց սրբուհին . ով է ա
կզինչ է դա :

Ըստ հրեշտակն . սարկաւազ
կին էր . որ զմարմնն իւր ետ
ստանկու թէ . կսնայն տանջի :

Եւ ետես այլ կանայս որ կայ
մէջ հրոյն . Եհարց սրբուհին
զինչ են մեղք սց :

Ըստ հրեշտակն . վանուհիք է
ին դոքա և իստանկուէ ընթ
ցան . կսնայն տանջին :

Եւ ասաց հրեշտակապետն . եկ
սրբուհի կցուցից քեզ ուր տան
ջին բազում մեղաւորք . ևեկե՛լ

արբու հին ետեա դեա հրեղին և
տեսակ դեատյն. սոյ արիւն. և
դայր դեանն սոյ հուր. և ալիք
նր ուտէր զմեղաւորսն:

Եւ տեսեալ սբ կոյսն արտաս
էեաց և առէ ցհրեշտակն. ով
են այդ գեիկ և զինչ է մեղք սց.
և առէ՝ սոքա են պոռնիկք. շնա
ցողք. դողք. աւազակք. զբ
կողք. ռխակալք. քենէ հանք.
որք յառաջին օր քառանոր
դաց պահոցն. Թողեալ զպահ
սրն յերդումն ընթացան. և որք
՛խոռնս այլազգեաց կերան ըզ
սյահսն. և որ բաժնեցին այր և
կին. և արբեցողք. և բանպա
սողք. զրախողք. անողորմ էշ
իանք:

Եւ

Եւ եպիսկոպոսք արժԹ ասէրք
և որք կաշառօք անինն դատաս
տան. կամ ոսկի և արծաթ շա
հու տան :

Եւ լէեալ սրբուհի անձամբինն.
արտասէեաց և ասէ՝ վայ մեղա
ւորաց :

Ըսէ հրեշտակն . ընդէր լաւ
սրբուհի դեռ ոչ է քո տեսեալ
զմեծամեծ տանջանան :

Եւ ասէ անձամբինն . եկ միքայ
էլ մեծ իշխան և տար և ցոյց ինձ
մեծ տանջանան :

Եւ նա ասէ զինչ կամիս յարև
ելս ելցուք ՚ի դրախանս յաջա
կողմն. ուր են մեծամեծ տան
ջանք :

Եւ ասէ սրբաւհին • ելցուք ՚ի
ձախակողմն • և նոյն ժամայն
բազմութիք հրեշտակացն հա
նին զբերկրեալն ՚ի ձախակողմն •
և ահա գետք հրեղէնք կայր
անդ և խաւար մեծ իւր նր • և
տեսիլ գետոյն ձոյ հրոյ • և կայ
ին անդ բազմութի արանց և
կածանոց • քանզի աստ կան այլ
հրոյն բանութի, ձոյ է ՚ի ծով •
ընկղմէր զմեղաւորսն ՚ի խորսն •
և ոչ կարէին ասելով ողորմեա
մեզ ձոր արդար դատաւոր • քան
զի ուտէր զնս որդն անքուն և
կրճառմն ատամանոյն • և գազա
նանց ձոյ որտա ելանէր :

Եւ տեսեալ սրբաւհին զհրեշ
տակ

տակքն • որ պահէին զնս աշխա
պեայ յոյժ • և գոչեցին իրք ՚ի
ստանջաննէին • սբ անդ գԹա՛ի
մեզ իս սբ անձանի մօր քո •
որ յաւիտեան ոչ տեսաք զլոյս •
և այսօր տեսաք ՚ի դալ առ մեզ
սբ անձանն • և գովէին հրեշ
տակքն զսբ կոյսն ասելով •

Աւրախ լեր բերկրեալ անձանն
կոյս • ուրախ լեր ճառագայթ
մնանցն լուսոյն • ուրախ լեր և
մե մեքայել հրեշտակապետ
որ բարեխօս ես աշխարհի և ան
մեղաւորաց • քանզի յոյժ արք
պում ենք մեք իս մեղաւորաց •
տեսանելով զնս ՚ի ստանջանա և
գոչեցին որք ՚ի ստանջաննէին •

Եբարի եկիք մն որ յաւիաննից

եմք 'իխաւարս այս :

Եւ ասէ սրբուհին մայ Ե մեղա
ւորաց . և ասէ սրբուհին Յոն
սեւցուք զմեղաւորսն . և ասէ
սրբուհին ևս սրբ անձամբն բա
զում հրեշտակօք . և դասք մե
ղաւորաց աղաղակէին . մը որ որ
մեա մեղաւորացս . և յետ աղա
ղակէին դադարեցոյց :

Եւ Եհարց սրբուհին և ասէ .
ով Ե այս դեռս և զինչ ալիք քո .
որ և ով են որ կան 'իհարդ :

Եւ սէ միքայել հրեշտակն . այս
դեռս Ե խաւարային տեղիս . և
ալիք մը են կայծակունք հրոյ
ևս Ե խաւարն արտաքին . և

որք կան՝ իայս հուրս. հրեայքն
 են որ խաչեցին զքս որդին այ.
 և ամքն որ ոչ են մըկրտեալ. և
 ոչ հաւատան ՚ի հայր և որդի և
 սբ հոգին. և քրիստոնեայքն որ
 ուրացան զքս և նշիրեցան ՚ի սըն
 դեկնսու թի մեռանի. և դեռա
 ւառք որ դեղին զմարդիկ և սպա
 նանեն. իսկ սրով և որք խեղդ են
 զծնունդ յորովայնի իւրեանց:
 Եւ ասէ սրբուհին. ըստ հաւա
 տոց իւրեանց եղիցի դոցա. և
 նոյն ժամայն ծածկեաց զնսմբր
 ըիկ դեռոյն այնորիկ. և անկան
 հրեղէն ալիք ի վր մեղաւորացի.
 և խաւարն ծածկեաց զնս
 Եւ ասէ զօրավարն սբայել.

Եթէ ոք անկանի այդ հուրդ.
ոչ լինի յիշատակ նր առաջի ան:
Եւ ասէ անձամբինն. վայ մեղա
նորաց. զի անվախճան է բոց
հրոյդ:

Եւ ասէ հրեշտակապետն մի
քայել. եկ սրբուհի և ցուցից
քեզ զծովն հրեղէն. և տեսցես
ուր տանջին ազդ քրիստոնէից:
Եւ ելեալ սրբուհին ետես զմե
ղաւորսն որոյ զհատ մանանխոյ.
և էհարց սրբուհին. ծովս այսո
քիկ և զինչ է մեղք սց:

Եւ ասէ ցնա. սք են մրկրտէլք
իսկ զկամսն սատանայի արարին
և կորուսին զժամանակ ապաշ
խարութե. և վս այսորիկ տան
ջին այսպէս:

Եւ ասէ սրբուհին ցգօրվարն .
մի խնդիր հայցեմ 'ի քէն . Թող
եկեց ասնջիմ . և ես ընդ մեղա
ճորս . զի և նք եղբարք որդւոյ
խմոյ կոչեցան և որդիք այ :

Եւ ասէ հրեշտակն . դու հան
դիր 'ի վերինն եւ մ ով սրբուհի :
Սէ սք կոյսն . աղաչեմ զքեզ
յղեա զինն դասք հրեշտակացն
և զամ զօրութիս երկնից . զի
ազաջեացուք վս մեղաճորաց .
Թերևս լոճիցէ մեզ հայր երկ
' նաճոր . ևողորմի սց :

Եւ ասէ հրեշտակն . կենդանի
է սր ամ մեծ և հզօրն . զի եօթն
անդամ յաճուրն . և եօթն 'ի
գիշերին . յորժամ այ օրմու

Թի կատարեմք և խնդրեմք վս
մեղաւորաց. և ոչ ինչ համարի
զմեզ տր:

Եւ ասէ սրբուհին ցհրեշտակն
աղաչեմ զքեզ հրամայեայ զօ
րաց հրեշտակաց. և տանին զիս
իբարձրուԹիա երկնից. և ըն
կեցէք զիս առաջի անտեսանե
լի հօրն:

Եւ առ ժամայն բազմուիք զօ
րացն. և սերովքէքն և քերովքէ
քրն վերացուցին սբ զամժածինն
և կացուցին զնա առաջի անտե
սանելի հօրն. և տարածեաց ըզ
ձեռս յանարատ որդին. և ողոր
մեա տր քրիստոնէից. քանզի
ստի և ոչ հանդուրժել. Թող
269 տան

տանջիմ ևես ընդ նս:

Եւ եկն ձայն որ ասէ ցնս. զի
արդ ողորմիմ նց որ իւրեանց
եղբարոյն ոչ ողորմեցան. տեսա
նեմ զբեւոն որդւոյ իմոյ. և զի
արդ ողորմիմ նց:

Եւ ասէ սրբուհին. տէր ողոր
մեա քրիստոնէից իվր ձեռակեր
տաց քոց. զի զամստեղծւածս
անուն քո հալածէ:

Եւ յայնժամ հոգիք ելեալ
դայր և ասէր. սրբուհի տիրա
մայր օգնեա մեղաւորաց. և տր
ձայնէր առ կոյսն սբ, լուր սրբ
բուհի. ջիք ոք իվր երկրի որ
առնէ զդործս այ. իսկ ես զի
արդ ողորմիմ նմա. որ ոչ կա

տարե ըզկամս իմ. զի ոչ ունի
կեալ ոչ երկինս և ոչ յերկրի :
Եւ ասէ տիրուհին. ուր է մար
գարեութի մովսէսի . ուր են
ամ մարգարէքն և հարքն՝ որք
ոչ են մեղուցեալ . ուր է սբ կի
րակէն . ուր է պարծանք քրիս
տոնէից . ուր է զօրութի սբ և
պատուական խաչին . որ զա
դամ և զլայ ՚ի հին անիծեցն
փրկեաց :

Յայնժամ մի քայել զօրավարն .
և ամ սբքն համբարձին միաբան
զձեռս իւրեանց ասելով . որոր
մեա քրիստոնէից :

Եւ խօսեցաւ մովսէս և ասէ . ո
ղորմեա տէր որոց զօրէնս քո
ետուր :

Մղաղակեաց յովհաննէս • ողոր
մեա տր որոց ես զաւետարանն
քո ուսուցի:

Գոչեաց մեծն դաւիթ • ողոր
մեա տր որոց ըզպատգամս քո
ընծայեցի:

Եւ ասէ տր լուարուք ամքն •
եթէ օրինացն զոր ետ մովսէս •
և ըստ պատգամացն զօրէ բե
րեր դաւիթ • և ըստ աւետարա
նին զոր աւետարանեաց յովհան
նէս • նոքօք թող դատին:

Եւ ոչ ինչ ունէին ասել սքքն •
բայց միայն ողորմեա տէր ար
դար դատաւոր:

Եւ ասէ սրբուհին • ողորմեա
տր մեղաւորաց • ողորմեա տէր

որոց զօրէնս քո պահեցին . որոց
զօճեառանն քո ընդ ունեցին .
և զպատուիրանն քո պահեցին .
և ընդ սիրելիս եղին քեզ :

Պատասխանի ետ նոց մը և ասէ .
եթէ ոք դոցա չար արար . և ոչ
հատուցին չարին բարի . ասէ ք
եթէ զօրէնս քո պահեցին . իսկ
եթէ չարին չար հատուցին . զի
արդ ասէ ք եթէ ընտանիս ե
ղեն քեզ . այժմ հատուցեն
ընդ իւրեանց :

Եւ մամ սբց լուեալ զձայն մն .
և պատասխանի տալ ոչ ունէին .
զի ձանձրացաւ մս ինդրելոյ և
ողորմութի մն ծածկեցաւ 'ի
մեղաւորաց :

Եւ ասէ սրբուհին. ուրիշ գաբ
րիել որ ասաց ինձ զուրախ
լերն. Թէ ծնանիս զեակիցն
հօր. անմիտ՝ Ենա ի վր մեղաւոր
րաց ոչ նայի. ուր են որ անտե
սանելի հօրն պաշտօնեայք են.
ուրիշ զօրուի սք խաչին. որոց
գտանի ընդ մեզ յաղաչանս
տն մերոյ վս մեղաւորաց:
Եկայք ամ հրեշտակք որ կայք
'ի յերկինս:

Եկայք ամ արդարք որք բա
րի գործեցիք յերկրի և արդա
րացայք. և համարձակուեի ու
նիք բարեխօսեցեք առ մօր վս
մեղաւորաց. Եկ և ու միջայել
հրեշտակապետ որ գլուխ ես

անմարտնոց . և դասուցն հրա
մայեաց . և անկցուք առաջի ան
տեսանելի հորն . և մի յոտն կաց
ցուք մինչև լսե մեզ տր ան և
գթացի 'ի մեղաւորս . յայն
ժամ անկան առաջի այ զօրու
թիք և դասք երկնաւորաց և
ամ սրբոցն :

Եւ ետես տր զաղաչանս նց որ
մս մեղաւորաց և գթացաւ 'ի
նս . և ասաց տր . մեզ միաժին որ
դին իւր էջ որդին իմ սիրելի
և տես և հայցո՞ւածս մեղաւո
րացն . և երեւոյոյ զերեսս քո
ի վր նց :

Եւ իջեալ տրն յաթոռոյ փա
ռաց իւրոց . և տեսեալ որք 'ի
275 տան

տանջանան էին դռնեցին մեծա
ճայն ասելով . ողորմեա մեզ
արդի աստուծոյ թաղաւոր յա
ճիտենից :

Է՛ւ ասէ տրն . լուարուք ամբն
որք տանջանսդ էք . դրախտ
տնկեցի և մարդ արարի ըստ ի
մոյ սլաակերի և նմանու թէ . տր
ամի եդի զնա . և զյաճիտենա
կան կեանք ետու նմա . իսկ
նա մեղաւ և կամօք իւրովք
մատնեցաւ :

Իսկ ես ոչ անտես արարի զնա
թողուլ ՚ի ձեռն յորսողին . եկի
յերկիր առի մարմին յանձրաստ
մօրէ իմմէ :

Բարձրացայ իմ թ խաչին զի ա

զատեցից զձեզ՝ Իհինն անիծիցն.
Զուր խընդրեցի և ետուաք ինձ
քայտի ընդ լեղւոյ խառնեալ.
ձեռք իմոյ ստեղծին զմարդն՝
՚իդերեզման զիս եդին. Իջի՛ Ի
դժոխս և Թշնամին կոխեցի և
ընտրեալն իմ հանի անտի. ա-
սացի իմոց աշակերտացն. մը
կրտել զաման. յանուռն հօր և
որդւոյ և սք հոգւոյն մրկըբտե
ցան և զպատոշիրանս իմ ոչ պա-
հեցին. մտ այնորիկ՝ իտանջան
սըն այդ դտան:

Իսկ այժմ վասն բանալոյ հրր
իմոյ զերկինս որ արձակեաց
զիս մտ ձեռք. և մտ աղաչանաց
մօր իմոյ որ ելաց բազում ան
դամ

գամ վն ձեր և վն միջայել դա
ստպետի վերնոց. և վն բազմու
թե վկայեց իմոց որ յոյժ աղա
ջեցին զիս վն, ձեր: Եւ հա տայ
ձեզ տանջելոցդ հանգիստ ըզ
տի՛ւ և զգիշեր կերակեին. և ՚ի
սբյ մեծի հինգ շաբաթուն մին
ջև ՚ի սբ պենտեկոստեն. ազա
տել ՚ի տանջանայ և փառս տալ
սյ. և պատասխանեսալ ասացին
ամէն ամէն. փառք բարեգը
թութե քո. փառք թագաւն
րութե քո :

Հայր և Արդի և Հոգիդ սբ :
Ըյժմ. և միշտ և յաւերտեանս
յաւերտենից :

Ըմէն :

* Տարցնունէ Սբշն Բարսեղի Կե
սարացոյ . Եւ պատասխանէ՛ք Էղբօշ

Էւոյ սբշն Գրեհրեի:

ԸՐՍԵՂ ԸՍԵ .

ոչ էին երկինք և եր
կիր . անուծի ոյ վե

րայ կազմէր:

Գրեհոր ասէ . Իվն հրակերպ
լուսոյ զգեստուշորաց . և մըծա
պատ խաւար ՚իներքոյ բորբո
քեր և լոյսն է արփեան շուրջ

զանժողովն:

Բարսեղ ասէ . յորժամ ոչ էին
հրեշտակ և ոչ մարդիկ զանու
ծին . ոյ փառաւորէր:

Գրեհոր ասէ . հայր որդի փա

աւանորէր և որդի հօրէ . և սբ
հոգին 'ինոցունց հուծի . իսկ
մեք իառաւանորեսցուք որ յա
ռաջն է քան զյաւելիտեանս . զան
բաժանելի սբ զերրորդութիւն
անձն գ . և բնութի մի . վս
լուսաստեղծ օղիւք բարձրեալ
էր հաւասար յաթոռ անուէ .
չորէք կերպեան կենդանեօք .
ցլաձև . մարդակերպ . առիւծ .
արծճի . և տրն զօրութեց բազ
մեալ իվր նց :

Բարսեղ ասէ . զինչ է առաջին
ստեղծուածն :

Գրիգոր ասէ . արար ան զամ
պրն և զմէքն . զխաւարն և զսառ
նամանիքն . զՂուրն 'ի յամպէն

և զհուրն 'ի յանշէջ խաւարէն •
և ասաց եղիցի լոյս' և եղև լոյս •
և այնմ լուսոյն արար ամ զհրեշ
տակս և զհրեշտակապետս • զսե
րովբէս և զքերովբէս և զբազ
մաշեսոյս :

Բարսեղ ասէ • ուստի եղև սա
տանայ :

Գրիգոր ասէ • 'ի խորոյ և 'ի խա
ւարէ • և զի սատանայ 'ի թոռոց
հրեշտակաց էր • և յոյժ ապքս
սամբեաց ան հպարտացաւ յայն
ժամ հրամայեաց ամ ուռնաւոր
քերովբէիցն և ընկէց ըզսատա
նայ անդ ունդս :

Բարսեղ ասէ • քանի է խորը
թի' անդ ընդոց :

Գրիգոր ասէ • յորժամ պատա
ռեաց ամ զերկինս և ընկեց զսա
տանայ անդուհոս • զէ ամի գը
նուցս եկաց • և յատակն ոչ է հասս
Բարսեղ ասէ • որոյ վր հաստա
տեցաւ երկիր :

Գրիգոր ասէ • երկիր հաստա
տեցաւ ի վր հողմոյ • և երկինք
հաստատեցան ի վր ջուրոց • և
ջուրք հաստատել է ի վր հրոյ •
և հուրն ի վր անշէջ լուսոյն • և
լոյսն հաստատեալ է ի վր խաւա
րին • և խաւարն հաստատեալ
կայ ի վր անդնդոց • և անդուհոք
հաստատեալ կայ բանիւնն այ •
զէ ի սկզբանէ էր բանն • եբանն
էր առ ամբ :

Բարսեղ ասէ . որչափ է լայնու
թի երկնից :

Գրիգոր ասէ . որչափ է բարձ
րուի երկնից . մաթոն և փիլիկ
սոն վկայեն ինձ . որք . թճղթ
փիւր աստիճան է երկրէս մին
ջև յամպն . և նոյնչափ 'ի յամպէն
մինջև արեգակն . և նոյնչափ 'ի
յարեգակէն մինջև երկինքն .
և նոյն չափ յաթող անութի .
և ան աստիճանն . զասպարէզէ .
և ան ասպարէզն . ճճ քայլէ .
և ան քայլն . ժբ ներքան է . և
ան ներքանն . լզ գարէ հասէ :

Բարսեղ ասէ . ուստի եղև քորն :
Գրիգոր ասէ . 'ի հրոյ և 'ի ջրոյ
թացել 'ի միմեանս . եղև լերինք

բլուրք և ապառաժք վիմաց։
Բարսեղասէ • կրակ ուստի եղև։
Գրիգորասէ • 'ի հրոյ և 'ի ջրոյ։
Բարսեղասէ • ուր է դրախտն
վափկուե • երկինս եթէ երկրի։
Գրիգորասէ • դրախտն եղեմ
ընդ արևելս է • եթէ որ կոչի
ադամ ադամ • որ կոչի երկիր։
Բարսեղասէ • զինչ է պտուղն
չարոյ և քարոյ։

Գրիգորասէ • տնկեաց 'ինմա
ամ զամ յայն ասէ • այգ է ա-
րիւն իմ • զայդ արարէք առ ի-
մոյ յիշատակի • զի ամ կենդա-
նիք ճաշակեն և ուրախանան •
բայց օձն պարտող • անճար է
ճաշակել 'ինմանէ ցանկայ և ոչ

ուրախանայ 'ինմանէ . զի տնհր
նար է մերձենալ 'ինա նոյնպէս
և սատանայ որ նախանձաւոր
մերձ էր . արտաքսեցոյց 'իփա
ռացն ջմերձենալ 'ինա . այլ մեզ
չնորհեաց ճաշակել և ուրախա
նալ . զի որով անցաւ առամ .
նոքօք քաւեցաւ 'իմեղացն նոյն
ողկոյզն 'իխաչին ճմլեցաւ և հե
ղաւ . դինաբուղիս արեանն և
զարտմուծի առամայ մրխիթա
րեաց . նոյնպէս ևնոյ յորժամ
տրտմեալ էր 'իբեր որթոյ . ար
բեալ զուարճացաւ . և ամ տրտ
մուի բաժակաւ լուծանի և մր
խիթարի . և վկայէ մարգարէն
դաւիթ թէ . ձգեաց զորթ իւր
մին

մինչև իծով. մինչև իդեռո են
շառաւիղք նք:

Բարսեղ ասէ. զինչ են որոտ
մուկք:

Գրիգոր ասէ. ելանեն օթք
յարևելից սառնեղէնք և հար
կանեն ընդ մխեանս. և լինին
որոտմուկք սաստիկ:

Բարսեղ ասէ. զինչ են կայծա
կուկք:

Գրիգոր ասէ. հրեշտակք կան
իվր ամպոց. հրեղէն գաւազա
նաւն և յորժամ քաղցրութք
շարժին իվր ամպոց. փայլատա
կունս երևին. և յորժամ բար
կուք սաստեն հուր հատանի՛ի
հրեղէն գաւազանաց. և երթայ

Ֆինչև Իսանդարամետսն անդն
դոց • ուր է հուրն և սառնամա
նիքն օթք ։

Բարսեղ ասէ • զինչ արդ գողն ։
Գրիգոր ասէ • յամ յօդոց թէ
րայ և օդն Կարօնի • և կայ 'ի
նմա կառք դ • և երկնից մեծի
գետին ։

Բարսեղ ասէ • զինչ է որ երեսս
լուսին սպիտակայ ։

Գրիգոր ասէ • յորժամ կենա
րարն յամ զանարատ բազուկս
իւր տարածեաց ի վր խաչին և
'իխոցել հրէիցն ել վաղվաղա
կի արիւն և ջուր • ջուրն լնաց
զմեղս ադամայ • յայնժամ ըն
թացեալ լուսինն 'ի յերեսս իւր •
287

ընկալաւ զմշտաբուղիս յարիւն
քնի զի՛ի փրսանդամ գալստեա
նրն քնի առաջին ունելով զսբ
զօրիւն ցուցանէ ամցն և լինի
վկայ խաչելութե տն • իպ վկայ
է դաւիթ ասելով • իպ լուսին
զի հաստատեալ է վկայ հաւա
տարիմ յերկինս :

Բարսեղ ասէ • զինչէ արեգակն :
Գրիգոր ասէ • արեգակն ունի
ինքեան ըզպատրոճակս երկբա
ցիկս • և կայ՝ ինմա մարդ բազմա
զան այլ անբան և խօս բաղոսա
և ունի անդ գօտի հրակերպ և
հրաձիգս • և դ՛ հրեշտակ վա
րիչք են • և անունք են այտ
քիկ • Կնիկ • մինիկ • սենիկ • բւ

նիկ • և են ընդ մէջ ամացոցն •
առեալ տանին ընդ հիւսիս • և
ածեն ընդ հարաւ :

Բարսեղ ասէ • քանի երկինք են
'ի վերուստ • զի պողոս ասէ թէ
է երկինք են յաթոռ ամուհնն •
Գրիգոր ասէ • պողոս ետես ըզ
լոյս ամուհնն ի վր գագաթան
լոյսն փայլեալ երկինք երևե
ցան, որք ասեն է երկինք • ոչ
եթէ է ասեն, այլ է աստիճան •
և է պարունակ • իսկ լերինք • ք
են • ա լոյս տեսակ ջրամած են •
իսկ երկրորդն 'ի հրոյ և 'ի վուսոյ
և այլ լուսեղեն ատոռք 'ինմա •
և դատք հրեշտակաց շուրջ զնո
վաւ վեց թևեան սերովքէքն եր

գեն զերգս հնչեցուցանելով .
սբ սբ սբ եր զօրութեց :

Բարսեղ ասէ . զինչ է յաթոս
անութի :

Գրիգոր ասէ . չորեք կերպ ցլա
ձև . մարգակերպ . առիւծ . և
արծիւ . իւրաքնչիւր զիւր բար
բառան հնչեցուցանեն զնուադս
և ծածկեալ են 'իլուսոյ ծն . և
անութի բազմեալ կայ իվր նց :

Բարսեղ ասէ . սպ պարծին հայք
Գրիգոր ասէ . գալստեամբն և
խաչիւն . զի հայք զխաչն 'իպա
տիւ ունին քան զհոռոմք . և գա
լստեամբ փրկչին յորժամ գայ
քս յարևելից և տնկեալ զդրախ
տըն եղեմ ընդ արևելս . և թի

պարծին հայք երաւ է:
Բարսեղ ասէ. հակառակ ընդ էր
խօսիս:

Գրիգոր ասէ. զի գու արարեր
զսկիզբն վիճոյ:

Բարսեղ ասէ. քանի եկաց ա
դամ՝ ի դրախտին:

Գրիգոր ասէ. ընդ առաջօտսն
եմուտ. և ընդ երեկսն ելաւ:

Բարսեղ ասէ. որ երկիր դնաց
ադամ:

Գրիգոր ասէ. երկիրն քանս
նու յանդիման դրախտին:

Բարսեղ ասէ. որ երկիր դնաց
քն:

Գրիգոր ասէ. եգիպտոս:

Բարսեղ ասէ. քանի եկաց անդ

Ակամ որ տունն իջլեան արար:
Գրիգոր ասէ. քժն ամ եկաց
և իջլեան նր առ կին մի էր. որոյ
անունն նր մուրիկ կոչի:

Բարսեղ ասէ. ով է անձին և
ծերսդոյն:

Գրիգոր ասէ. առամ է զի հո
ղոյ ստեղծաւ. և ի հող եմուտ:

Բարսեղ ասէ. որ քաղաք առնց
հիման. կամ առաքել առնց խօ
սից. կամ թուխթ առանց դրոյ:

Գրիգոր ասէ. քաղաք առանց
հիման տապանակն է. առաքել
առանց խօսից աղաւնին է. և
թուխտ առանց դրոյ սերև ձի
Թենոյն է:

Բարսեղ ասէ. քանի տունք են

պանն • և կամ քանի սենեակ:
Գրիգոր ասէ • Է՛՛՛՛՛ տուրք են
տապանն • և զ՛՛՛՛՛ սենեակ և բ:
Բարսեղ ասէ • քանի ոգիք ե
լանէ տապանէն:

Գրիգոր ասէ • ոգիք իննս
Բարսեղ ասէ • որ գործեաց և
ոչ շահեցաւ: Գրիգոր ասէ •
որ գործեաց զնս՝ ի տապանն և
անուն հիւօան անտէր իսէր:
Բարսեղ ասէ • ովէ այրն ի վճ յրդ
տոյ • և կամ ով է այրն ի վճ յիշոյ:
Գրիգոր ասէ • այրն ի վճ յղտոյ յօ
հննէսէր • և այրն ի վճ յիշոյ քսէր
Բարսեղ ասէ • ամ որոյ վճ նստի
Գրիգոր ասէ • ամ նստի ի վճ ամ
պոց • և շրջի ի վճ Թեոց հողմոց:

Բարսեղ ասէ • զգիտտ անձուէ
որնէ : Գրիգոր ասէ • լոյսո սոյ զօ
Թոյ սոյ մարգարէ • զգեցոյց զեր
կինս սոյ խորն հնդեր ճիւլ արոր
զլուսին և զարեգակն • լուսին յօ
հաննէս • և զարեգակն քս :
Բարսեղ ասէ • զինչ է կորիւնք
առիւծօւց մարնչեն և յափշտա
կեն և խնդրեն սյ :

Գրիգոր ասէ • քահնայք և պաշ
տօնեայք որք հայցին սյ զԹո
ղուի մեղոց' ի ծագել արևու ժո
ղովին • զմիւսանդամ գալուստն
ասէ • և խաւար սատանայ ասէ :
Բարսեղ ասէ • ով է որ գողա
ցաւ և արդարացաւ :

Գրիգոր ասէ • որ զսրբուԹի
անօրինացն գողացաւ : 294

Բարսեղ ասէ . ուլ է անձինս և
անմահն : Գրիգոր ասէ . ան
ձինս ադամ է . և անմահն ենուլք
և եղիայ է . մինչև 'ի գալուստն
տն մերոյ յսի քսի :

Բարսեղ ասէ . քանի կանգուեն
հնոցն : Գրիգոր ասէ . իս . և թ :

Բարսեղ ասէ . որով չափեցին :

Գրիգոր ասէ . հուրն անկառ
Թափանձիկ , այնու չափեցին :

Բարսեղ ասէ . քանի աստիճանէ
արեգակն : Գրիգոր ասէ . չի

հրեշտակք գնան ընդ նմա :

Բարսեղ ասէ . զինչ են անճանք
հրեշտակացն :

Գրիգոր ասէ . զմէնն ոչ թէ եմ
բայց սակառ մի թէ եմ և աստեմ

անճանք հրեշտակացն այս են.
սիրիկոն. բիրիկոն. ակառես. զան
բիծան. զղուճ. դադրելիանոս.
խուռն. մուռն. վես. սեդիոս.
քերթոն. սոմիատոս. և որքեն որ
վարեն զնս մինչև երեկոյ. և ան
կանի դետ մի և շրջի ընդ հիւսի
ս. մինչև հասանէ յեդեմադոս
ուն' իստորոտս գրախտին և յելա
նելն բացվին դրունք առաջ
տուն և ապա ընթանալ արևելից
մինչև իմուտա արևուն. և առ
նու գճկ թաշալուճն յունքս
հասարակածին և ամ թաշալ թ
ասպարէզ յառաջ խաղայ. և ամ
ասպարէզն. էռեէճիլը կրկնա
քայլէ. և կրկնաքայլն. է ներ
բան

բան է . Ենեբբանն . է կոճ է .
Եկոճն . է ըղունկ է . Երղունկն
Ի քար է հատ է :

Բարսեղ ասէ . քանի ելին 'իդ Էո
խոց . Եկամ քանի եմուտ արայ
ուի : Գրեգոր ասէ . ինձ զԹիճ
ճննողոց . կամ զայրուսն հր .
կամ զգնացս արեգական :

Բարսեղ ասէ . ընդ էր հակառ
խօսիս : Գրեգոր ասէ . զի դո
արարեր զսկիզբն վիճոյ :
Բարսեղ ասէ . զինչ է ծառն որ
կախեցաւ յուղայ :

Գրեգոր ասէ . մոչի :
Բարսեղ ասէ . զինչ է որ 'իսբ
աւետարանն ասէ Թի . Է աղա
լից են 'իսի երկեանս . մինն առ
նուցու Եմիւսն Թողցու : 297

Գրիգոր ասէ . հողին և մարմինն
 աճին 'իսկի ասին . հողին առցի
 հրեշտակ . և մարմինն թողցի :
 Բարսեղ ասէ . զինչ է հասն աղ
 պեղին որ համեմայ զծովս :
 Գրիգոր ասէ . քսոր հսկեց զս
 Բարսեղ ասէ . զինչ յանցեալ
 սատանայ որ արտաքսեցաւ :
 Գրիգոր ասէ . նման բարձրե
 լոյն լինիլ խորհեցաւ :
 Բարսեղ ասէ . հրեշտակք կան
 'ինոյն երկիւղն եթէ գուցի և
 անկցին : Գրիգոր ասէ . այո
 կան 'ինոյն երկիւղն և ոչ անցա
 նիցեն վս այնորիկ կոմն անգա
 դար փառաբանութի :
 Բարսեղ ասէ . ագամ և կինն

Էւր՝ Իգրախտին ստեղծան եթէ
արտաքոյ: Գրիգոր ասէ. ար
տաքոյ վն զի գրեալ է թէ՛ եգ
անգ զմարդն զոր ստեղծ:
Բարսեղ ասէ. օձն մարդկային
ճայնիւն խօսեցաւ ընդ կնոջն՝
եթէ յայլ լեզուս:

Գրիգոր ասէ. ցանկայր օձն
մարդկային բարբառով խօսել
ընդ կնոջն՝ և ոչ կարէր. վն այնո
րիկ եմուտ՝ ինս սատանայ և խօ
սել ետ. մարդկային բարբառով
Բարսեղ ասէ. զինչ էր մաշկե
ղէն հանդերձն ագամայ:
Գրիգոր ասէ. մաշկեղէն յա
ղադս թանձրամած մարմնոյ ա
սէ որ մեք զգեցաք:

Բարսեղ ասէ • բոցեղէն սուրն
դեռևս պահէ զդրախան թէ ոչ
Գրեգոր ասէ • 'ի ձեռն խաչին
բարձաւ 'ի միջոյ և բացաւ ձա
նապարհ ծառոյն կենաց :

Բարսեղ ասէ • եթէ ադամ չէր
յանցեալ 'ի դրախտին կայր հա
նապարհ թէ ուրիք փոխելոցեր :
Գրեգոր ասէ • այո սպ թադա
ւոր ոք յապարանից յապարանս
բարձրացեալ ելանէ :

Բարսեղ ասէ • յուսան 'իմնէ
առաքեցաւ 'ինինո՞՞է դնալն ըն
դէր եղև փախստական :

Գրեգոր ասէ • մն զի դիտեր
զայ մարդասիրութիւն որ խաբա
նելոց էր զմարդարէութի նր :

Բարսեղ ասէ • սատանայ մինչև
յորժամ ոչ գիտեաց զքս որդի
այ լինիլն :

Գրիգոր ասէ • հանապազ'իկաս
կածի կայր և յերկիւղի • բայց'ի
խաչելու են յորժամ աւանդեաց
զհոգին յայնժամ ապա գիտեաց
սատանայ • եթէ քս ամ է ճրշ
մարիտ և որդի այ :

Բարսեղ ասէ • ի դալստեան ամ
անյանի երկիր թէ նորոգի :

Գրիգոր ասէ • ոչ անցանի այլ
նորոգի ոչ թէ վս մեղաւորացն
այլ վս արդարոցն զի երեսնաւոր
լինելոյ են և ո՞պ քս կարգեաց
ասելով • երեսնաւոր զերկիր • և
վաթսոււնաւոր զդրախտն • և ճ •
աւոր զվերինն եէմն . . . 301

Բարսեղ ասէ . ՚իդրախոն կայ
ոք ՚իօրբոցն թէ յունայն և թա
փուր է ՚իմարդկանէ :

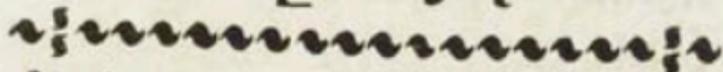
Գրիգոր ասէ . ք ելան ՚իդրախ
տէն այն օր յանցեան . և ք մը
տինն այն օր առաքինեցան . ե
նովք և եղիա :

Բարսեղ ասէ . յորժամ ենովք
փոխեցաւ ետես ադամ զփոխու
մըն թէ ոչ և կենդանի էր և ե
տես զփոխումն ենովքայ :

Գրիգոր ասէ . այո ետես զնա
նոյն օրինակաւ եղիս է նոյն
օրինակաւ փոխեցաւ ենովք և
ետես ադամ զնա :

Բարսեղ ասէ . և զինչ պատճառ
էր օր ետես ենովքն ադամ :

Գրիգոր ասէ • վս յանցանաց մե
 ղաց իւրոց ետես զնա բարձրա
 ցեալ առ քինու թէն մտեալ 'ի
 դրախտն: Բարսեղ ասէ • օրհ
 նեսցէ զքեզ տր 'իսիօնէ • այն
 որ օրհնեաց ըզզիէ: Գրիգոր
 ասէ • տր ամ օրհնեսցէ զհաւա
 տացեալքս միաբան:

✱ | Ի 47 ատրիոսի արարեալ հարճնա

խաչաց իրճիէ:

Ի ԳԼ. ԱՏՆ Խա
 ղայ • շահի Լմեծու
 թե նշան է • հար
 կիք և բարի դտանէ

անունն ելանէ հարկած • 'իտա
 նէ բարու թի Լմեծու թի • 'իբա

րի ճանապարհ երթայ. ուրա
խանայ. եբարի գտանէ: Թէ
գաղաթն խաղայ. բարի է. և
սիրի յամցնց. հարկի 'իմարդ
կանէ. մեծութի և փառաց հան
դիպի. մեծ թողաւոր տեսա
նէ. յիշխանաց պատիւ առնու.
'ի ճանապարհ գնայ. շահի. և
ուրախանայ: Թէ ծոծրակն խա
ղայ. զերծանի 'ի չարէ և 'ի հո
դուոյ. 'ինկողութի և 'ի սանջա
նաց. զնոյն և զգա: Թէ աջ
դիհ գլխոյն խաղայ. զոր ասէ
սիրէ. և 'ի ճանապարհ երթայ.
շատ բարուոյ հանդիպի. գնայ
'ի ճանապարհ և դառնայ բարով.
երթայ և շահի 'ի ճանապարհէն

Երկար ճանապարհ երթայ և
ըռզակի: Թախ ճախ դիհ գըլ
խոյն խաղայ. 'իջարի ազատի.
կամ որդի լինի. մեծ բարի դայ
իւրն յաւտայ. բայց սրտնե
ղութի դայ. ըռզակի հանդի
պի. զնոյն ևզդա շահու մեծու
թե. աւետաւոր երբ դայ յազ
դի: Թախ դլխոյն վերի դիհն
խաղայ. 'իհոդս անկանի բայց
պատիւ առնու: Թախ ամ դլու
իւրն խղ. բարի և շահ իրաց հան
դիպի. շատ երբ անկանի իւրն
շահի հանդիպի. զնոյն դաղտ
երբ տեսանի և լսի. յաւտայ
հանդիպի բարի: Թախ ճակատն
խղ. պատուի 'իբազմայ. և զամ

զոր ասէ առնէ . և դանձ գտա
նէ . և մեծութե նշան է . յաւա
դէ գտանէ և մեծանայ . 'ի փառս
հասանէ . դատաւորութի վայե
լէ՛ պատուի և մեծութե նշան է
մեծ բարւոյ հանդիպի : Թախ
աջ քներակն խղ՛ յաւադէ մե
ծանայ զնոյն . 'ի սոգոյ զերծանի
'ի հոգս անկնի յաղադս կանանց
և մեռանի : Թախ ձախն լիութե
և խնդման հանդիպի . նոյն ըռ
զակի . շնորհք առնու . պատուի
և մեծութե է խորհուրդ . կռուի
ընդ մարդ : Թախ աջոյ ունքն
խղ՛ սրտհեշտութի է . և կորուսան
գտանի : Թախ ձախն՛ լիութե և
խնդման հանդիպի և շահի . ըզ
նոյն

նոյն կեանք յորդորի • երկար
խնդայ • և հիւանդանալոյ նշան
է: Թէ յօնամէջն խղճամբաւ
լսէ նեղութե՛ն անպատեհ բան
առնէ • սրտնեղութե՛ն զրոյց լսէ
զնոյն տրտմի և վերաւորի: Թէ
աջաց առաջի աղբիւրն խղճ
սրտնեղութի լաց և սուգ լսէ •
բայց բարի գտանէ • և ստոյգ
տրտմունք հանդիպի • ընդ թշնա
մին կռուի • վերք և լաց լինի:
Թէ ձախ աչացն՝ բարւոյ և ա
ռողջունք հանդիպի • շատ բար
ւոյ հանդիպի • զհեռաւորն տե
սանէ սրտնեղի: Թէ աջաց
յետի աղբիւրն խղճ • շատ բար
ւոյ հանդիպի • առողջունք հան

դիպի • զիւր հեռաւորն տեսա
նէ և խնդայ • իր առնու • և խըն
դուիէ • իրայ հնդիպի և վայելի
Թէ ձախ աջացն՝ հարստութի
և մեծութի հանդիպի • մօտենայ
յաւադ՝ և խնդայ • և բարի լինի •
տեսանէ ազդական և խնդայ • բա
րութի կամ իրք անկանի իւրն
՚ինմանէ • Թէ շատ և Թէ սակաւ
իրք պտանէ : Թէ աջ աջաց վե
րի կողմ խղ՝ բարձրութի և հա
րստութի է • հարկիք և մեծութի
մեծանայ յաւապէ • ինչ ժողովէ
ցնծութի կրի • արտասուէ և սրտ
նեղի • բայց շուտով զերծանի :
Թէ ձախ աջացն՝ սրտնեղութի
և սուգ • ատելութի և լաց • բայց

յետոյ բարի է ուրախուի և խըն
դու մն • ցանկայ և հասանէ • և սրտ
ներդուէ հիւր գայ: Թէ աջ ա
ջայ ներքի կոպն խղ՝ 'ի հեռի
ձանապարհ երթայ • սրտներդանք
է • ատելուի և լաց է • շատ բա
քուոյ հանդիպի • զհեռաւորն տե
սանէ • բարի դտանէ և խնդուի:
Թէ ձախ աչացն՝ շատ բարուոյ
հանդիպի • ուրախուի և խնդու մն
է • ցանկայ և հասանի • ցնծայ և
ուրախանայ • ազգի ատելուի է
շատ լալոյ հանդիպի • սուգ է
և ատելութի: Թէ աջ պտուղն
խղ՝ սրտներդուի է: Թէ ձախն
խղ՝ բարի դտանէ: Թէ աջ ակն
ամէն խղ՝ շատ բարուոյ հանդի

ալի • առողջանայ • և ՚ի դժոճա
րուէ զերծանի • իրք գտանէ և
խնայ • ՚ի սեռելոց իրք անկանի
իւր յազգէն և իւր ընտանեաց •
և զհեռաւորն գայ : Թէ ճախ
ակն՝ շատ և առատ բարւոյ հան
գիւլի • ազատուի և մեծուի է •
մեծարի յաւագաց և դանձ գտա
նէ • գտանէ դոհուի և հարկիք
և հարստուի • բարի և սեր է • սրտ
նեղի և չարանայ : Թէ աջ ակն
ամէն վայրօքն խղճիւր հեռա
ւոր մարդն տեսանէ : Թէ ճախն
հիւանդանայ • բայց ապրի :
Թէ աջ վերի արտեանուքն
խղճ հեռաւոր մարդ գայ իւրն
տրտմի և լայ • բայց իւր բանե
քստ կամայն լինի : 310

Թի ճախն՝ հեռաւոր կարևոր
տեսանէ և խնդայ. և առողջութի
և խնդումս գտանէ : Թի ալ
ներքի արտեանունքն խղ՛ լաց
և սրտնեղութի է. մեծ բարի՛ ՚ի
մարդկանէ գտանէ : Թի ճախն
լաց և սրտնեղութի գայ. բայց
իւր հեռաւորն գայ : Թի սկա
ւառակն խղ՛յ՝ ՚խմեծ մարդոց
հարկիք առնու : Թի ալ դիհ
քթին խղ՛ յատելուէ զերծանի
ասկաւ հիւանդանայ զերծանի
՚ինեղուէ կռուոյ և վիճոյ գայ
որ ոչ է կամակից սրտնեղան է
նեղութե հանդիպի բայց ազա
տի զօրանայ և ՚ինեղուէ փրկի
և զերծանի՛ ՚ի չարէն : Թի ճախն

երբ անկանի կամ որդի լինի
իւրն մտղձի: Իթ շնամւոյն բայց
յտղթէ. բան զոր զուգէ բարի
դայ իւրն նոյն՝ իհիւանդութէ
առողջանայ սիրոյ հանդիպի.
բայց ցաւ կրէ: Թէ ամ քիթն
խղ՝ իմեծամեծաց շահ առնու
թմէ քթի ծայրն խղ՝ իպար
տուց ազատի և հարստանայ:
Թէ աջ դիհ ծայր քթին խղ՝
ցաւոյ հանդիպի: Թէ ձախն
յանկործ մարդ կուէի ընդ ինքն
թմէ աջ քթա փղողն խղ՝ ընդ
մարդու սեր դնէ: Թէ ձախն
՝իպարտուց ազատի: Թէ քթին
ողն խղ՝ հարստանայ: Թէ օթ
պինջն խղ՝ հարստանայ բայց

Իւրն քնտանի մեռանի: Թէ աջ
այսն խղ' սրամտութ հանդիպի
գործ գործէ և ամացէ վիճոյ և
կռուչոյ հանդիպի: սակաւ հի
շանդանայ և ողջանայ գալիք և
պատահարք հանդիպի Իւրն :
Թէ ճախ այսն որդի լինի և
խնդայ սրտհեշտի բարի սիրելի
լինի Իւրն գանձ գտանէ լիութ
հանդիպի: Թէ աջ քնատեղն
խղ' սրանեղութի և խիստ հի
շանդանայ բայց ապրի: Թէ
ճախն' ճայն գութի լսե և արտ
մի 'իճանապարհ երթայ և Իւր
բանն ազդէ դայ: Թէ աջ Ե
րեսն խղ' բարի և գանձ գտանէ
առողջութի և արտհեշտութի նայն

Իստեղաց փոխի և սրտհեշտի :
Թէ ճախն՝ սակա՛ւ մի տրամի
և տկարանայ վերք լինի իւրն
նոյն իստեղի խընդման գայ և
սրտհեշտութի է սակաս ցա՛ւս

հանդիպի շուտով մեռանի :
Թէ աջ դի՛հ կլափանն խոյ՛յ՝
դառնայ իւր ճանապարհէն ա
ռողջանայ սրտհեշտի շատ բա
րի լինի իւրն հեռա՛ւոր ճանա
պարհ երթայ և սակա՛ւ տկարա
նայ : Թէ ճախն՝ հետ իւր ազ
դին կռո՛ւի հիւանդանայ և ա
ռողջանայ կռո՛ւի և ահարկէ ու
րախանայ և ընդակ գայ իւրն :

Թէ աջ դի՛հ կզակին խոյ՛ վի
ճի ընդ իւր ազգն սակա՛ւ մի

տկարանայ կռուի եզերծանի.
խնդայ եռութանայ ետրտհեշ
տի' ինեղուի անկանի եւձ փլը
կէ' իյաւնոց ազատի սիրելի դայ
իւրն ե' իջարէ ազատի սրտնեղ
Թէ ճախն' հեռաւոր դայ իւ
ազգէն 'իհիւանդուէ' ազատ
խնդայ հեռաւոր ճանապարհ
երթայ ելանէ 'իհիւանդուէ' ի
սակաւ ցաւոց ողջանայ հիւան
դուէ' հեռաւոր ճանապարհորդ
դայ իւր կամ ազգ : Թէ աջ
ականջն խղ' համբաւ լսէ յազ
դականէ խնդուի ելիուի է նոյն
բարի զրոյց լսէ յանկարծ բար
ւոյ հանդիպի սիրուծի յանցնց
եշտհի եզուարձանայ բայց տը
կա

կարանայ կամ ազգականն մե
ռանի: Թէ ճախն՝ հեռաւորն
դայ յիշուի՝ եբարին յիշեն զին
քն՝ ՚ի հեռու տեղ զնոյն բարի
զրոյց լսէ յանկարծ բարույ հան
դիպի խնդուի և մեծ առողջու
թիւն աչք աւապայ իւրն քաղց
րանայ ընզակ դայ իւր ուստի
ակն ոչ ունի: Թէ աջ ական
ջի դմակն խղ՝ ընդ մարդ դա
տախազի: Թէ ճախն՝ զինքն
՚ի բարին յիշեն: Թէ աջ ական
ջի վերի դիմն խղ՝ ՚ի հոգս ան
կանի: Թէ ճախն՝ յանկարծ
գանձ գտանէ: Թէ աջ ական
ջի տակն խաղայ՝ բարի գտանէ
ուստի ակն ոչ ունի: Թէ ամ

բերանն խղ՝ սիրելի համբուրի
մեծարի՝ իսիրելոյ հիւր տեսա
նէ զնոյն՝ իսրտէ սիրեալ համ
բուրի: Թէ լեզուն խղ՝ վիճէ
Լեխուվուի կռիւ է ատելուի է
աղաղակ է սրտնեղուն Լվիճոյ
նշանէ Թշնամի խօսի ընդ ինքն
Թէ աջ դիհ լեզուին խղ՝ հա
րստանայ: Թէ ձախն՝ բարւոյ
հանդիպի: Թէ լեզուն ամենն
խղ՝ իմաստողաց և՛ իզրպարտո
ղաց պատրաստ կայ: Թէ վերի
չուրթն խղ՝ համբաւ լսէ սպան
ման վիճէ Լեխուվուի կռիւ է
ատելուի է աղաղակ է սրտնեղի
զէն է կամ հեռաւոր դայ ճօշք
է վատ զրոյց լսէ զնոյն վիճոյ
նշանն է:

Թէ ներքինն՝ սրտնեղի վեճի
եյաղթէ խօսք լսէ ում ցանկայ
տեսանէ հեռաճորն Կայ բար
ւոյ նշան է: Թէ շրթանց փ
դիմն խղձօսք լսէ և վիճի խըն
դայ՝ իզաւակէ բամպասի՝ ի
մարդկանէ զէն է և արամութի
և սուգ: Թէ ներքի և վերի շըր
թուներն խղձ սիրելի համբուրէ
Թէ աջ դիմ վերի շրթանն խղձ
կռիւ լինի և խօսք զաւակ լինի
խնդման սրտհեշտի և ուրախա
նայ խօսք Կայ խըն՝ իմարդկա
նէ սրտնեղի և՛ խօսք անկանի:
Թէ ճախ դիմն՝ սէր և խնդու
թի և խաղաղութի է զաւակ լի
նի բարի և շնորհաւոր յանկարծ
318 Ի խըն

խնդայ 'իզաւակէ ուրախուի ե
կվճարէ զպարտս կսիրելի դայ
իւրն: Թէ վերին շրթանց մէջն
խղ' համբուրէ զով ուզէ զրոյց
լսէ կարամի: Թէ ներքի շրթ
թանց մէջն խղ' տրամի: Թէ
աջ դիհ ներքի շութն խղ' սրտ
հեշտի կուրխանայ: Թէ ձախն
ուրախանայ: Թէ աջ դիհ շրթ
թանն խղ' իւր անձին առողջու
թի է: Թէ ձախ դիհն' իւր
կտրիճ տղայ լինի: Թէ շրթ
ներն խղ' բարի կըռզակ դայ
իւրն: Թէ աջ դիհ բերանոյ
կայն խղ' Կանձ Կտանէ բարձ
րանայ կկոխէ զթշնամին իւր:
Թէ ձախ դիհն' յաղթէ թշնա

մևոյն ՚ի բարի հեռաւոր տեղ եր
Թայ կոխէ զչար կամօ ըզնոյն
մեծանայ: Թէ ալ դիհ վերին
բերանին խղ՛ դանձ գտանէ և
սրտհեշտի բարւոյ հանդիպի և
խնդայ ըռզակի բարիէ և մեծու
Թի: Թէ ճախ դիհն՝ զօրանայ
իլթ Թշնամւոյն հանդիպի բար
ւոյ հեռաւորն քայ զօրանայ և
յաղթէ: Թէ առաստաղն խղ՛
սրտնեղանք անկանի: Թէ ալ
դիհ առաստղին խղ՛ բարի քը
տանէ և ինքն ուրախանայ: Թէ
ճախ դիհն սակաւ մի հիւանդա
նայ և շուտ մի առողջանայ: Թէ
ալ Թուշն խղյ ՚ի Թշնամեաց
պատրաստ կաց: Թէ ճախն մեծ

բարութի գտանէ: Թէ աջ երակն
խղ՛ հարստութե՛ն նշան է: Թէ
ձախն երաց մի ըռզակի: Թէ
աջ կլափն խղ՛ սրահեշտի և ու
րախանայ և աջօքն շատ բարի
տեսնու: Թէ ձախ դիմն՝ ըռզակ
դտանէ: Թէ կլափան ծայրն
խղ՛ յոսկւոյ կուճաշի հանդիպի
Թէ կլափն խղ՛ շահոյ նշան է
Թէ աջ խամ ծիծն խղ՛ առող
ջութի է: Թէ ձախն խնդայ և
ուրախանայ: Թէ փողքն խղ՛
սրտնեղուէ զրոյց լսէ: Թէ աջ
դի՛հ վզնն խղ՛ ՚ի հեռուստ տե
ղաց շահ դայ իւրն շատ կուճա
շի հանդիպի և ըռզակի տիրա
նայ մեծութի առնու ուստի ակն

ոչ ունի բարի լինի սուգ և տրա
մուի սրտնեղի և վերաւորի և յե
տոյ ուրխանայ: Թա՛հ ձախ դի՛ն
գլխաւոր լինի և խնդայ հորստա
նայ և աջօքն շատ բարի տեսնու
բարի և ողորմուի գտանէ մեծու
Թի առնու անպատեհ բան գոր
ծէ բարի առնէ և հարստանայ
ընդ վայր զրոյց լսէ յաւագէ
կամ յազգէ հարկիս գտանէ:
Թա՛հ ամէն վիզն խղ' մեծ նեղու
Թի դայ իւր վր և դժարի հան
դիպի իւր կենքն պակասի կամ
սրով հատանի վիզն իւր տունն
այրի սրով մեռանի և նոյն սրբա
խոցի: Թա՛հ սջ դիհ Թիկնա
մէջն խղ' սրտնեղանք է: Թա՛հ

Ճախն՝ բան առնէ որ չէ ար
ժան. թա՛հ աջ թիկն խղ՛ որո
գայթէ ինքն պատրաստ կենայ:
Թա՛հ ճախն խնդայ իւր սրտով:
Թա՛հ թիկնամէջն խղ՛ հարստա
նայ ինքն: Թա՛հ աջ անդահն
խղ՛ յիւր ձեռաց գործոյն ըռ
զակի սրտհեշտի: Թա՛հ ճախն՝
մեծուէ հանդիպի խնդուէ ևսի
րոյ հանդիպի: Թա՛հ աջ բէճն
խղ՛ հարստանայ և սրտհեշտի
առողջութի սրամուրիք ևցնորք
է բարի ՚իկնոջէ զնոյն և զդա
պատրաստ՝ իչարի սրամուրի է:
Թա՛հ ճախն սրտհեշտի առողջութի
է սրտհեշտի նոր ադանի բարի
գործէ բարի լինի զնոյն անպա
տեհ բան գործէ: 323

Թա՛հ ճախն՝ բարի է և խնդումն
գտանէ և սրտհեշտութի սրտնե
ղուե՛ն նշան է խնդայ և սրտհեշ
տի հիւրն գնայ և զերծանի պա
կաս լինի տկարութի՛ն ցնծայ և յօ
տարաց վերաճորի և հիւանդա
նայ: Թա՛հ աջ բազուկն խղ՛ կը
նոջ գերկս արկանէ զայր և կին
համբուրէ՛ իկնոջէ սիրի հասա
նէ ցանկուե՛ սիրելի գտանէ խըն
դայ յոյժ և ցնծայ զնոյն: Թա՛հ
ճախն մեծ բարւոյ և շահի հան
դիպի բարի և շնորհաւոր է ըզ
նոյն ըռզակի՛ իմարդէ՛ պատիւ
և ըռզակ գտանէ խնդայ և մեծա
նայ: Թա՛հ աջ թևն խղ՛ ցաւոյ
և նեղուե՛ հանդիպի: Թա՛հ ճախն

Իղնտանն մտանէ: Թէ աջ բազ
կի ձուկն խղ' գլխացաւու թի
հանդիպի: Թէ ձախն' բարի
զրոյց լսէ յիւր ընտանեացն և
բարի լինի: Թէ աջ ձեռաց
թաթն խղ' վէճ գոյ մեծ և
ծեծ աղմուկ է վերնորի' իմարդ
էն զնոյն այլ վերաւորի: Թէ
ձախն' առատ բարի գտանէ աք
ծաթոյ և սոսկւոյ հանդիպի յա
ւադէ իրք առնու վիճի ընդ
մարդ գանձի հանդիպի: Թէ
աջ ափն խղ' բարի գործոյ հան
դիպի կռուոյ և աղաղակի հան
դիպի: Թէ ձախն' շատ բար
ւոյ հանդիպի կամ արծաթ շա
հի: Թէ աջ բուժն խղ' իսկեծ

մարդոյ պատուէի և բարի խօսին
առ մարդիկք յաւագէ երբ առ
նու սիրվի 'իմեծ մարդունէ ան
կասկած բարի գտանէ շնորհի
'իմեծաց պարդւք և մեծութի բա
րի խօսին զինքն առ մարդիկք
ազգ կամ եղբարք իւրմով իւրն
դան: Թիւ ճախն՝ հարստանայ
և աղէկ լինի իւրն բարւոյ հան
դիպի գանձ գտանէ զինչ ուզէ
առնու շատ ըզգակի հանդիպի
հարստութի և հարկիք պիտի
խնդայ ասեն սուտ երբ մի իւր
մարդոյ բարի առնէ ինքն 'ի
մեղք անկանի դործէ բարի:
Թիւ աջ խաժ մօտն խղճարի
հանդիպի գէշ խօսք լսէ ձօ

Հաս զինքն՝ իզուր վերաւորի լե
զու ունի իւր վատ գէշ խօսին
զինքն առ մարդ իկք զիւր սիրե
լին տեսնու: Թէ ճախն՝ բարի
է և ուրախուի խորհուրդ բարի
խորհի բարի է և պտանէ գուժ
և պովք լսէ պաղտ իրք յայտնի
իրք զոր կամի գտանէ վս իւր
գէշ տսեն: Թէ աջ միջի մատն
խղ՝ վէճ անկանի վիճի և յաղ
թէ թշնամոյն աղէկ իրաց հան
դիպի ուստի ակն ոչ ունի բա
րի գտանէ փոխի՝ իմե ծ բան հա
րստուի գտանէ շատ ըռգակ լի
նի իւրն՝ իմե ծ է: Թէ ճախն՝
կռռչոյ և սրտնեղուէ նշան է վի
ճի և յաղթէ իրք գտանէ և իւրն

դայ զերծանի 'իարամուէ աղ
մուկէ և սրանեղուն հանդիպի
բարի դայ իւր վր : Թէ աջ
ծափ մատն խղ' 'իբարին յեջէ
շատ բարի գտանէ հարստանայ
փոխումն իրաց և շահի զնոյն
յայ բարի գտանէ խնդրւածքն
կատարի հեռաւոր սիրելի դայ
իւրն զխորհուրդն յայտնեն :
Թէ ձախն' զինքն 'իբարին յե
ջեն շատ բարւոյ հանդիպի 'ի
յաւնադէ մեծանայ զով սիրէ
գտանէ սրտով յորդորի և խնդոյ
և իւր խորհուրդն յայտնի : Թէ
աջ ճկոյթն խղ' ըզգակի հան
դիպի գանձ գտանէ գտանէ
հարստուի 'իճօջք անկանի և

զերծանի ինչ ժողովէ պարգևք
'ի յայ զուր տրամբ: Թաէ ճախն
վէճէ և աղաղակ վատ խօսք ա
սեն վս իւր բարձրանայ և հա
րստանայ յաւագէ ինչս առնու
'ի տրամսու Թէ ազատի 'ի բարի
տեղ յիշուի 'իսկե՛ծամե՛ծաց:
Թաէ ափն խղ' ոսկւոյ և արծա
թոյ շահի: Թաէ աջ ձեռն ա
մէն խղ' հարկի 'իսկե՛ծաց պանձ
գտանէ մե՛ծարի 'իմարդկանէ
հարստանայ և ինդայ շար գա
լու է իւրն պատրաստ կոցցէ:
Թաէ ճախն' բարի գտանէ ուս
տի ակն ոչ ունի 'իսկե՛ծ մարդէ
հարկիք առնու պարգևս 'ի Թա
գաւորէ ինդայ հարստանայ ա
մէնն բարի լինի իւրն: 330

Թէ ալ ձեռաց ամէն մտառն
քն իղ' տրամի բայց յեաց
սրահեշտուի գայ իւրն. ջարն
հեռանայ իւրմէն և աժ ընդ
ինքն է: Թէ ձախն՝ գանձուց
և պատուոց հանդիպի: Թէ ալ
ձեռաց վերի թաթն իղ' նա
խանձ և ճիկր դնեն ընդ
ինքն և յաղթել ոչ կարեն:
Թէ ալ ուսն իղ' առողջութե
նշան է նոր հալաւ ազանի
ցնծումն է զնոյն առնու
զինչ ուզէ: Թէ ձախն՝ իրք
անկանի իւրն և իւրն
դայ հասանի իրք զոր
խնդրէ բարձրուի է պարս
կաս' ի յայ առ նու
'իսկե՛ծաց պատուի: Թէ ալ
ծիծն իղ' առձկի և ուրախանայ

ազգականք զօրանան սիրելիք
բազմանան յազգէ ինչս առնու
նոյն և ծանօթք շատանան մե
ծուի գտանէ վիճոյ հանդիպի:
Թէ ճախն՝ հեռաւոր մարդ տե
սանէ և յընտանեց խնդայ. մեծուի
հասանի իւրն վիճոյ հանդիպի
յակամայ վերաւորի դժարուի
հասանի իւրն և մեծանայ: Թէ
աջ դիհ կրծոցն խղ՝ բարւոյ
հանդիպի և՛ իջարէ և՛ ի հոգոց
ազատի կումաշի տիրանայ մե
ծուի հասանի իւրն գործ գոր
ծէ զոր չէ արժան և ապաշաւէ
շատ: Թէ ճախն՝ ամքն սիրեն
զնա յուզմունք ուզեն յիւրմէն
զջարն որ դալոց է ամ անցու

ցոնէ յիւրմէն: Թէ ամէն կուրծ
քըն խղ' զոր սիրէ զրկի' իսիրե
լույ խնդման յառաջք է բերկ
րումն անձին բարոյ աշխտիք է
հարստանայ ևսէր տեսանէ զոր
սիրէ դիրկս արկանէ: Թէ աջ
դիհ սրտին խղ' բազմանան սի
րելիքն ևուրխանայ: Թէ ձախն
տրտմուրի հասանի: Թէ սիրտն
խղ' սրտնեղութի է և հող իւր
մարդն մեռանի և սրտնեղի սրտ
կեղուէ հանդիպի և տրամի յան
կարծ և սրտնեղուէ պատասի:
Թէ աջ դիհ թիւի ներքի կող
մըն խղ' յօտար երկիր երթայ:
Թէ ձախն' հիւանդանյ և շուտ
ողջանայ: Թէ աջ դիհ կողիցն
խղ'

խոյ՝ շահու հանդիպի՝ իտեղոյն
փախի և՛ ի ճանապարհ երթայ
սակաւ մի տկարանայ բայց յառ
նէ սակաւ մի վատանայ և յետոյ
ուրախանայ: Թէ ճախն՝ իւրն
որդի ծնանի տկարանայ և յառ
նէ ճանապարհ երթայ • փոփո
խումն է տեղաց ՚իտեղ զնոյն լի
նի իւր կամքն: Թէ աջ ողն
խոյ՝ կին աւնու և զաւակ իւրնու
ման լինի մեծութի գտանէ: Թէ
ճախն՝ զաւակ բարի լինի իւրն
Թէ մէջ ողանն իտղայ բարի է
իւրն: Թէ աջ մսանն խոյ՝ հա
րստանայ: Թէ ճախն՝ նոյն է:
Թէ ք մսանքն խոյ՝ հարստութի
է իւրն: Թէ աջ կուշտն խոյ՝

մեծուի առնու կինն յունու բա
 րի հարստանայ բարձրութի և
 խնդումն է զոր ինչ յայ խնդրի
 կտտարի: Թախ ճախն՝ կինն առ
 նէ զնոյն զաւակ խնդման՝ Իհո
 Կոյ զերծանի իրաց դայ և վատի
 սրահեշտի և մեծ լինի: Թախ
 աջ դիհ փորուն խղ՝ մեծանայ
 և բռզակի: Թախ ճախն՝ շատ լայ
 և սրտմի: Թախ ամէն փորն խղ՝
 զինչ՝ Ի յայ ուզէ տայ նմա: Թախ
 փորն խղ՝ շարի է և մեծութի:
 Թախ աջ կողն խղ՝ Իհո անու
 Թախ ազատի: Թախ ճախն՝ յայ
 ճանապարհ երթայ: Թախ աջ
 դիհ կողն խղ՝ բարի է իւրն:
 Թախ ճախն՝ նոյն է: Թախ աջ

քովն խղ' ուրօխուի մեծ գտա
նէ: Թա՛հ ձախն' որդի լինի իւ
րեանն կամ 'իմահու երկիւղէ
ազատի: Թա՛հ պորտն խղ' շահ
գայ իւրն իվր բարեաց ելանէ
իւրքն բազմանան զերծանի 'ի
հոգւոց. յայ բարի առնու կին
առնու կամ 'իկնոջէ խնդայ:
Թա՛հ աջ դէհ փոքրափորն խղ'
հարստանայ: Թա՛հ ձախն' ըզզա
կի յայ կյաղքատուէ ազատի:
Թա՛հ փոքր փորքն ամէնն խղ'
բարի սոռչ լսէ կխնդայ գտա
նէ բարի կսեծուի. բազմանա՛
ինչքն կնոջ դիպի' կխնդայ առ
նու շնորհք հարստանայ կսեծա
նայ: Թա՛հ երանքն խղ' մեծ բա

րի լինի յաւարայ ամ տայ ըզ
խնդրելին զինչ ուզէ աւնու .
խորհուրդն կատարի . և արու
զաւակ լինի գտանէ մեծ բարի
չարի և սիրոյ հանդիպի : Թէ աջ
գիտէ երանացն խղ' հարստանայ
Թէ ճախն' մեծանայ և ուրախա
նայ : Թէ ծայրն խղ' կամ տակն
մեծանայ կամ զէն գայ իւրն :
Թէ ծայր ճուճին խղ' տունն
աւերի կամ մեծ գիշոյ գայ :
Թէ ծածուկ մարմինն խղ' յազ
դէ բարի գտանէ խնդուի և ու
րախու թի : Թէ աջ ճուն խղ'
հարստանայ և յիրաւ ծերանայ
և իւր կամքն կատարի : Թէ
ճախն' յայլ կին մերձեանայ . և

Իւր շնորհչոր որդի լինի խիստ
սրահեշտի հարկիք առնու և դո
վի հարսանեց հանդիպի՝ խառն
ցնծուէ երթայ: Թէ ք ձուն
միահետ խղ՛ շնորհաչոր որդի
լինի: Թէ աջ ձուատուկն խղ՛
ըռզակ առնու՝ ուստի ակն ոչ
ունի յայտնի դաղտնիքն իւր :
Թէ ձախն՝ առնու զով ուղի
և ուրախանայ սրտնեղանք է:
Թէ ցայլքն խղ՛ ՚իկին անկա
նի ընդ կնոջ ննջէ և բարին յիշ
էի հասանէ իւր ցանկուէն ըզ
նոյն իրք ուղի առնու իւր խոր
խորհուրդն կատարի իւր բանն
յաջողի: Թէ աջ ցայլքն խղ՛
ըռզակի յիւր դործոյն: Թէ

Ճախն՝ իմեղք անկանի և՛ իջա
րէ պատրաստ կացիր: Թա՛հ աջ
ճուքն խղ՛ լինի իւր բանն զոր
առնէ: Թա՛հ ճախն՝ խնդուի և
սրտհեշտուի և խնդումն և շահ
հասանի: Թա՛հ մէջ ողին խղ՛
սրտհեշտի և խնդայ: Թա՛հ աջ
դէհ ողին խղ՛ բարուի դտանէ
և յաւար վարէ: Թա՛հ ճախն՝ նոյն
է: Թա՛հ նստայ տեղին խղ՛ որ և
ընդ ոռն և ընդ ճուռն մէջ ջար
և ասուքանայ հանդիպի ծախւի
իւր իրքն և զինի. իրք ելանէ
յիւրմէն սուք հանդիպի իւրեմն
յանկասկած տրտմի: Թա՛հ աջ
բումքն խղ՛ մատնեն զինքն և
զերծանի մատնի՝ իմարդոյ բայց
ւած

ամ յաջողէ նմա նախանձին ընդ
ինքն իւր Թշնամիքն մեռանին
զուր խօսին զիւրմէն զօրաւոր
ասեն անպատէհ բան պար առ
նէ իւր մարդն: Թէ ճախն՝ մե-
ծուե՛ք և խնդման բան հանդիպի
իւրն սուտ ասեն վն իւր բարի
առնէ մարդոց և չշահի ՚իմեղս
անկանի ցնծութե իրք դործէ
սրտնեղի և շուտ ուրախանայ:
Թէ ք բուսբի ներքեն՝ իրք ան
կանի ուստի ակն ոչ ունի. ան
չնորհ մարդոց բարի առնէ իրք
ընկնի իւր յանկարծ շահի: Թէ
ճախն՝ սրտնեղի և հիւանդանայ
վիճի և աղմուկ լինի: Թէ աջ
անդամն խղ՛ բարի և խնդուի է
իւրն

խնդայ և սրտհեշտի դաղտ զրու
ցեն զինքն զնոյն ցնծուի և պա
կաս երկնչի տրտմուի և ևզէն
սրտհեշտութի և . խնդումն և .
դաղտնիք յայտնին ցնծուի և ու
րախութի վախէ յիւր անձնէն :
Թէ ճախն՝ բարի և անվ ուրախ
լինի նոր ազանի խնդայ ճօշան
զինքն սրտհեշտի ևզէնի սակօւ
մարդ թշնամանայ ընդ ինքն .
նորողի խնդութք դաղտ իրք
յայտնի ցնծուի և սրտհեշտութի
զէնի յիւր բանէն : Թէ անդա
մոյ դրուցի դիճն խղ՝ զօրութի
և : Թէ աջ անդամոյն դրուցեն
խղ՝ մեծանայ և բարձրնայ յոյժ
Թէ ճախն՝ շատ ըռզակի տիրա
նայ :

ԹԻՆ ԵՂ ԵՆԻՂԱՄՈՅ ՆԵՐՍԷՆ ԽՂ՝
ՍՐԱՆԵՂՈՒԻ ԿԱՍԱՆԻ: ԹԻՆ ԶԱԽ
ԵՆԻՂԱՄՔՆ ՍՐԱՏԵՂՄԱՆՔ Է: ԹԻՆ
ԵՂ ԾՈՒՆԿՆ ԽՂ՝ ՄՕՄԻՆՆԱՅ յԱ
ՇՈՂՍ ՄԵԾՈՒԻ ԼԿԱՐԿԻՔ Է. 'Ի
ՎԷՃ ԵՆԿԱՆԻ 'ԻՂԱՍՈՒՄՆ ԵՆԿԱ
ՆԻ ԿԱՐԿԻՔ ԼԿԱՐՍԱՍՈՒԹԻ Է:
ԹԻՆ ԶԱԽՆ՝ ԱՈ ԱՇՈՒՄ ՄՈՍԱՆԵ
յԱՇՈՂԱՅ ՄԵԾՈՒԻ ԱՈՆՈՒ 'ԻՏՐ
ԿԻՔ ԷՂԱՆԵ ԿԱՍԱՐԻ ԻԷՐ ԲԱՆՆ
ԱՈ ԱՇՈՒ ՂԵՂ ՂՐՈՅԳ ԼՍԵ ԿԱՐ
ԿԻՔ ՂՄԱՆԵ: ԹԻՆ ԵՂ ՂՐՈՒՅԻ
ԾՈՒՆԿՆ ԽՂ՝ ՄԱՍՆԵՆ ՂԻՆՔՆ Լ
ՔԱՐՈՎ ՂԵՐԾԱՆԻ: ԹԻՆ ԶԱԽՆ՝
ԱՈԹԱՄԱՅՆ ՂԵՐԾԱՆԻ: ԹԻՆ ԵՂ
ՆԵՐՍԻ ԾՈՒՆԿՆ ԽՂ՝ ԱՇԵՍԻՍ ԼՍԵ:
ԹԻՆ ԶԱԽՆ՝ ՂԱՍԱՍՄԱՆ Է ՈՒ

բախանայ խնդայ: Թէ աջ ծուն
կըն. 'իխօսից տրամի: Թէ ճախն
բարի գտանէ: Թէ աջ սրուն
քըն խղ' հարստութի է 'իմեծաց
գովասանութի առնու: Թէ ճախն
հարստութի է: Թէ աջ ամսրուն
քըն խղ' ահ որ կայ իւր վճ ան
ցանի: Թէ ճախն ամ նեղուէ
ազատի: Թէ աջ ոլոքն խղ' որ
է սրունքն բարւոյ նշան է վի
ճի և բարի գտանէ. ցանկայ և
խնդայ իւր մօտեօքցն մեռանի
հարկիք առնու և հարօտանայ
մօտենայ յաւազ հարկիս է ընդ
մարդ գառախազէ: Թէ ճախն
Թշնամեաց յաղթէ առատ բա
րի և շնորհչոր սուգ և արամութի

այլ յետոյ բարի դուանէ դանձի
հանդիպի հարկիք և յնժուծի
հարկի յայ պարգևս առնու և
հարստանայ 'իմեծ մարդկանց
սէր առնու: Թէ աջ ներսև ու
լոքին խղ' զրոյց լսէ և ուրախա
նայ: Թէ ճախն' 'ի ճանապարհ
երթայ: Թէ աջ կոճն խղ' ըզ
հետ սգոյ երթայ իւր սիրելի
մեռանի լաց և սուգ է մարդոյ
դիմահայտաց լինի երթայ հետ
լալոյ: Թէ ճախն' խօսք ելա
նէ իւր վրայ խնդումն և յնժուծմն
է բարի դուանէ յաւագէ բերկ
րի 'ի սիրելեաց հասանի ուրա
խուէ: Թէ աջ կոճի դրուցի
դիմն խղ' հետ մեռելի երթայ

Թիւ Զախն՝ սրտհեշտանք է:
Թիւ աջ կոճի ներսի դիմն խղ՝
'իսեծ մարդկանց հարկիս առ
նու հարստանայ բարի և սրբո
հեշտութի է: Թիւ Զախն՝ ուրա
խութի է յոյժ: Թիւ աջ ոտից
Թաթն խղ՝ սրտհեշտանք է և
ուրախութի յոյժ ծանրանայ իվր
մարդկն մարդիկք ձարձրանան
իվր իւր հաստատի իւր գործն
յայ 'իճանապարհ երթայ յեր
կար ճանապարհ գնայ. դատի
վս իւր ապրանայն 'իգործ սիճ
ային գնալ նշանակէ. 'իճանա
պարհ երթայ և բարով դառնայ
'իմարդէէ ըռգակի: Թիւ Զախն
բարի է և շահ. ըռգակն շտտա

նայ մօտենայ յաւարդ և ի առա
ւորի ցնծայ յոյժ իրք գտանէ
ճանապարհ է խնդման և բարձ
րուէ աւարդաց պատուհի մեծա
նայ և բարձրանայ մօտենայ յար
քունիս շատ խնդաց և հարստա
նայ: Թէ ճախ ոտից կոծն խղ'
զենի և յետոյ ըռզակի: Թէ աջ
կրքնկան կախ ջիւն խղ' օտար
զրոյց լսէ: Թէ ճախն' տօլ
վաթ առնու և սրտհեշտի: Թէ
աջ ոտից ներբանքն խղ' 'ի ճա
նապարհ գնայ բայց բարի լի
նի իւրն. վերք հասանի իւրն
հերքի յիւր ազդէն 'ի ճանօթից
տրամի 'ի ճանապարհէ իրք սր
ահէ երթայ 'ի ճանապարհ եր
կար

կար իրք գտանէ ևչա՛հի հարս
տանայ ևխնդայ 'իտրամուԹԷ
ազատի ևբարի գտանէ: Թա՛ն
ձօխն՝ մեծուԹի ևիշխանուԹի և
հարկիք առնու. 'իձեռս ա՛ւա
դաց հարստուԹի առնու ինչօ և
տուրս 'իյա՛ւադաց առնու առ
ա՛ւադ 'իծառայուԹի մտանէ իւր
բանն յա՛ջողի առ ա՛ւադն ճանա
պարհ հեռի է ոչ կայ. յազդէ
ծառայուԹի դտանէ մեծանայ և
մտանէ 'իդարպաս հարստանայ
Թա՛ն ա՛ջ ոտից ամ ԹաԹն խղ՛
հարկիք ևսրահեշտուԹի. իշխա
նուԹի գտանէ տրամի յիւր մօրդ
կանց հեռանայ յազդէ իւրմէ.
նոյն ևԹեԹեանայ առճանօԹս
347 իւր

իւր 'իմարդիլէ ըռզակի և 'իճա
նապարհ երթայ: Թէ ճախն'
հեռանայ յազգականց ևտրումի
յաւադ մօտենայ և 'իճանապարհ
երթայ հարկիք և շնորհ առնու
սակաւ մի հիւանդանայ. հար
կիք առնու. ուստի ակն ոչ ու
նի մեծանայ և բարձրանայ:
Թէ աջ ոտից ներքէն կամ վե
րէն խղ' 'իճանապարհ արդիւ
նաւոր երթայ մեծուէ հասանի
և սրտհեշտի բարձրութի և փառք
առնու: Թէ ճախն' բարի լինի
իւրն յանկարծակի. յաւադոց
պատուի խնդումն է և սէր բարձ
րութի է խնդայ 'իճանապարհի
յաւադաց ըռոճիկ առնու: Թէ

ոտից մէջն խղ՛ մարդ վիճի ընդ
ինքն և ծեծվի: Թէ աջ կրնկան
վերեն խղ՛ օտարանայ յերկրէ.
և զրոյց լսէ բարի: Թէ ճախն՝
'իջար անկանի: Թէ աջ կրուն
կրն խղ՛ մեծուէ է. բայց հետ
մեռելի ընթանայ: Թէ ճախն
տօլված և բարի է ուրախանայ
և խնդայ: Թէ աջ ոտն ամէնն
խղ՛ 'ի ճանապարհ երթայ: Թէ
ճախն բարի դայ իւրեանն ուս
տի ակն ոչ ունի: Թէ աջ ոտաց
բուծն խղ՛ դնայ յիւրմէն տրա
մուի հեռաւորն դայ 'իմօտ ճա
նապարհ երթայ և տրամի և դնա
ցած մարդ տեսանէ 'իմարդկա
նէ շահի մեծանայ և հարստա

նայ յիւր ընտանեացն ուրախա
 նայ: Թէ ճախն՝ առողջութի
 խնդրէ յայ հեռանայ յազգէն
 հեռաւոր տեսանէ. սիրելիքն
 բազմանան՝ յայ ըռզակի և խըն
 դայ ցաւք դիպի նմա հիւան
 դանայ խիստ և անքն սիրեն ըզ
 նա: Թէ աջ ոտից խաժ մտն
 խղ՝ առողջանայ՝ եցաւոց մեծա
 նայ հիւանդանայ մինչև իմահ
 և տրտմի և վախէ յետոյ բարի
 լինի իւրն՝ իփորձութի անկանի
 և ազատի իւր դնացած մտրդն
 դայ: Թէ ճախն՝ հարստութե և
 հարկեաց. և մեծութե և խնդութե
 հասանի. վախէ իշառէ որ ոչ
 դայ իւր վերք ընդունի իստոյ

մեծութի ե ներդուծք սուկառ մի
մեծանայ բարի լինի իւրոյ ճա
նուպարհին: Թէ աջ ոտից մի
քի մատն խղ' սրտնեղութի դայ
ազատի 'իվշտաց 'ինեղութի ան
կանի և մեծ փոթորակ դայ իւր
տրամուրի և վիշտ մարդ կռուի
ընդ ինքն և ծեծվի և շար լինի
թմէ ճախն' վիժումն է 'իմեծ
աղաղակ անկանի դուժ առնու
բազմանայ կռիւ. ցնծումն ասէ
մտացն սիրով հետ մարդոյ ա
տու լիս առնէ շատ բարւոյ հան
դրպի և ուրախութի վիճի և սրտ
ներդի. և մեծ գէն անկանի ընդ
ազգակի վիճի: Թէ աջ ոտից
ճագ մատն խղ' գտանէ զինչ

ուզէ վիճի ընդ ծանօթի հար
կիք ևսէր ընդ այլոյ անպատեհ
խօսքն բարի է իւր թշնամիքն
շատանան: Թէ ճախն՝ յազդէ
հեռանայ և շահի վատ խօսք
լսէ վս իւր դնայ յայլ տեղ և յա
ջողի կարի հանդիստ և լաւ լի
նի զնոյն բաժանի՝ իտանէ և յոր
դւոցն բամպասեն զինքն առ կո
նայս: Թէ աջ ոտից ճկոյթն
խղ՝ մեծուծի և հարստուի տայ
ած իւր լինի զոր կամի. յաւա
գաց շնորհք է իրք կորուսանէ
շնորհս առնու մեծուծ ըռզակի
և բարւոյ հանդիպի. մեծ հար
կիք է իւրեանն: Թէ ճախն
տրտմի յաւազէ աղմուկ՝ իսիրե

լիաց վերք 'ի յաւադաց անպա
տեհ բան լսէ մեծութի դանձ ե
լանէ . կամ 'ի վաճառէ շահի .
յաղթեն ազդականքն իւր .
դանձ և առողջութի դտանէ . և
շատ բարի : Թէ ալ մաճուճ
մատն խղ' որ է խաժլ մատն հի
շանդանայ և ողջանայ : Թէ
ճախն' չար խօսին զինքենէ :
Ի իէ ալ ոտից ամէն մատուկն
խաղան' հետեակ 'ի ճանապարհ
երթայ բարի լինի իւրն և իւրն
դայ ցնծութի է և մեծ սէր դտա
նէ պարզ ևս առնու յայ հետա
ւոր օտար մարդ ծանօթանայ
նդ ինքն . 'ի մարդկանէ պատ
լի հետ ազգի 'ի ճանապարհ եր

Թայ խնդոյ և բարոյ հանդիպի
Թէ ճախն՝ խիստ դատումն ան
կանի սրտհեշտի և խնդայ. նե
դու ի է և վերք ցաւք լինի սրտ
նեղի՝ իխօսից աղքատանայ և
դարձել փորձի: Թէ տափողն
խղ՝ խնդայ և՛ իձի հեծնու և
՛ իբարի ճանապարհ երթայ:

Գիտողին ամ դաղտնեաց և
յայտնողին զպարագայս քի ան
մերոյ փառք յաւիտենս ամէն:

✱ Լուսնացոյց և Էրազացոյց: ամ
ԱՐԸԼՆ ՕՐՆ
լուսնին բարի է ամ
իրաց. զի ադամ նոր
ստեղծաւ. սերմանել
354 տրն

անկել . Իճանապարհ երթալ .
հիմն արկանել . զի այսօր սկիզ
բըն արար նոյ տապանին . և մօ
սէս զժողովուրդն էհան յեդիպ
տոսէ . և դաբրիէլ ողջոյն ետ
մարիամու . և սողոմօն սկիզբն
արար տաճարին . հիւանդն ող
ջանայ . կորուստն դտանի . է
րազն ՚իբարին կառարի :

Թ Օրն ջէ բարի . զի նախաս
տեղծն այսօր անկաւ . և այսօր
կայեն զհաբէլ էսպան . և շաղա
խեցաւ երկիր յարեւել նր . որ
ծնանի հեզ և խոնարհ լինի . և
ջնացող . հիւանդն չապրի . կո
րուստն մինչև . իս . օրն դտանի
տուակ գնելն . նաւ ուղղելն ա

ղէկ է՝ երազն դ՛ օրն կատարի:
դ՛ (Օրն բարի է ամ իրաց. որ
Ծնանի շնորհաւոր լինի և պա
տերազմօղ. զի այսօր դ՛ շխոյն
հեղինէ զխաջն էգիտ. և սողո
մօն ծնաւ. դնել վաճառել բա
րի է. կորուսեալն դուանի. վա
խուցեալն դառնայ. երազն ՚ի
բարին կատարի:

դ՛ (Օրն սպահանու թի է. մի
դնել. մի վաճառել. մի ՚ի դուրս
ելանել. զի այսօր մոգքն զըն
ծայսն բերին. և հերովդէս խա
բեցաւ ՚ի մոգուցն. և նաբուգո
դոնոսոր զսոսճարն քակեաց. որ
Ծնանի շնորհաւոր լինի. և մե
ծու է հասանի. հիւանդն մեռա
նի. երազն սուտ է: 356

Ե Օրն բարի է ամ իրաց. մե-
ղու աղէկ դայ. սերմանել տըն
կել ՚ի ճանապարհ երթալ. նա՛ւ
ուղղել. որ ծնանի բախտա՛ւոր
լինի. զի այսօր եմու ա նոյ ՚ի
տապանն. Լսողոմօն զտաճարն
շինեաց. կորուստն դտանի. հի
ճանդն ողջանայ. երազն ՚ի բա-
րին կատարի:

Գ Օրն բարի է ամ իրաց. ման
կունս յուսումն տալ. զի այսօր
եմու ա տրն առ դպիրս. զամ
ինչ դործել բարի է. Լայսօր
տրն զառաքեալսն ՚ի քարոզութ
առաքեաց. հի ճանդն ողջանայ
որ ծնանի բախտա՛ւոր լինի. կո-
րուստն ՚իս. օրն դտանի երազն
՚ի տարին կատարի: 357

Է Օրն պահպանուի է. զի այսօր արտաքսեաց ամ զադամ իդրախտէն. որ ծնանի պիտակոտ լինի. ու գող. հիւանդն խիտ նեղի. բայց ապրի. երազն սուտ է:

Ը Օրն բարի է ամ իրաց. որ ծնանի ճայնեղ լինի. զի այսօր սկիզբն եղև թլփատուէ. և լեզուն բաժանեցան. հիւանդն ողջանայ. կորուստն գտանի. որ ծնանի ծերանայ. երազն ութ օրն կատարի:

Թ Օրն բարի է. զի այսօր քն ճրկրանցաւ. որ ծնանի յերկաքակեաց լինի. գնել վաճառել ճանապարհ երթալ մանուկ մը կըր

կրտել՝ Թագաւոր տեսանել . 'ի
յաւագ 'իդատաստան մտանել .
կորուսեալն դտանի . երազն 'ի
բարին կատարի ամ :

Ժ ( ) րն 'իծնունդ է . մի ինչ
դործել՝ չէ բարի . պատրաստ
կաց յամ իրաց . մի երդնուլ . մի
երդումն տալ . որ ծնանի խելի
դամահ լինի . մազ մի հարթել .
հիւանդն ողջանայ . կորուսելն
դտանի . երազն քօրն կատարի
Ժ ամ Օրն աշխարհ ջրհեղեղաւ
ջնջեցաւ . ամ ինչ դործել չէ
բարի . մի երդնուլ՝ մի երդումն
տալ . զի այսօր զյօնան եկուլ
կէտն . մի 'իջուր մտանել . որ
ծնանի փուլթով մեռանի . մի 'ի

Ճանապարհ դնալ՝ զի այսօր ա
դամ ելաւ՝ իդրախտէն. հիւան
դըն յառնէ. երազն յօրն կամարի
Ժբ ( )րն ջէ բարի. մի երդնուլ
մի երդումն տալ. յամ իրաց
պատրաստ կաց և աղօթեա՛ւ. զի
այն օրն պահպանուի է. երազն
ի՞ օրն կատարի:

Ժդ ( )րնբարի է ամ իրաց գոր
ևել. հիմն արկանել՝ հարսանիս
առնել. որ ծնանի իմաստուն
լինի. հիւանդն խառի. երազն
իբարին կատարի:

Ժդ ( )րն հնազանդուի է ամ
իրաց. մի ինչ գործել. որ ծնա
նի ջարեաւ մեռանի. հիւանդն
եւեղութի կրէ. զի քս յայն օրն
360 խա

խաչեցաւ . երազն քառասուն
օրն կատարի :

ԺԷ ( ) րն բարի է ամ իրաց . որ
Ծնանի զօրաւոր լինի . որ հի
ճանդանայ յառնէ . զի քն այն
օրն աւերեաց զդժոխսն . շինել՝
տնկել՝ վաճառել՝ բարի է . մազ
մի հարթել . զոր ինչ գործես
չնորհաւոր լինի . կորուստն գը
տանի . երազն յօրն կատարի :
ԺԿ ( ) րն բարի է յոյժ ամ ի
րաց . սերմանել՝ տնկել՝ հարաա
նիս առնել . մանուկ յուսումն
տալ . յաւազ մտանել . զի քն
յայն օրն պատուեցաւ՝ իմոգուցն
որ Ծնանի դեղեցիկ լինի . և բա
տակեց և մեծատուն . կորուստն

ոչ դատանի՝ հիշանդն ապրի՝ է-
րադն երեք օրն կատարի:

ԺԷ Օրն բարի է՝ հինն արկա
նել. պատերազմիլ՝ հիշանդն
ամբողջ ելանէ. երազն յօրն
կատարի:

ԺԸ Օրն բարի է՝ հարսանիս
առնել՝ ՚ի ճանապարհ երթալ.
որ ծնանի զբախտս լինի. և յայսմ
աւուր քն զհոգիան ազատեաց
երազն բարի է:

ԺԹ Օրն բարի է ամ իրաց.
սերմանել՝ տնկել՝ մանուկ յու
սու մն տալ. յաւադ մտանել. զի
քն յայն օրն պատուէ եցաւ. որ
ծնանի բախտաւոր լինի. հան
ճարեղ՝ արբեցօղ. լեզուէն

վատ և շնացող. զի սկիզբն կայե
նէն էր և դօտեցն Նր. հիւճանդն
մեռանի՝ ի թշնամուոյ պատրաստ
կաց. երազն՝ ի բարին կատարի:
Ի ( ) ըն բարի է ամ իրաց. զի
ամ այն օրն երևեցաւ արքայ
մու և օրհնեաց զնա. սերմանել՝
շինել՝ վաճառել՝ ի ճանապարհ
երթալ. յաւագ մտանել՝ և ամ
ինչ դործել բարի է. որ ծնանի
խոնարհ լինի և աղօթասէր.
բայց ի հուր անկանի կամ ի
ջուր. զի ամ այն օրն այրեաց
զսողօմ. երազն սուտ է:

Իս ( ) ըն բարի չէ մի ինչ դոր
ծել. զի պապանձու մն զաբարի
այի է. մի վաճառել՝ մի դնել՝

մի երդնուլ. մի երդումն տալ
հիւանդն նեղի. կամ մեռան'
որ ծնանի աղօթասէր լինի.
բազն սուտ է:

Իբ ( ) րն մի ինչ գործել մեղս
որ չխաթերակիս. բայց հի
արկանել' վաճառել. ման
յուսումն տալ' և ամ ինչ բարի
գործել. որ ծնանի յերկարա
կեաց լինի. և աւարաց սիրելի
զի այն օրն հրաման ետ արն
դաբրիելի աւետիս տալ սբ կու
սին մարիամու' երազն 'իբա
րին կատարի:

Իդ Օրն բարի է ամ իրաց' զի
քն յաւանակի նստաւ. որ ծնա
նի բախտաւոր լինի. և առաւ
միս

ՀԱՅԿ ԳԱ

ՀԱՅԿԻ ԳԱ ԿԱՆՈՆ

Նադ մտնել՝ երակ առ
հարսանիս • զի այն օրն տար
ընծայն քնի • որ ծնանի դեղե
ցիկ և շնորհաւոր և շատակաց
և մեծատուն լինի • կորուստն ոչ
գտանի՝ հիւանդն ոչ ապրի՝
երազն ք օրն կատարի:

ԻԹ Օրն բարի է ամ ինչ դոր
ծել՝ տնկել՝ շինել՝ հարսանիս
առնել • մանուկ յուսումն տալ՝
որ ծնանի բախտաւոր լինի և
հանձարեղ՝ բայց արբեցող՝ և
շահ տայ • սիրելի լեզուաւն •
վատ և շնացող՝ հիւանդն մեռա
նի • երազն լաւ է:

Ը Օրն բարի է ամ իրաց • կրն
քել՝ պսակել՝ հիմն արկանել՝
367 ԻԴ

տեսանել նորոգութի է: Լ.րե
դակն թագաւոր է: Լ.րեդակն
խաւար այն տեղացն պարոնին
չար դայ: Լ.րեդակն իւր ձեռ
քրն տեսնու պարոնութի է իւ
րեան: Լ.րեդակն Լլուսինն ընդ
իրար ընթանալով տես թագա
ւորք են Լկուիւ ցուցանեն Լհի
ւանդութիք: Լ.րեդակն իւրում
տեղւոջ տեսանի թագաւոր մեծ
է: Լ.րեդակն Լլուսին նորիլն
բաժանել երկրի է: Լ.րեդակն
երկնից անկեալ տես թագաւոր
աց մահ է: Լ.րեդակն՝ իկողմս
նէ տես նեղութի է: Լ.րեդակն՝ ի
ներքոյ ամպոյ տես երկրի նե
ղութի է: Լ.րեդակն Լլուսինն

այսր ևանդր ընթանալ բաժա
նուամն է երկրի: Եւսող տես լաւ
է: Եւսողն իւր տանն տեսնու
իւր տանն բարիքն յաւելնայ:
Թէ օտարկան լինի խաղաղուք
՚խտուն երթայ: Եւստեղս երկ
նից անկեալ մեծամեծաց մահ
է ևկորուստ: Եւլազ երէց մե
ռած կենդանանալ մեծ զրոյց
կենդանանայ: Եւռիւծն թագա
ւոր է: Եւնձրուն ժամանակ բա
րի է: Եւրճեստաւոր զինքն տե
սանէ շահ է: Եւպաշխարօղն
լաւ է: Եւղեղնաւոր զինք
տեսանէ թշնամիք ևլեզու:
Եւլազ զինքն տեսանէ բարի
ևխիստ լաւ: Եւլևոր զինքն տ

սանէ հարտուի է կլաւ: Ընտ
 սունն կաւազն հալալ ըռոճիկ
 է կշահ: Ընուշ ուտելու զինչ
 որ լինի լաւ է կհալալ ըռոճիկ
 է կանուշ խօսք է: Ըղբաւին
 երբ տալն շահ է կբարի կպար
 դեք այ քեզ կատարի: Ըէե
 տարանն հալալ մուրատ է:
 Ըքն դանձի շատուի է: Ըն
 դամն ուժ է: Ըդազաղն իպա
 տարադ բարի է կկռոճոյ նշան
 է: Ըլիւրն շահ է երաց կբար
 ւոյ: Ըյժն կքօշն ճանապարհ
 ցուցանէ: Ըղբիւրն երաց շահ
 նշանակէ: Ըսպար առնուլն
 կամ զիւրն կամ զայլոցն պատիւ
 է: Ըտամուս հանել ներքինն

տրամուծի է վերինն ազգական
մեռանի: Լ տամուես սրբեն զայ
լոց վաստակ ուտէ: Լ տամուես քն
սեւացեալ հիշանդութի է: Լ տա
մուես մեծ հանելն ազգականի
մահ է: Լ չազակ տես զգուշա
ցիք 'իկուչոյ: Լ ուռ տեսանեն
'իտան քում գանձ է և շահ է:
Լ քրւն հեղուլն փասս մեծ է և
զեն: Լ զոճեսն թշնամի է որ
թէ որսաս զաղճեսն զթշնամիդ
յաղթես: Լ զքն չափովն շահ
է տեսնողին: Լ տամուես առա
ջինս հանել որդւոց մահ է:
Լ չք բազում տես հարստութի է
քեզ: Լ չս մեծս ունի կենաց
յաճելումն է քեզ: Լ չս հա
նելն

նելն կինն կամ որդին մեռանի:
Ը. յրեցեալ զհանդերձն տեսա
նէ մասս մահու է և երկիւղ:
Ը. յրել և աւիրել տեսանէ ըզ
տուն իւր ամենեին պիղծ ջար
և մաս է: Ը. թիւն շարժէ շնու
թի է և կամ շինութի և շահ:
Ը. թողն մեծուի և բարձրուի է
Ը. թիւնն որ իմարդոյ ելանէ զէն
է: Ը. մրաւն շաա բարի է և ա
նուշ խօսք է: Ը. ղն և աննուխն
անուշ խօսք է և բարի: Ը. ղն
սպիտակ տեսանես դրամ է և
շահ: Ը. ղ սև տես վատ խօսք
է և սրտմուի: Ը. թիւրն յուժ է:
Ը. կներ տես կամ քար աղախին
է և ծառայ: Ը. ըծաթ սք և յիս

տակ տես հաւատք է: Եւ պաճան
տես հարկեոր կնիկ է. կամ այր
մարդոյն պարոնութի է: Եւ պըռ
ճան տեսնու կին մարդ թէ այ
րի է այր առնու թէ այր ունի
աղայ լինի: Եւ պրշումն լաւ է
և ըռոճիկ և շահ: Եւ սպարն որ
է զալխանն երկրի տիրանայ:
Եւ զեղն շատ զրոյց է և ճօշք և
բամպա: Եւ նուշահոտ իրքն
լաւ է և հալալ ըռոճիկ: Եւ տա
մուկքն ազգերն է: Եւ տամուկ
քն ամէնն ընկնի շատ գանձ
գտանէ: Եւ տամն առաջին ընկ
նի իւր սուգ հանդիպի կամ 'ի
ճանապարհ երթայ: Եւ ռիւծն
պարերազմ է և թշնամի:

Լ. ռիւծն անամօթանայ Թշնա
մի արձակի երկիրն այն: Լ. ռիւ
ծրն աւադ է և կամ Թադաւոր
լիրք: Լ. ռիւն տեսանես կամ
արիւն առնու շնորհքէ: Լ. ղիւս
հանէն տանն շինուի է և լաւ:
Լ. բեղայ տեսանելն կռիւ է:
Լ. քմաւենին զաւակ է և ուրա
խուի: Լ. ղիկ հալաւն շատ Ժա
մանակ է և ուրիսուի է և շնորհք
է: Լ. ղիկ փոքր տես շատ շահ
է և բարի: Լ. ղիկ երեխայն
ցնորք է և նեղուի: Լ. ղիկ իւր
ծոցն խնդուի է: Լ. յանաթ առ
նու և պահելն ըղորդութի է:
Լ. կանջն երազի աղջիկ է և կը
նիկ է և աւետիս: Լ. քմաւենի

Ժառն քան զամէն ծառ լաւ է
Լ՝ աիւծին հետ կուչիս ընդ մեծ
մարդոյ կուչիս և կամ կուչիւ ան
կանիս: Լ՝ աիւծ ք ընդ միւտանս
կուչին ք Թադաւոր և կամ ք
մեծ մարդիք կուչին: Լ՝ աիւծին
վք նստած լինիս և քչես նա դու
պարոնուք վարիս: Լ՝ աիւծն 'ի
դէմք ելանէ և հրոսնայ քեզ նա
ահ հասանի քեզ 'իմեծ մարդոյ
Լ՝ աիւծէն Թէ փախչիս և յա
աիւծն յետեւդ ջկայ 'իջար կա
մէ անհոգանաս: Լ՝ աիւծի միս
Թէ ուտէ 'իջար կամէն իւրեան
բարի գայ: Լ՝ ղոճես երազի ահ
է և երկիւղ և իլլաթէ: Լ՝ ղճեսի
հետ կուչիւ անէ հետ իւր կա

ըւորի կաիւ անկ և չի լաւ:
Լ. ղէեսի հետ խաղայ աղվոր
կնկան ծանօթանայ: Լ. ղէես'ի
մարդոյ փախչի իւր պարտկան
իւրմէ փախչի: Լ. ջ տեսանես
անիրաւ և անդէտ մարդոյ խօսք
է և ամէն գէշ գազան թշնամի
է: Լ. բծիւն երազի աւագ է և
մեծ պարոն: Լ. բծոճոյն հետ
կուչիս կամ գառնես հետ մեծ
մարդկանց նախանձիս և կուչիս:
Լ. բծոյն վր նստիս պարոնու
տիրանաս: Լ. բծիւն զքեզ զար
նէ' ի պարոնէ զէն հասանի քեզ
կամ լեզունվ անհարկուի: Լ. թ
մաւք հաւք տեսանես կնիկ է:
Լ. ղաւնին շնորհք է կամ կին

է: Լ. ղի ճուկն կսկիծ է և հոգս
Լ. Թոռ նստիլն բարձրութի է:
Լ. լիւր ամանոյն ըռզակ է:
Լ. ղբիւրն լաօցվիլ շահ է: Լ. ղ
կտրած տեսանես կռիւ խափա
նի: Լ. ղբերէ ջուր առնուլն
վատ է: Լ. ղբերէ ջուր խմելն
շնորհք է: Լ. գռաւն Թշնամիք
արձակին ի վր քո աղօթք արա
ազատիս: Լ. նդաստանն բարիէ
կամ վաստակ է Ժամանակ բար
ւոյ է: Լ. նկանիլ 'ի գետն Թօ
Թափի ընչիցն և աղքատանայ:
Լ. Շաղ տեսանել Թշնամի ար
ձակի յերկիրն: Լ. րծաթն նե
ղութի է և ծանրութի: Լ. ղ տեսա
նես կսկիծ է: Լ. պարանջանն նե
ղութի է և հոգս: 378

ԲՆՔաստանել զոք երազի մնաս
է խիստ և վատ ամ օդնէ:

Բառնալ զինքն յումեքէ շահ
է և բարի: Բառնալ և ընկենուլ
զինքն յումեքէ մնաս մահու է:
Բարձր տեղաց ընկնելն չէ բա
րի մնաս է: Բարբառոտի ձայն
լսես և այլ սազերու անուշ խօսք
է: Բազուկ ազնիւ տեսանես
շահ գուշակէ: Բազուկ աղտե
ղի զգուշացիր 'ի մեղաց: Բաղ
նիքն հոգս է: Բաղնիք երթաս
'ի պատրանք անկանիս: Բաղնեց
գուրս գաս 'ի հոգւոց ազատիս:
Բաղնիք լուացվիլն չարչարա
նօք ըռոճիկ է: Բուրթ սպի
տակն մեծ առողջութի է Բուրթ

սև սուգ և ցոցի: Բուրթն հա
լալ բռօճիկ է և շահ: Բևեռ
ժողովելն յեզուք է: Բուք ար
կանելն ճայն գուժի դայ եր
կիրն: Բերթ աճերելն՝ ինեղուէ
ազատիս: Բարձր տեղաց վժ
քայլեօ մեծուի գտանես: Բոզ
կնոջ հետ խօսիլ կամ խաղալ
շահ է: Բազում ջորքոտանիքն
զրոյց է: Բարև տալ երազին
կուիւ է: Բակ շինելն կամ հիմն
արկանելն բարուի է: Բորակ
տեսանել կամ ժողովել կսկիծ է
Բերանն ձեռնաւորուի է: Բև
եկ տեսանել կամ ժողովել մեծ
բարուի է: Բերանոյ ցամաքիլն
իւր վժ բռօճիկն տան որ պաք
սի:

Բաճն լեզու է: Բոպիկ զինքն
տեսանէ զէն գայ իւրն: Բորոտ
զինքն տեսանէ գանձն շատա
նայ և հարստութի է և շահ և ան-
ծուրի է: Բլուր տեսանես երկ
րի շինութի է և խաղաղութի:
Բամպակ տեսանես արդարութի
է և սրբութի: Բիր կոտրելն եղ
բայրն մեռանի կամ ազգական:
Բողկ ուտելն արողջութի է և
լաւ: Բանձար տես շահ է՝
Բանձար աւեր տես ջէ լաւ:
Բերթ մտանելն ամբութի է և
պարիսպ: Բրել կամ գործելն
մեծ բարութի է և շահ: Բերթ
իվթ թշնամեաց իրաւանաւ:
Բրինձն շահ է և բարի: Բազան

դի է ևսեծուե նշան կամ լա՛
մարդ է: Բու տեսանես ներդու
թի է: Բու րվառ առնուլն կամ
շարժելն չէ աղէկ կռիւ է:
Բաթ տեսանես մեծ մարդ է:
Բիր տեսանես կամ առնես եղ
բայր է կամ որդի:

Գառինս տեսանելն շահ մեծ
է: Գառինս զենելն չէ բարի:
Գոռալն աճետիս է: Գլխատել
կռնքն տեսանես մնաս մահու է
Գլուխն յանձնէն՝ իզատ տեսա
նես յօտարուի երթայ: Գլուխն
կտրած՝ իձեռքն առնու շատ
զանձ դտանէ: Գլուխն դեղ
քսեն անուշ խօսք է: Գլուխ
ածիլես ամէն ներդուէ օգտաւիս

Գլուխ այլոց ամիլելն ցաւուն
դժար զերծանի: Գազանն որ
գոչ է երկրի նեղութի է: Գա
զանք տեսանես ահ է: Գինդ
հագնիլն մեծ շահ է: Գօտի
ամիլն մեծ պատիւ է հարստու
թի և շնորհք է: Գտակն հար
կիք է: Գիտաւոր աստղն մեծու
թի է և պատիւ: Գաւազանն
ամրանայ ընդդէմ թշնամւոյն:
Գաւազանն 'ի յափին լաւ է:
Գուշ դտանէ շնորհք մեծ է:
Գազանն կռիւ է և երկիւղ ա
ռանց մնասու: Գազան խաղալն
թշնամոյն հաշտուի է: Գազան
փախչիլն խաղաղութի է: Գանձ
տեսանել կամ առնուլ շահ է:

Գօտի արձակելն կամ կտրելն
մնաս մահու է: Գլուխ ըսպի
տակն յանկարծ շահ է: Գինս
հանելն յականջէն մնաս մահու
է: Գուսանն մեծ նեղութի է և
տրամուրի: Գուսն հանց մարդ
է որ այլոց շահ գայ: Գաւաթ
բռնել ձեռքդ զաւակ է: Գա
ւազան 'ի ձեռին որդի է և շահ
մեծ: Գիշերի 'ի ձանապարհ եր
թալն նեղութի է: Գերեզման
բանալն մնաս է: Գեղեցիկ պատ
կերօք զինքն տեսանէ փառք է
Գեղեցիկ պատկեր նրկարած
փառք է: Գետինն 'ի վայր եր
թալ թշնամին յողթէ զինքն:
Գառինս լւանալն զէն է և տրամ
ուրի:

Գայլն անամօթ թշնամի է:
Գայլն սպանանես զթշնամիդ
յաղթես: Գայլուն զարնես և
չի մեռնի նա հետ կնոջ մեղք
մեղք դործես և թէ մեռնի քո
բանն բարին յաջողի: Գայլի
միսն ուտես իմարդոյ հարամ
ուտես: Գայլ ագռաւն անհա
ւատ մարդ է: Գնդի խաղալն
պարոնին լաւ է փոքր մարդոյ
դէշ է: Գինի անասակ ըմպելն
կամ գնելն ուժ է և շահ: Գինի
տեսանելն կամ խմելն ուժ է:
Գինին դեղով խմելն հարամ
ուժիկ է: Գուրպա գնելն կամ
հազնիլն ճանապարհ է երկար
կամ կին է: Գոյն զգոյն հա
լաւն խնդուի է:

Գետ և հեղեղ ելանէ հեծելն
նշան է : Գետ քստակ հայիս
առատութի է : Գերի տանկն նե
ղութի է : Գետի լճացիկն նեղութի
է : Գովէշն շահ է և ուրա
խութի : Գովէշն 'իսկա բարի
զրոյց դայ : Գովի տեսանես
զքեզ հարստութի է և լաւ :
Գերեզման զինքն դնեն վատ է
Գորտք հաւատացեալ մարդ է
Գորտն թէ սպանանես հետ հա
ւատացեալ մարդոյ մաշումն առ
նէ : Գորտան ձայն լսելն խըն
դութե զրոյց քայ : Գիր կար
դալն նեղութի է և ցաւ : Գիր
քրեկն բարի է և հալալ մուրաւ
է : Գանձն և կուսման խիստ ար
դէկ է : Գլուխ լուսնայն զէ

ցուցանէ: Գերանդին մեծուի
է և շահ: Գեշ հօտ առնուլն
դէշ խօսք է: Գեթ զինքն տե
սանէ տղայոց աճուսն է: Գըխ
տորն ցնորք և աղքատութի է:
Գրօղ տեսանես մահն մօտեցե
րէ: Գրաւական հանել իտա
նէն միաս մահու է: Գըխնու
կաղմարն իրիցուն խելք է կամ
ճանապարհ է: Գըջի ամանն
կին է: Գարի սերմանել կամ
ժողովել ոռճիկ է: Գարին ըռ
զակ է: Գինձ ուտել կամ ժո
ղովել կռիւ է: Գինձն անուշ
խօսք է: Գերանն որ կտորի
տանուտէր մեռանի և միաս է:
Գարանքն աւաղ է և մեծութի

Գլխաւորն զէն է: Գետ պղտոր
տես լիութի է: Գերի զինքն տե
սանէ մեծութի է և ինեղուէ ա
զատի: Գիրք կարդալն ժողովք
ցուցանէ: Գամ շինելն շահ է
և ուրախութի:

Դարպաս շինելն կամ դարպաս
սի դուռ շինելն կամ դարպաս
տեսանելն հարուստ կինէ: Դար
պաս լայնացեալ պարոնութի է:
Դուռ բանալն իւր բախտն բաց
վի և իւր կամքն կատարի: Դու
ռն հետ մեծ մարդոյ ծանօթա
նայ: Դեկան ու դրամ թէ ա
շունն տեսնուս արիւնհեղութի է
և թէ իդարնան ժամանակին
տեսնուս բոր և ծաղիկ է: Դե

կանն 'եյայլ մարդոյ տաց կամ
կորուսանէ կամ դողանան ամէն
հողոց ազատի թէ հիւանդ է
ողջանայ: Բահեկանն յումեքէ
'եյինք առնու. կին առնու և
տղայք վաստակի: Բեղին պր
դինծն հաճաթ է որ կատարի:
Բարբինն մեծ մարդ է: Բար
բնի սարուճածն զինչ որ լինի
ամէնն բարի է: Բարբնու թին
թէ ինքն առնու լաւ տանու
տէր լինի: Բի տեսանես զրոյց
բարւոյ է: Բև տեսանես փաս
կանեղութի և մեղաց նշան է: Բու
ւրն տես կամ առնես պատիւ է
Բուռ կոտորելն մահու նշան է:
Բուռն ելանելն չէ բարի: Բա

տաստանն մեղաց քննութի է:
Դուք տես պատիճ է: Դամոնն
հիւանդութի է: Դարպաս փա
կելն մեծ մարդ անկանի: Դուք
ճգելն մեծ մարդ անկանի և
կործանումն է: Դուք մ'ցանելն
Ջերմ է և ուտելն հիւանդութի:
Դուք մ'տեսանելն հիւանդին
լաւութի է: Դրամ տեսանել
կամ ժողովել ադահութի է և նե
ղութի: Դարպասն 'ի թագաւո
րէ պատիճ է: Դմակ տեսանելն
կամ ուտելն հիւանդութի է կամ
անհոգութի է: Դիպակ տեսա
նել կամ ադանիլ մեծ պատիճ
է: Դրացնին բարե տալն կուիճ
է: Դեկան տեսանել կամ առ

նել շահ է: Դանակ շինողն հի
լայով մարդ է: Դանակ տեսա
նել կամ գնել չէ լաճ վատ լե
զու է: Դանակ կորուսանես լե
զու խափանի: Դատաւորն ան
է: Դատաւոր տեսանէ պարոնն
պարոնուի գտանէ: Դեղին սեխն
դեղին հալաւն դեղին ձի հեծ
նուլն դեղին ամենեւին վատ է
և հիւանդուի է: Դարբնի սայ
լըն և կռանն պարոնութի է:

Դաշտ տես ահա բան բունէ:
Դաշտէն՝ իդուրս դաս ՚ննեղու
թի ազատիս:

Եզն տես ահ չի լինի: Եզն
մորթելն վաս մահու է: Եր
կերն խնդուի է: Եկեղեցի տես
կամ

կամ շնորհն փառք է. բայց ու
մանք ասեն թէ նեղութի է. Եղ
ջերուն երկրի նեղութիւն է :
Եզինք ևսայլք նեղութիւն է
Եզին միսն ուտելն աղէկէ ու
մանք ասեն թէ նեղութիւն և
հիւանդութիւն է : Եզանց կրու
վելն յերկրի ահէ կամ թշնամիէ
Եզն նստման անհոգութիւն է
կամ մեծ աւետիս գայ զուրա
կեց սիրելի գայ : Երակ կտրելն
մնաս մահու է : Երգէ հոնն տրտ
մութիւն է . Երկաթ տես կամ
գնել տրտմութի է և յոյժ վաս
Երկանք աղալն կամ տես ան
հանգստութի է : Երկաթով ծե
ծելն նեղութիւն է և ցաւ : Երես

Կարմիր բանն աղէկ լինի: Երես
դեղին մեղքէ: Երես լըւանալ
տես զինն: Երակ առնույն սրբ
բութիւն է: Երես աղէկ մեծ
փառքէ: Եղ ուստին բարի
Չտունն իւր պայծառ տեսա
նէ ճանապարհ երկարէ **Չ**տուն
իւր կամ զայլոցն աւելած չէ
լաւ անիրաւութիւն է: **Չ**ինքն
թուի տեսանէ մեծութիւնէ ան
ձինն: **Չ**տուն իւր կամ զայլոց
արծաթի տեսանես փնաս մահու
է: **Չ**ոյց տալն նեղութիւն և չա
րութիւն է: **Չ**հայրն մեռած կեն
դանի մեծ շնորհէ: **Չ**հալուն
այրեաց շահի իկնողէ: **Չ**կնոջ
հերն կարել մեծ փնասէ: **Չ**ին

Հորն պատրաստ կաց զի տրամու
թիւն է: Չրեհն պարոնութի
Չրի հազնիլն զէն է: Չենելն
մեծ նեղութի է: Չինքն շողատ
տեսնուլն հարստութի է: Չար
տալու ուտելն տրամութիւն է:
Չափրանն հիւանդութիւն է:
Չափրանով կերակուրն լաւ է
Չուռնան կամ զճայն լսես անձ
րե է կամ կռիւ է: Չանկակի
ճայն լսես ինդուսնէ եւ ուրախ
է: Չմրութն լաւ է հաւատին
կբանին: Չինքն կոյր տեսանէ
թուք է կզէն: Չոտս իւր 'ի
շուրջ ամեն պատրաստ լեր 'իջա
րէ: Չնտանն երազի մեծ հոգս
է ետուգ: Չըղունկ կարեն մահ

է և զէն: Չաճուրն աւեր մահ
է և զէն: Չտունն շինէ բարի է
Չտունն աւերի է չէ բարի դան
ձի և ոսկւոյ զէն է: Չինքն մե
ռել տեսանէ կենաց յաւելու մնէ
Չերկիկն 'իբան տեսանես զու
գակից է կամ սիրելի

գայ իւրն

Էրէց մեռնի զրոյց յառնէ մեծ
Էրէց 'իմեռելոց առնէ ներու
Թի է և հին խօսք 'իզրոյց գայ
Էշ բազում ներու թիւն է: Էշ
խառնչէ նախանձ է: Էշ անա
մօթ պատիւ է: Էշ հեծնուն պա
տիւ է և փառք: Էշ զմեղուք ծա
մելն թշնամեաց կորուստ է: Էշ
ձերմակ տեսանես կամ հեծնու

պատիւ է և զրոյց: Էջն յարօտ
պատիւ է: Էջ բարձեալ և հե
ծեալ բարի է:

Ընդ այլ մարդ խօսիլն տես բա
րի է: Ընդ այլ խօսի յանկար
ծակի շնորհք է: Ընդ ումք
խօսիլ փառք է բարի է և պա
տիւ է: Ընդ այլ կնոջ խօսիլն
տրամուծի է: Ընդ բող ննջելն
մեաս է: Ընդ կոյսի հաց ուտելն
բարի է: Ընդ իշխանան խօսիլ
բարի է: Ընդ ել գնալն բախտա
ւոր լինիս: Ընդ մօրն ննջել ան
հոգութի է: Ընդ անասուն մը
տաւ ածելն մեաս է: Ընդ խա
ղաղ գետ անցանելն աղէկ է:
Ընդ պղտոր գետ անցանելն չէ

աղէկ: Ըղունկն կտրել զսօսէ:
Ըղունկն ունենալ աղքատութի
Ընկզի ծառ տեսանես աճամու
Թի է: Ընկուզ ժողովելն չէ ա
ղէկ: Ըտուքն երկիր է: Ընդ
աղբի խօսելն չէ աղէկ: Ընդ ա
նօրինի խօսելն սրբութի է: Ըրա
խի խմելն խնդութիւն է:

Թուխ մորուս ալևոր տես շա
հէ: Թախտ կանանչ տես ցաւէ
Թուչուն տեսանես մեծութի է:
Թախտն մեծութի է: Թուչելն
յերազի յայլ տեղ երթայ: Թէ
իւր կտուրէն 'ի յայլ կտուր
Թրուչի նայ իւր կինն թողու ե
այլ կին աւնու: Թէ Թրուչի որ
բարձրանայ 'իլաւութիւն հա
397 սանի.

սանի: Թա՛հ թաճունն յանձն քո
մերձեկնայ մարդ երանէ 'իքեզ:
Թաճուն արձակելն մե՛ծ բարոս
Թի է: Թաճուն փախչելն մե՛ծ
շնաս է: Թաճուն կրուճիլն վը
նաս է: Թաճուն խաղայ ընդ
քեզ քո Թշնամիքն սիրեն զքեզ
Թաճունս անկեալ անկուճն է:
Թաամք արարն իրա՛ւ արար մար
դէ: Թաագա՛ւորին բարեւելն
փառք է: Թաագաւոր ողջունես
լա՛ւ է: Թալթու ուտելն հարամ
ըռոճիկ է: Թաւա՛ւոր զինքն տե
սանէ հոգոյ դիպի: Թալթի ծա
ւրն հարուստ մարդ է: Թաիւր
զինչեւ իցէ նեղութի է: Թաուզ
ուտելն փոշիմանութի է: Թաորա

խով զինքն տեսանէ բարիէ շա
հէ և հարստութիւն : Թաուզ
չոր ուտելն շահ է : Թաուզ դա
լար տեսանել և ուտել վնաս է :
Թաաքստի զինքն բարի է : Թա
նաք եփելն լաւ է : Թանաք
'ի վերատ վաթիս դեշ խօսք է :
Թարութիւն թէ արիւնսխառն է
լանէ . խլեղք Կործ ելանէ :
Թազի ծառն լիրբ մարդ է :
Ժամատուն զարդարած տեսա
նես . արքայուէ արժանի լինիս :
Ժամ երթալն կեանքն . բարի
լինի : Ժամատունն աղօթելն
լաւ բան առնել է : Ժամատուն
մտանեն հաւատին լաւ է : Ժա
մահարն տեսանես . դպրուէ հա

սանիս: Ժամ առնելն աղեկէ:
Ժուռ դալն ջէ աղեկ: Ժպիր
ևխուլ տեսանես վաստէ: Ժպելն
Թշնամիք են: Ժողովք տեսա
նես Ժխորումն:

Ի մանկուէ զինքն ալևոր տեսա
նէ իւր կեանքն յաւելնայ: 'Ի
մանկուէ իբնակի զինքն նշմարել
տեսանես շահ է: 'Ի կաթն ձեռն
արկանէ ըզգակէ Ժամանակ բա
րուոյ է: 'Ի նաւ ելանել պատիւն է
'Ի գետ լընանա նեղու Թիւն է:
'Ի ծովու լըվացվիլն շահ է: 'Ի
ծովու լընանա փարթամու Թիւ
և շնորհք է: 'Ի ջուր լողանալն
պարտուց ազատուի է: 'Ի կացուն
ջուր լընանալն նեղու Թիւն է:

աստակ ջուր մտնուլն . կամ լը
ացվիլն կամ խմելն . հալալ
ոճիկ է՝ Վպղտոր ջուրմտանէ
արամ ըռոճիկ է : Վգետն ան
անի . ինեղուի անկանի : Վրք
ի ուզեն քեզանէ . պատիւ է :
Վբարբարոսս նստի . նեղուի է :
գայլ նստի նեղուի է : Վլու
ծանս դնէ զեզինս զրոյց է : Վ
ոկրս ելանէ . յտարուի վարի :
Վպարսպի շուրջ գալն . իմե
ծուէ հանդիպի : Վծովէ կամ
իգետէ ելանէ պատիւ է ջեւանէ
նաս մեծ է : Վգերեզման զինքն
նեսանէս դատաստանաց հանդի
ի և զնտանի : Վլաց նստի շաս
եղուի է : Վկին նստի բարի է և

լաւ: Վրիցու խաչ առնու արրոս
մուծի է: 'իկասցուտ ձի նըստի
ի յայլ երկիր երթայ: 'Վձի վա
զան նստին խիստ աղէկ է: 'Սև
Ջորի և իձի նստին 'իմեծունաց
շահ տեսանէ: 'Վմանկուծեան
զինքն տեսանէ. յաւելնայ կեան
քն: Վթռչման զինքն տեսանէ
այլ երկիր վարի. և մեծուք հան
դեպի: 'Վջոհոր անկանիլ 'ինե
ղուծի անկանի: 'Վսերմանիս
ձեռն արկանել. կամ վարել բա
րի է: Վձի ճերմակ նստի. կամ
իսև պատիւ է և բարի: Վձի դը
նացող նստի շահ է: Վմեռելոց
պագ առնուլ. զին է և զնաս:
'Վմեռելոց իրք առնուլն շահ է
և բա

Էբարի: Իբարձր տեղւոջ է ան
 կանի փառաց անկանի: Իձի
 խնաստուն նստի. աւետիս է և
 շահ: Իձիոյ խածնելն կուիչ է:
 Իկառ նստիլ. մեծ պատիւ է:
 Իջորի նստիլ. պատիւ է և շը
 նորհք: Իգազանէ նեղի. թըշ
 նամի յաղթէ քեղ: Իվայրի գա
 ղանէ հալածի. իզօրավոր մար
 դոյ պատրաստ կացիր: Իմեռե
 լոյ խօսի զդուշ լեր. մի հաւա
 տար ումիք: Իբարձր տեղւոջ
 նստի. պատիւ առնու աւադաց:
 Իմեռելոց ծեծ առնուլ խափա
 ռուննէ իրաց: Իյանապատի
 նստի. հիւանդութի ցուցան է:
 Իծովակի նստի զըւարթութի

աւագաց գայ երկիրն և բարի
առնէ:

Լոյս արեգական տեսանես բարի է: Լուսինք բազումք ածուծն է երկրին: Լուսին և արեգակն տեսանես յայգին փասս է ազգին: Լուսին աստղն խիստ շահ է: Լալն խնդուծն է: Լուսն ըռոճիկ է: Լուսինն բարի է և շահ: Լուսինն ածուծն իրաց է: Լուսինն կարմիր փասս է: Լուսինն խաւար Թադաւորի մահ է: Լուսինն ք տեսանես ք Թադաւոր յառնեն ի վերայ միմեանց: Լալն բարի է: Լացն շահ է և որախուրի: Լըւացվիլն մեղաց ազատի: Լուծ գնելն վատ է:

Լուծք եղանց բարի է : Լարն
ճանապարհ է : Լեռուն ծաղկել
բարի է : Լոյսն աշխարհի խաղա
ղութի է : Լոյս շիջելն տրտմութի է
առաջնորդաց : Լեռուն բարձր
տրտմութենէ ելան է : Լիմոնն
անուշ խօսք է : Լէհեպն հա
րուստ կնիկ է : Լուրջ հալաւն :
շնահաւոր է : Լապտակն բող
կնիկ է : Լապտակ ունենաս իւր
նման տղայ կու լինի : Լըկամա
րարն • ատենահաս մարդ է :
Խուփ տեսանէ շահ է : Խաւա
րն նեղութի է : Խնդալն ջէ ա
ղէկ : Խնծորն տրտմութի է : Խե
տարն ուրախութի է : Խուլն և
համրն շահ է : Խողի միս ու

տելն • ազգականաց մահ է : խո
րոված միս ուտէ շահ է : խուկ
ծրխէ ինչք • և ապրանք է և ա
նուշ խօսք է : խող մեծ ատես
մահ է • կամ այլազգի է : խմոր
ուտէ շահ է : խաչն նեղուի է
խաղող անձրև է և ցնորք • խա
ղողի ատեն լաւ է : խաղող ըս
պիտակ • խնդու մն է : սև խա
ղող լաց է : խաղող ժողոված •
տես գանձ է : խայտ հանդերձ
տես աւազ մեռանի : խարտալ
տես օտար կին մերձենայ : խոտ
ժողովելն պատիւ է : խոտն լաւ
մարդ է : խաւեարն հիւանդու
թի է : խաչա կնքել զինքն • մեծ
պատուոյ նշան է : խաչափարն

դատարկ մարդ է: Խնժորն տը
ղայ և աղախին է և ուտելն շահ է
և աւելտիք է խնժորն ի քեզ տան
աւելտիս է: Խնժորի ծառն մեծ
մարդ է: Խեցեղէն աման: ու
նիլ մնաս է: Խարիի զակն սև
սպիտակ: և կանանց տեսանելն
աղէկ է: և ուտելն հիւան
դու թիւն է:

Տաղկեալ անդաստան տեսա
սես: շահ և ուրախութի է: Տուլ
տես շատ հեծել է: Տուլ սլըղ
առք: նեղութի է: Տուլ ցամաք
լիութիւն է աշխարհի: Տուլն
իներս երթաս ի զո թշնամեաց
իրաւանաս: Տուլ սլինն: մեծ
թշնամի է Տուլն զմարդն իներս

բարչէ տեսնողն Կողի ձեռօք
սպանակի Ծովն լըճացվելն շահէ
Ծառայն աճետիքէ . և խնդու
Թի: Ծարաճիլն . չէ բարի:
Ծունր ածելն առ ան յոյս է:
Ծանր շալակելն . մեծ մեղք է
Ծաղիկ քաղէ . կին առնու:
Ծամ զուգելն . կին է: Ծամ
կտրելն . բաժանումն է: Ծա
ղիկն . անհոգութի է: Ծնանիլ
կնօջն . մեծ շահ դայ: Ծիծն
տղայ է . կամ մեծութի է: Ծունկ
ուժ է: Ծիծաղիլն տրամութի է
Ծառն . մեծ մարդ է: Ծառ
կտրել կամ այրել վնաս է: Ծաղ
կին . բարի է: Ծաղիկն՝ ու բո
րըն . սրտնեղութի է: Ծառ

պաղով. բարի է: Ծառն ծուռ
լինի. չէ լաւ: Ծառ անկանիլ
մարդոյ մահ է: Ծառին՝ տե
րեն թափի. արիւն հեղուի է:
Ծառի տեսանես զքեզ . կամ
նստիս փառք է: Ծառ կանանց
գանձ է: Ծառ չոր. տրամուրի
զատ մարդ է. ու չարկամ քեզ:
Ծիրանին զինչ ցեղ լինի՝ նե
ղուի է. և ուտելն տրամուրի է:
Ծաղկած. ծառն բարի է: Ծա
ռի վերայ գնալն. մեծ փառք է
Ծառ տնկելն՝ յիշատակ է. կամ
այլ . բան բարի: Ծառ. մեծ
խլի՛ի յաւազաց՝ ոմն անկանի
Կարմունձ . շինելն աղէկ է:
Կանանց ծաղիկ տես բարիէ

Կապած տես. անհողութի է:
Կարկուտն երկրի. նեղութի է:
Կայծակ՝ տես. խռովութի է: Կօ
րասն. նեղութի է: Կապուտն
աւերումն է: Կաղամբի տակ հա
նելն՝ մաս է. ըստ դանի էլի:
Կենդանի զինքն՝ իդերեզմանի
մեծ զրոյց է: Կին առնուլն.
մաս մահու է: Կին հերարձակ
մաս մահու է: Կին գեղեցիկ՝
և զարդարած երկիր է. կամ քա
ղաք: Կոյս զինքն տես. խիստ
շահ է: Կուժն. որդի է: Կո
րեկ տես. կամ. ուտել լիութի է:
Կուպղո տես պատիւ է: Կուժ
ջրով տես. բարի է ամեննին:
Կումաշ տես. հուր է: Կուռ

հանել . չէ բարի : Կրակ անկա
նիլն՝ մահ է . Լուու : Կնոջ հեր
կտրելն՝ խիտտ մնաս է : Կռչել
տես . կամ ադանիլ ճա
նաստարհ է :

Հաց տեսանելն՝ բարի է . Ելառ
հառ իճընի վրայ . յանկարծակի
չնորհք է : Հաղորդ առնուլն .
ծեծ է մարդոյն : Հառ ՚իխօսիլն
մարդ իկենաց անկանի : Հարսա
նիսն՝ արամուլի է : Հառ սիրա
մարդ տես մեծ իշխան է : Հասք
քաղելն՝ ուրախուլի է . ըստ պը
ղատոնի : Հառն՝ զըւարթուն է
Հանդերձ կորուսանելն՝ մնաս է
Հայրն մեռած կենդանացեալ
մեծ շահ է : Հալառն տյրած

Իկնոջէ: Տանդերձ դինէգուն
ունից մնաս է: Տանդերձն հե
ծել է. Եթ շնամի: Տայրապետն
մեծ. զրոյց է: Տեռաւոր զինքն
տես շատ շահ է: Տեռաւոր
տես խիստ. լաւ է Եբարի: Տի
ւանդն ներդուի է: Տիմն արկա
նել՝ հարստուի է: Տիմն իսկ
հիման դնել՝ Եշինել բարի է:
Տիմն իշինէ դուրս տես. դե
րեզման է: Տում միս ուտելն.
մեծ զրոյց է: Տող բառնալ՝
տես ներդուի է: Տոր փորելն՝
խիստ ներդուիւն է:

Չեռն լըւանալ՝ տես աղէկէ:
Չեթ եփելն՝ հըւանդուի է
ԻՉի նստիլն՝ մուրաւ է. Ելաւ

Չու տես . կամ ժողովել կռիւն
Չուկն իջսն հանել անց դայ .
կամ ճիւն . կամ ջերմ լինի :
Չուկն երկրի նեղութի է : Չոր
տես . կամ անցանել 'ի նեղութի
ազատի : Չիթենով օծանելն
չնորհք է : Չիթուարտուղ ժո
ղովել բարի է : Չուկն 'ի կրա
կին' երկրի նեղութի է : Չեռն
ճրայ . որդի լինի :

Ղան կամ սուլթան տեսանես .
անջափ աղէկ է : Ղեկաւ գր
նալն 'հետ մեռելոյ դնայ : Ղամ
բար վառելն' բարի է : Ղեստի
տեսանես . չէ բարի :

Ճրայ վառեալ տեսանես . ծա
ծուկ' դործք յայտնին : Ճը

րազ անցնին կործանումնէ տա-
ճառ գրոց տես . և լսել հոգս է
ճընճողուկ տես . կամ ունիլ բա-
րի է : ճանապարհ երթալն
ի նեղութի ազատի : ճոպան
կամ ջուլան տես . երկայն ճանա-
պարհ է : ճանապարհ երթա-
լն և յետ դառնալն բարի է
Մատանի կամ պատմուճան
տեսնես . կամ շինել տաս իշ-
խանութի է : Մատանի կորած
փնաս է . և թէ զմատանին կորու-
սանէ կինն կամ սիրելի մեռա-
նի . Մատանի այլոց առնուլ ան-
հոգութի է . Մատանի ք ունիլ
ք կին առնու . Մատանի արծ-
թի ի նեղութի ազատիս . Մա

դարիսն՝ մեծուէ նշան է .
Մանուկ մորճօք կամ ծեր կե
նաց յաւելումն է և շնորհ : Մ
րուս գէշ զեն է : Լփեստելն խա
ղաղուի է : Մորվօք զինքն տե
սան է . շնորհ է : Մերգ ուտելն
հիւանդուի է : Մեծահասակ
տեսան է . զինքն փառք է : Մեծ
փակեղ ուսումն արկել մեծ շը
նորհ է : Մեռած զինքն տեսա
ն է . շատ ապրի : Մեռեալ տես
անցել . զրոյցն յառն է : Մեռել
ազգականն՝ կամ իմեռել է իրք
առնելն . մեռել կենդանանալն
մեծ զրոյց է . մեռել թաղելն .
շփոթումն է : Մեռելն՝ իդերեզ
մանի տես . խափանի ջարն : Մե

տել բազում տես . Թշնամիք ար
ճակին : Մորեխն հեծել է եւաշ
խարհի նեղութիւն : Մութն ե
մուկն . մասս է եւ չար : Մատակ
ուղտ նստիլն . հիւանդութի է
Միս արի տես . կամ ուտել . հի
ւանդութի է : Մեղը ուտելն
մեղք . եւ սրանեղանք է : Մանուկ
խաղալն . մասս է : Մանուկ ա
լեոր շնորհ . մեծութի է : Մամ
վառած ուրախութի եւորդի է :
Մարդոյ լերդ ուտէ . դանձ գը
տան է : Մարդոյ ոսկր ուտէ .
զընտան մտան է :

Յերկինս ելանել . մեծ պա
տիւ է : Յերկինս ձեռն 'ի
վեր կալով . մահ է : Յամպոց
ճայթ

Ճայթմունս լսելն չէ բարի: Յա
 շազան ձեռն արկանելն . մեծ
 մարդ վէ . իրք առնու: Յաշադ
 երթլան . բարի է: Յաթոռ նրս
 տիլն . բարձրուի է: Յաղբերէ
 Զուր խմելն բարի է: Յեկեղեցի
 երթալ 'իծանրութի ազատի:
 Յերազի իրք ուզելն . պատիւ է
 Յերազի երազ պատմելն . խիստ
 աղէկ է: Յորս երթալն բարի է
 Յառչէ հալածիլ յաշազէ .
 պատրաստ կաց: Յամէն ցեղ:
 ծաղիկ լաւ է: Յուղտ նստիլն
 պատիւ է: Յիւր երկրէն ելա
 նելն ինեղուէ ազատիս: Յառչէ
 հալածիլ . 'իկրուվոյ ազատի
 Նաւորդ լինիլն զրոյցէ ելանէ
 Նաւ

Մա՛ւ գնալն ՚ի կերայ . ծովուն
շնորհք է : Մա՛ւ այրիլն երկրի .
խռովութի է : Մա՛ւ ոսկի . և ար
ծաթի բարի է : Մա՛ւ նստի . շատ
ժամանակ ապրի : Մա՛ւ կոտրած
մահու նշան է : Մա՛ւ երասով .
՚ի հեռաստանէ շահ գայ : Մա՛ւ
գանձով նեղութի է : Մոր երբ
տեսանէ . օտարութի երթայ :
Մուռն յօտարաց . շահ է : Մա
խիր տես որ իգեղ դայ յաճարէ
Մախիրն որ շուրջ դայ խրոռ
վութիւն է :

Շողն փառք է : Շերպէթ խր
մեղն . խելաց յաճելունն է :

Շենք շինելն բարութի է և քա
կելն մնաս է : Շի իւղով ըռո

Ճիկ է: Եղջ ցորենոյ զամ է:
Եայիկ սպիտակ արդարութի է.
սեն տրամուրի է. և թէ արտաս
մեղքէ: Եւսն հացէ կամ խած
նէ լեզու. և չար մարդ է սլաս
րասս կաց: Եւսն ընդ երար
կապին. չէ աղէկ: Եւսն քանակն
մեծ պատիւ է: Եւսն. կամ
թեւաւոր դազանք.

Թշնամիք են:

Ոսկի խնձոր տես պատիւ է:

Ոսկի կամ արծաթ. խիստ
շահ է: Ոչխար տես. ձմեռնէ
լեցուրտ: Ոչխար մորթած. ձը
մեռն լուր գայ: Ոչխար իճա
նապարհի. հորստութի է: Ոչ
խար սև սուգ է և արամութի:

Ա Ջել կոտրելն • մաշու մն է :
Ա սկր քերելն • լաւ է : Աւղտն
պարօն է : Աւղտ կոտրելն • մարդ
մեռանի : Աւղտ ք կռվին • իշ
խանք կռվին : Աւղտ 'ի նստման
հաւատք է • կամ նըւազու թի :
Աւղտ պէսերեկ տես չէ լաւ
Չ ուխտ սպիտակ տես • արդա
րութի է : Չ ուխտ կանանչ •
հարստութի է : Չ ուխտ սև • տրտ
մութի է : Չ որ միսն • ըռոճիկ է
և շահ : Չամիչն • խիստ վնաս է
Չ որ ծառն • մեռեալ մարդ է :
Չամանն կռիւ է • և աղաղակ :
Չողանն • ճանապարհ է : Չիրն
սակաւ շահ է : Չանկն • տրտ
մութի է : 'ի Չարիս • զինքն տե

սանէ . 'իչարէ ազատի :

Պարտեզ . տես բարի է . և ար
դարուի : Պատկոտրել տես
խափոնի ջարն : Պսակվիլն խիստ
աղէկ է . ոմանք ասեն թէ կը
ուիւն է : Պսակ զարդարած . տես
նոյն է : Պարտեզ գործելն . բա
րի է : Պղպեղ տես . կսկիծ է :
Պղպեղ ուտես թշնամեաց պատ
րաստ կաց : Պսակ 'իփշոյ տես
մեծ շահ է : Պսակ արծաթի
տես . հիւանդ ութի է : Պատա
րագ տես կուիւն է :

Զուր 'իգետէ ըմպել տես շահ
է : Զուր 'իգետէ առնուլն
իւստ է . և յաղբերէ առնուլն բա
րի է : Զուր 'իգնացման բարիէ

Զուր սուրբ ըմպելն խիտ լաւ
է . և սպրկիկ Զուրն նոյնէ : Զուր
շատ տես . կամ անցանել . հե
ծեալք են : Զուր պղտոր տես .
կամ ըմպէ տրամուծի է : Զուր
իտան քում . չէ աղէկ : Զա
ղարջ շինելն մեծուի է . և աւի
ռելն շինուի : Զաղարջն աղունն
Զհտի սատակածն . կամ քայա
խոն . հեւանդուծիք են : Զալա
ման հաւն որ է . տէվէղու շինէ .
Թէ տեսանես . ինեղուէ ազա
տիս : Զհում տես հետ անհա
ւում . մարդոյ խօսիս :

Ռուսք կանգնած տես . մեծու
Թիւն և պատիւ է : Ռուսք
իմեռին ունիլ . ճանապարհ է

Եւերկիր: Ռէհան ծաղիկն. բա
րի է: Ռովախ ճղելն Թողուի
հողոյ մարմնոյ. Էամ բանի:

Ռապատ մտանելն. նեղուի է:
Ռոճիկ տեսանելն. խիստ վատէ

Ռուս տես մեծ. հակա
ռակութիւն է:

Սանդուխտն կանգնած տեսա
նես. մեծութիւն Լբարոյ:

Սալն. մեծ մարդ է: Սիսեռն
բարի է: Սարօք ջորին ՚ի մեծու

Թե հասանի: Սուզն. ուրախու
թի է: Սաղաւարդն. անհողու

թի է: Սալորն. ասողութի է

Սամիդ դալար տես. լաւ է:

Սամիդ ջոր. չէ լաւ: Սինեակ
քակելն. ՚իկնոջէ բաժանի:

Սանկն և զրէհն. ծանրութի է:
Սոխ և սագի միսն ուտելն . հի
ճանդութի է: Սագն մեծ մարդէ
Սխտորն և սոխն . և սապոնն կըս
կիծ է: Սանտր ածելն զեն է:
Սիւնն նեղութի . և կռիւ է:
Վարդ տեսանէ . կին առնու:
Վախել կամ վառել . զինքն
տեսանէ հարստութի է: Վար
տիսն . բարի է: Վարդ քաղելն
բարի է: Վառած զոք տես .
մնաս է: Վիշապ տես պարօն .
կամ աւագէ . ոմանք ասերեն
Թէ նեղութի է: Վանք և արեղայ
տես . նեղութե ամբօխ է:
Տաճարի զարդարած տեսանես
բարի է: Տունկ արկանելն

ազգաց. օ
նեղն խիստ
սեն թէ
խըն. Ը
դիպան. ով. բարի է: Տախթ
գանձ. է: Տաճիկ տես. արձա
կու
ն է թշնամեաց: Տաճար այ
ն. խառվուրթի է: Տանձ ու
նեղն. հիւանդուի է: Տիկն և
տիկինն. արամուի է: Տղայ 'ի
դիրկն՝ առնուլն. ցաւ է և հիւան
դուի: Տուն արծաթի.
մահու նշան է:

Տու բունել տես աղէկ է: Յեց
հանելն նեղուրթի է. ոմանք
ասեն թէ աղէկ է: Յեցն. ջար
լեզու: Յորեանն. ցնորք է. Յե
խըն

Երևն որի շամուռ. Իմ^ն Եւարս
մուխ: Յեց տեսանես. Լեզու է:
Փոքր մարդ տես. Չորհք է:
Փող հարկանելն. Կուր է
Եբախտի տիրանայ: Ք. ան.
Խիստ աղէկ է: Փուշ հա. անե
լըն. Թշնամեաց կորուստէ:
Խինտ ուտելն. զեն է: Փող
րելն Թշնամիք կարնչին: Փուշ
իձեռդ ժողովես. շար ժամա
նակ է: Փուկայ խմելն հիւան
դու թիւն է:

Բաղաք մտանելն. աղէկ է:
Բողովիդ հաղնիլն. խնդու
թի է: Բացախ խմես. խաւիանի
շարն: Բաղցր երբ ուտելն.
Էէ լաւ: Բար ձողելն. Ինաս է:

Գարինա ժողովելն • լեզու է :
 Գար 'ի հինն ճգելն • Թշնամիք
 են : Գարի վր • նստիլն զամ է :
Օճն հետ իւրն խօսի հանց
 բան սունէ • որ ամէն մարդ
 և աշխարհ զարմանայ : ( )ճն ըս
 պանանէ զիւր Թշնամին յաղթէ
 ( )ճն 'իմահճի • տեսնու կին առ
 նու : ( )ճն Թշնամիէ և չարու
 Թի : ( )ճն զմարդն հարու 'ի
 Թշնամեաց զէն գայ : ( )ճն իւր
 վերայ յայրի • 'ի Թշնամեաց ահ
 գայ : ( )ճն 'ի ի որն մտնու • 'ի
 Թշնամեաց չար խօսք լսէ ( )ճն
 'ի վր անկողնոյն սպանանէ • իւր
 կինն մեռունի : ( )ճն տեսնու և
 չվախէ • 'ի Թշնամեաց անհողա

Յուզաֆա շարժմանց որ էն ցուցանի:

ունվար եթէ շարժ
լինի ոչխարաց մահ
և պտղոց նըճագուլի:
Փետրվար եթէ ցե
րեկն շորժ լինի պատերազմունք
մահ և սով և յետոյ բարի լինի:
Մարտ եթէ ցերեկն շարժ լինի
ցուրտ բազում լինի տարին բա
րի փայ:

Եթէ գիշերն շարժի վերք և
փլխացաւ:

Լ. պրիլ եթէ ցերեկն շորժի պա
տերազմունք լինի և եթէ գիշերն
լինի քաղաքանիք չ իրար ան
կանին և զմիմեանս ներդեն:

Մայիս եթէ ցերեկն շարժի սո
վոյ նշան է և պատերազմի:

Եթէ գիշերն շարժի մահ ցու
ցանէ և ապականութիւն 'իմար
դիք և նեղին 'իցաւոց խիտ:

Յունիս եթէ շարժ լինի սով է
և պակասութի և ապականութիւն
'իմարդիկք և նըւաղին յոյժ:

Յուլիս եթէ շարժի նեղութի
ցուցանէ և այր մի մեծ մեռանի
և օտար հեծելք մտանեն 'իստ
մանն այն և աւիրեն:

Օգոստոս եթէ ցերեկն շարժ
լինի մահ ցուցանէ և թշնամիք
բազմանան 'վերայ երկրի:

Եթէ գիշերն լինի նեղութի է:
Սեպտեմբեր եթէ շարժի աշ

Կուր և թէ առնուս արիւնդ պա
կասի և դու ջորանաս և հիւան
դանաս է և ը երակ մի առնուր
և թէ առնուս զինչ որ ուտես
քեզ ուժ ջրուայ և սիրարդ դո
ղայ: Թ Լ րիւն մի առնուր և
թէ առնուս մի անգամ երեսիդ
դուներն երթայ: Ժ Ժ ա Լ զէկ
չէ զմարդն ջորցնէ և հիւանդա
նաս. Ժ բ և ժ մ երակ առնուլն
բարիէ սակաւ ուտել զմարդն մի
րայցնէ: Ժ դ Լ րիւն մի առնուր
կու հիւանդանաս: Լ ուսնի ժ Ե
յամ ժամ արիւն մի առնուր զե
րա զմարդն կու աւիրի և դողու
թիւն կու բերի և զինչ որ ուտի
և խմի զամէնն փսխի ժ զ բարիէ

Իտարւոջն միանգամ առնու
 լաւէ: ԺԷ Լ՝ առնու այն տարին
 առողջ լինիս: ԺԸ և ԺԹ Աջէ
 բարի միառնուր ի խիստ բարիէ
 զինչ որ ուտես մարսեցնէ և զներ
 սեն սրբէ ինք բարի է առողջ կե
 նա մարդ իբ Երակ առնու ու
 Ժ ով և պնտասիրտ կառնէ զմար
 դըն: Իդ Լ՝ թիւն առնու սիրտդ
 ուրախ լինի և բարիէ Իդ Լ՝ թիւն
 առնու խելքն աւելնոյ մորդոյն
 Իե Իզ բարիէ Իե Երակ առնու
 Ինչ ցեղ՝ որէ յանկար ծմահ լինի
 մարդն: Իը Իթ Լ Աջէ բարի մի
 առնուր ոչ ըղունկ կտրէ
 և ոչ գեղ խմէ:

Յոպտոս շարժմանց հողմոց և ծո

վոս:

ունվրի ւն տարե գլուխե
բ ք ր ճե բարի և զ բա
րիե յայսմաւնուրս և ծովք

կու խառնակին և ի յայս աւնուր
քս պարտե լեղի ճուտել է ք
բարիե թ ժ ծովք խառնակին
ժ ւ ժ բ ժ ք ժ ր ճե բարի ժ ե
ժ զ փարաւնոն ընկղմեցաւ 'ի ծո
վն կարմիր ժ է ժ ք ժ թ ծովք
խառնակին ի ի ք բարիե ի ե ի ե
արեգակն 'ի ծովէն ելանե զաճ

մերուն խալըսիւ

Լուսնին ոչ յետ և ոչ յառաջ
գնան ի ք ի թ ձկունքն ի ջրն
երեսն ելանեն:

11 91 UNZ

2017 11 16 11:11

11 16 11:11 2017